

รายงานการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๑๗

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

ประธาน (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) : ขอเปิดประชุมครับ

นายอัชพร จารุจินดา : มีคำถามจากสำนักข่าวซึ่งน่าสนใจผมเองก็ยังไม่ทันได้คิด
คงต้องฝากคณะกรรมการของท่านประพันธ์ คณะอนุกรรมการนิติบัญญัติอาจจะต้องไปดู
คำถามเขาคือถ้าให้ใบเหลือง ใบแดง จะมีผลอย่างไรกับคะแนนในบัญชีรายชื่อ หมายความว่าให้
ใบเหลือง ใบแดง หลังจากที่มีการนับคะแนนเลือกตั้งแบบแบ่งเขตไปแล้ว คือการโอนคะแนนไปใส่
บัญชีรายชื่อจะเพี้ยนไป ตรงนี้อาจจะต้องให้อาจารย์ช่วยไปคิดในคณะกรรมการเพราะคะแนน
จะต่าง

ประธาน : ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งคงไม่เป็นปัญหาเพราะว่าคะแนนก็ล้าไป
เริ่มต้นใหม่ แต่ถ้าประกาศผลการเลือกตั้งไปแล้วจะมีปัญหาตรงที่ว่าเราจะไปถอนตัวนั้นออกหรือจะ
ignore แต่ถ้า ignore การเลือกตั้งใหม่คะแนนตรงนั้นก็ไม่ใช่คะแนนบริสุทธิ์ คะแนนเกิดขึ้นจาก
การเลือกตั้งที่ไม่ชอบ อาจจะต้องมีการเปลี่ยน ต้องยอมให้เปลี่ยนก็ได้ สมมุติว่าหลังประกาศผลการ
เลือกตั้งไปแล้วมี ๑๐ เขตเปลี่ยนตัวก็ต้องเอาออกหมดทั้ง ส.ส. เขต และ ส.ส. บัญชีรายชื่อตาม
จำนวนข้างหลังแล้วก็นับใหม่ เวลาเลือกตั้งใหม่ ส.ส. เขตก็ต้องไปเหมือนกัน เชิญอาจารย์เจษฎ์

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ในส่วนเขตต้องมีการเลือกตั้งใหม่ แต่ว่าในส่วนของบัญชี
รายชื่อคะแนนทั้งหลายที่เป็นคะแนนที่ไม่มีปัญหาเขาก็นำคะแนนเหล่านั้นมาคำนวณไปก่อน
หลังจากนั้นก็คำนวณว่าคะแนนที่มีปัญหาเป็นร้อยละเท่าไรของคะแนนทั้งหมด หลังจากที่ผ่านมา
ปัญหาไปแล้วค่อยมาคำนวณอีกรอบ ถ้าดึงเอาไว้ทั้งปีจะมีปัญหา เพราะถ้าเราบอกว่าบัญชีรายชื่อ
คือร้อยละคน แปลว่าทำให้ร้อยละคนมีปัญหา แต่ถ้าที่จริงมีปัญหายู่แค่ ๒๐ เขต เขตพวกนั้นไปเลือก
แต่ปัญหาที่หนักที่สุดก็คือต้องมานับคะแนนว่าคะแนนในเขตนั้นทั้งหมดเมื่อเทียบกับการเลือกทั้ง
ประเทศโดยเฉพาะถ้าเราใช้บัญชีประเทศควรจะเป็นเท่าไร อันนี้จะขาดเกินได้ เขาก็จะใช้วิธี
เนื่องจากมีการเกิดปัญหาขึ้นจะต้องคำนวณโดยเป็นธรรมมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แต่คงจะไม่

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

เท่ากับคะแนนเสียงเลย ยกตัวอย่างง่าย ๆ โดยปกติเขตนี้จะมีการเลือกตั้งร้อยละ ๖๐ ของผู้มีสิทธิ ในคราวเลือกตั้งครั้งหลังสุดที่มีปัญหามีผู้มาใช้สิทธิร้อยละ ๖๓ จำนวนเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๖๒ แล้วก็ถือว่าคะแนนที่จะต้องไปทอนออกจากคะแนนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศคือร้อยละ ๖๒ ของเขตนั้น ดึงเอาคะแนนนี้ไว้ก่อนที่เหลือถึงจะคำนวณซึ่งจะซับซ้อนมาก แต่วิธีง่ายที่สุดถ้าทำแบบ ประเทศที่เขาไม่กลัวว่าจะเปิดสภาได้หรือไม่ได้เช่นประเทศเยอรมนีเขาไม่กลัวว่าเปิดสภาได้หรือไม่ได้ ให้รัฐบาลทำหน้าที่ไปก่อน สภามีหรือไม่มีไม่เป็นไร เขาก็ใช้วิธีรอเขตที่มีปัญหาทั้งหมด แต่บังเอิญ ประเทศเยอรมนีเขตที่มีปัญหามีน้อยกว่าประเทศไทยเยอะมาก เพราะฉะนั้นเขารอได้ ของเรา อาจจะต้องใช้วิธีอย่างที่ท่านอัครพธาม ถ้าต้องใช้วิธีที่เป็นการค้าคำนวณโดยเฉลี่ยแน่นอนคนต้อง ลูกขึ้นมาไว้วายเพราะการเลือกครั้งใหม่คะแนนจะเปลี่ยน ท้ายที่สุดเขาคิดแบบตัดเลยคือเขตไหน ก็แล้วแต่ที่มีปัญหาเขาก็จะตัดคะแนนของคนที่ ๑ ซึ่งในกรณีของเราถ้าคะแนนที่ ๑ เราตัดอยู่แล้ว จะมีปัญหาแค่ต่อไปใครจะเป็นที่ ๒ ที่ ๓ ถ้าคะแนนที่ ๒ ที่ ๓ ไหลลงไปได้เพิ่มขึ้นก็เพิ่มให้เขา คะแนนที่ ๑ จบไปแล้วของพรรคนั้นก็ถือว่าถูกทำโทษก็ตัดทิ้งไปเลยซึ่งอธิบายกันยากหน่อย แต่มีใช้ ทุกแบบในโลก

ประธาน : ถ้าง่ายที่สุดก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ๓๐ วันไม่มีปัญหาเพราะยังไม่รวม หลังจากนั้นก็ประกาศไปคะแนนก็ใช้ตามนั้น แม้แต่ ส.ส. ที่ได้รับเลือกเขาก็ประกาศไปแล้ว คนนั้นก็ มาเป็น ส.ส. เขต ส.ส. บัญชีรายชื่อก็เป็นไปตามนั้น ต่อมาอีก ๓ เดือนพบว่ามีปัญหาอยู่ ๕ เขต ต้องไปเลือกตั้งใหม่ ๕ เขต ส.ส. เขตของ ๕ เขตนั้นก็จะต้องหลุดไปก่อนเพื่อที่จะไปเลือกตั้งใหม่ แต่ ส.ส. บัญชีรายชื่อจะยังไม่หลุด พอไปเลือกตั้งใหม่ ๕ เขตแล้วก็เอาคะแนนเก่าของเขตทั้ง ๕ ออก เอาคะแนนใหม่ของแต่ละเขตทั้ง ๕ ใส่ไป แล้วดูว่าจำนวน ส.ส. บัญชีรายชื่อจะยังเท่าเดิมไหม ถ้าสมมุติ ว่าพรรค ก จะทำให้บัญชีรายชื่อน้อยไป ๑ คน สมมุติเขามี ๕๐ คน ก็เอาคนที่ ๕๐ ออก เพราะ บัญชีรายชื่อตามลำดับอยู่แล้วไม่มีปัญหา ถ้าพรรค ข ได้เพิ่ม ๑ คน เดิมมี ๔๐ คน เขาก็ไปเอาบัญชี รายชื่อเขาขึ้นมาอีก ๑ คน วิธีนี้ผมคิดว่าง่ายที่สุดไม่ต้องคำนวณอะไรมาก ใช้หลักเดียวกับ ส.ส. เขตเหมือนกัน เพราะ ส.ส. เขตก็ไปคะแนนก็ทิ้งไปหมด แต่ว่าตัวบัญชีรายชื่อคะแนนยังไม่ทิ้ง เพราะว่าคะแนนของพวกนี้ไม่ใช่คะแนนของคนที่ได้รับเลือกตั้ง แต่พอไปเลือกตั้งใหม่ก็จะเกิดผลต่อ คะแนนพวกนี้ก็เอากลับมานับใหม่หักของเดิมออก ผมคิดว่านี่วิธีง่ายที่สุด

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในระบบเลือกตั้งเดิมใช้บัตรเลือกตั้ง ๒ ใบ ฉะนั้นประเด็นเหล่านี้ก็เลยไม่ค่อยมีปัญหาเพราะว่าถ้าเป็นบัตรเลือกตั้ง ๒ ใบ ส่วนมากจะเกิดจาก ส.ส. เขตทั้งสิ้นจะไม่เกี่ยวกับ ส.ส. บัญชีรายชื่อ ส.ส. บัญชีรายชื่อถ้าตามระบบเดิมจะมีปัญหากรณีถ้าเกิดมีการหาเสียงในลักษณะเป็นนโยบายซึ่งอาจจะไม่ถูก อาจจะมีความผิด แต่ว่าในทางปฏิบัติก็ไม่ค่อยเกิด แต่ถ้าเป็นระบบใบเดียวแบบนี้ก็ต้องไปนั่งคิดรายละเอียดแบบที่ท่านว่า

ประธาน : ของเดิมผมคิดว่า ส.ส. เขตที่ว่าไม่มีปัญหาจริง ๆ มีปัญหา แต่ กกต. คิดไม่ออกก็เลย ignore ถามว่าพรรค ก ที่ไปซื้อเสียงเลือกตั้งซื้อเสียงเฉพาะเขตหรือไม่ใช่ คงต้องซื้อทั้ง ๒ เสียง แต่ถามว่าเมื่อจะไปเอาออกก็ไม่ว่าจะแยกแยะอย่างไรก็เลยทำเฉยเสีย กกต. จึงไม่เคยจับทุจริตในกรณีลงคะแนนเขตเลย แต่คราวนี้เราจะได้เพราะว่าจะไปทั้งยวง พอเลือกตั้งใหม่จะหมดไปทั้งยวง จำนวน ส.ส. เขต และ ส.ส. บัญชีรายชื่อก็จะเปลี่ยนไป ซึ่งเราจะได้ประโยชน์ตัวนี้อีกอันหนึ่ง ถ้าทุจริตก็ไป มีปัญหาให้เราแก้หลายเรื่อง

เลขานุการ (นายปกรณ์ นิลประพันธ์) : วัตถุประสงค์ของวันนี้อย่างที่ท่านอัครพรได้ยกขึ้นเมื่อวานก็คือเราจะได้นำข้อคิดทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอิสระ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่มาองค์ประกอบ คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม อำนาจหน้าที่ ไปปรับได้ว่าควรจะเป็นอย่างไรจะได้ใส่มาให้ดูได้ มีโจทย์อยู่เบื้องต้นก็คือองค์กรอิสระจริง ๆ คือ กกต. ผู้ตรวจการแผ่นดิน ป.ป.ช. สตง. คตง. นี่คือกลุ่มที่ ๑ กลุ่มที่ ๒ ก็จะเป็นองค์กรอื่นคือ อัยการ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นอกนั้นก็จะเป็นองค์กรแถมคือคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและสภาพัฒนาการเมือง พวกนี้เราจะมีแนวคิดอย่างไรเพราะว่ารัฐธรรมนูญชั่วคราวมาตรา ๓๕ ให้เราคิดถึงองค์กรเหล่านี้ด้วยว่าอะไรควรคงไว้ อะไรไม่ควรคงไว้ เพราะฉะนั้นฝ่ายเลขานุการจึงเสนอมาเพื่อโปรดพิจารณา ในเบื้องต้นผมขอ ๔ องค์กรแรกก่อนว่าจะคงอำนาจหน้าที่เขาไว้เหมือนเดิมหรือไม่ อย่างไร องค์ประกอบ คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้ามต่าง ๆ

ประธาน : ที่มาละครับ

เลขานุการ : ที่มาด้วยครับ

ประธาน : ต้องพูดถึงที่มาเสียก่อนว่าจะเอามาอย่างไร ในปัจจุบันที่มาจากอย่างไรไม่เคยสรรหาแต่ใช้วิธีการรับสมัครทำอย่างไรถึงจะใช้วิธีสรรหาจริง ๆ ถ้าไปทาบตามให้มาสมัครก็ยังเรียกว่าอยู่ในกระบวนการสรรหา คือเล็งแล้วว่าคนนี่ดีแต่ที่ผ่านมาไม่ใช่ เปิดรับสมัครและคนมาสมัครส่วนใหญ่ไม่ค่อยถึงขั้นเท่าไร ที่นี้ใครจะเป็นคนสรรหา

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ที่แล้วมาก็มีกรรมการสรรหา ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา สรรหามา ๒ คน แล้วก็ยังมีคณะกรรมการสรรหาที่ผมจำได้เช่นอธิการบดีมหาวิทยาลัยของรัฐที่เลือกกันเองให้เหลือ ๑ คน ต้องดูกฎหมาย ขออนุญาตดูเลยได้ไหมครับ

เลขานุการ : รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๑ การสรรหาและการเลือก ประธานกรรมการและกรรมการการเลือกตั้งให้ดำเนินการดังนี้ (๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหา กรรมการการเลือกตั้งจำนวนเจ็ดคน ซึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกจำนวนหนึ่งคน และบุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกจำนวนหนึ่งคนเป็นกรรมการ ข้อกังวลที่มีอยู่ก็คือเรื่องตุลาการที่เข้ามาร่วมคัดเลือกก็มีเสียงโต้แย้งอยู่เหมือนกันว่าเป็นกระบวนการตุลาการวิวัฒนาการที่เขาเคยยกขึ้นมาแล้วก็ปัญหาอยู่

ประธาน : แล้วจะไปหาใคร ไม่ค่อยเหลือองค์กรอะไรที่น่าไว้ใจเท่าไร

นายอัชพร จารุจินดา : ที่มีการพูดกันก็คือพอกรรมการสรรหามาจากวงการตุลาการ การคัดเลือกบุคคลจะสามารถมองบุคคลได้เหมาะสมกับตำแหน่ง กับหน้าที่หรืออำนาจนั้นหรือไม่ เพราะว่าของปี ๒๕๕๐ ใช้กลุ่มสรรหากลุ่มเดียวทั้งหมดคือตุลาการทั้งหมดสรรหาทุกองค์กรก็เคยมีการพูดกันอยู่ว่าน่าจะมี แต่ละองค์กรอำนาจไม่เหมือนกันต้องการหาคนที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ไม่น่าจะเป็นคนกลุ่มเดียวที่สรรหาทั้งหมด

ประธาน : มีใครที่จะหยิบออกมาได้บ้าง

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ไม่ทราบว่าจะเกี่ยวข้องกับตรงหรือเปล่าแต่ช่วงนั้นผมอยู่ในชุดของคุณไพบูลย์ นิติตะวัน ทำเรื่องควบรวมด้วย เขามองว่าบางองค์กรอย่างเช่นผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยมีการเสนอมาว่าจะเอาผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย แล้วก็ในส่วนของที่ประชุมอธิการบดีหลายคนโต้แย้งว่ามีแต่อธิการบดีก็อาจจะไม่ใช่ตัวแทนของนักวิชาการในสถาบันการศึกษาจริง ๆ อาจจะบอกว่าให้มีตั้งแต่ทำการสมัครคัดเลือกกันมาในมหาวิทยาลัยแล้วส่งตัวแทนมา และให้เสนอโดยสภามหาวิทยาลัยเป็นคนถ่วงเรื่องแล้วก็ส่งตัวแทนมา เรียนเพิ่มเติมไม่ทราบว่าจะดีหรือไม่ อาจจะมีข้อดีข้อเสีย

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คณะกรรมการหรือองค์กรที่สรรหาหรือคัดเลือก กกต. ในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ กับรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ จะมี ๒ ส่วนด้วยกัน ส่วนแรกมาจาก

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

คณะกรรมการสรรหา ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ คณะกรรมการสรรหาจะประกอบด้วยอธิการบดี เลิกกันมาแล้วก็มาจากพรรคการเมืองส่งตัวแทนมาด้วย แต่รัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ได้ตัดเรื่อง อธิการบดีออกไปเพราะเขาก็มีประสบการณ์ว่าทางฝ่ายการเมืองก็ไปเป็นนายกสภามหาวิทยาลัย กันอยู่ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ก็ตัดส่วนนั้นออกไปรวมทั้งพรรคการเมืองด้วย เพราะว่าพรรคการเมืองจะมีจำนวนพอสมควรก็จะมาบล็อกโหวตมีปัญหาได้ก็ตัดส่วนนั้นออกไป ฉะนั้นรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ก็เลยมีกรรมการสรรหาจำนวน ๗ คน ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะที่เขา มาจากประชาชนและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร แล้วก็ยังมีบุคคลที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา คัดเลือกมา ๑ คนสำหรับที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกมา ๑ คน ซึ่งบุคคลที่ประชุม ใหญ่ศาลฎีกากับศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกจะต้องไม่ใช่ผู้พิพากษาหรือตุลาการ ส่วนนี้เป็นส่วนที่ คณะกรรมการสรรหาซึ่งสรรหา กกต. ๓ คน อีกส่วนหนึ่งคือที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาสรรหา ๒ คน อันนี้มีอยู่เดิมในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ และปี ๒๕๕๐ ก็ใช้เหมือนกันคือให้ที่ประชุมใหญ่ศาล ฎีกาคัดเลือก กกต. ๒ คน และในกรณีซึ่งไม่สามารถที่จะสรรหา กกต. ได้ เช่น ในกรณี คณะกรรมการสรรหาไม่มีหรือมีปัญหา หรือสภาไม่มีซึ่งเคยมีปัญหาตอนที่ชุดผมเข้ามาไม่มีสภา กฎหมายรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ บัญญัติว่าให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาดำเนินการไป ฉะนั้นชุดที่ผมเข้า มาจึงเป็นชุดซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาทำหน้าที่สรรหา กกต. หหมด และที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาก็สรร หาคัดเลือกมา ๑๐ คน ๑๐ คนนี้สมัครเองไม่ได้ อยู่ ๆ จะไปที่ศาลฎีกาบอกว่าขอสมัครไม่ได้ต้อง เป็นคนที่ผู้พิพากษาศาลฎีกาดูแล้วเสนอชื่อไปทำการสรรหา อันนี้เป็นระบบอยู่ ๒ ส่วน ซึ่งในส่วนที่ ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีการสรรหาด้วยก็จะมีส่วนดีเวลามีปัญหาในเรื่ององค์ประกอบในการสรรหาอันแรกทำไม่ได้อย่างไรที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาก็ทำไป ที่ผ่านมาก็ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาก็เข้าใจ และมั่นใจว่าท่านคัดเลือกโดยความละเอียดและกลั่นกรองพอสมควร คนที่เป็น กกต. ใน ต่างประเทศบางประเทศกำหนดว่าอย่างน้อยจะต้องมีผู้พิพากษามาเป็น กกต. ด้วย เพราะว่า จะต้องเกี่ยวกับเรื่องการใช้กฎหมายและเรื่องความน่าเชื่อถือด้วย

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ผมและท่านประพันธ์ก็ผ่านรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ สมัย ผมอยู่ศาลฎีกามีคนนอกที่อยากจะให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกท่านก็ไปวิ่งเคาะห้องผู้พิพากษา ศาลฎีกาให้สนับสนุนท่าน แต่เดิมที่ว่าอธิการบดีมหาวิทยาลัยของรัฐซึ่งในช่วงที่ผมและท่านประพันธ์

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

เข้ามาแล้วและท่านประพันธ์ช่วยร่างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ตอนนั้นท่านประพันธ์ไปร่วมด้วยกับท่านสตรีกก็ได้พิจารณาข้อดีข้อเสีย และที่มีคำว่าตุลาการภิวัตน์ก็ในช่วงที่ศาลฎีกาต้องทำหน้าที่เสนอชื่อ ๑๐ ชื่อแล้วให้วุฒิสภาคัดเลือกให้เหลือ ๕ ชื่อ ซึ่งปัจจุบันไม่ใช่อย่างนั้นแล้ว กฎหมายที่ออกมาในปี ๒๕๕๐ หลังจากปรับปรุงแล้วเพียงแต่ให้วุฒิสการับรอง ก็ไม่ใช่ ๑๐ ชื่อไปเลือกเหลือ ๕ ชื่อ แต่เลือก ๕ ชื่อแล้วจะรับรองหรือไม่ ถ้าไม่รับรองคนใดก็มีวิธีการที่จะพิจารณาหาคนใหม่เข้าไปแทนในชื่อที่ไม่รับรอง คำว่าตุลาการภิวัตน์ก็มาจากความจำเป็นที่ท่านประพันธ์ได้พูดไปแล้วในสมัยที่ ๒ ของท่านวาทสนาก์เลือกอย่างนี้เหมือนกัน แต่ว่าในช่วงของผมไม่สามารถจะมีกรรมการสรรหาทำหน้าที่ได้ก็ให้ศาลฎีกาเลือกจึงได้เกิดคำนี้ขึ้นมา ผมคิดว่าทางศาลฎีกาไม่น่ามีปัญหาเพราะเป็นการเลือกโดยที่ประชุมใหญ่คือผู้พิพากษาทุกคนที่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ในวันประชุมใหญ่นั้น แต่ว่ากรรมการสรรหาถ้าหากว่าเราจะพิจารณาให้กว้างขึ้นผมว่าน่าจะพิจารณาในส่วนนั้น

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ : ผมขอเรียนผลการศึกษาของสภาปฏิรูปแห่งชาติในเรื่องนี้ให้ที่ประชุมทราบ ใน สปช. เองเมื่อพิจารณาถึงเรื่องของกระบวนการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งที่เขาเสนอว่าเพื่อให้ลดอิทธิพลของฝ่ายการเมืองแล้วก็เพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสรรหา จึงได้เสนอว่ากรรมการสรรหาควรจะมีจำนวน ๑๑ คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ๒ คน ประธานรัฐสภาโดยตำแหน่ง ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรโดยตำแหน่ง อดีตผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยไม่น้อยกว่า ๓ คน เลือกกันเองให้เหลือ ๑ คน กรรมการสภาวิชาชีพตามกฎหมายเลือกกันเองจำนวน ๓ คน ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยเลือกกันเองมีผู้แทน ๑ คน ที่ประชุมศาสตราจารย์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามบัญชีของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเลือกกันเอง ๑ คน ที่ประชุมศาสตราจารย์สาขาสังคมศาสตร์ตามบัญชีของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเลือกกันเองจำนวน ๑ คน รวมทั้งหมด ๑๑ คน ที่เสนอโดย สปช. แล้วก็ให้เพิ่มจำนวนคณะกรรมการเลือกตั้งจากเดิม ๕ คน เป็น ๗ คน เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : เรียนเรื่องจำนวนกรรมการการเลือกตั้งนั้นก็ไม่นั่นอนตอนแรกก็ตามขนาดความเล็ใหญ่ของจังหวัด อันนั้น กกต. จังหวัด แต่กรรมการการเลือกตั้งมี ๕ คนมาตลอด

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ : เพิ่มจาก ๕ คน เป็น ๗ คน

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : แล้วแต่ที่ประชุมเห็นเหมาะสมครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

นายอัชพร จารุจินดา : กำลังคิดว่าน่าจะมีทางมหาวิทยาลัยเข้ามา แต่น่าจะเฉพาะคณะรัฐศาสตร์และคณะนิติศาสตร์ เพราะว่าจะต้องดูคนทางด้านนี้ที่จะมาทำงาน เป็นไปได้ไหมที่จะเอาอดีต กกต. เข้ามาเพราะจะรู้งานดีว่า กกต. จะต้องทำอะไรบ้าง การสรรหาคนที่จะมาทำงานแต่ละหน้าที่ควรจะเป็นอย่างไร ผสมกับคนที่ศาลเลือกก็ได้หลากหลาย

นายเจียรชัย ณ นคร : องค์ประกอบของ กกต. จะมา ๒ ส่วน ส่วนหนึ่งที่ศาลฎีกาเลือกมา อีกส่วนคือสรรหา ๒ ส่วนความน่าเชื่อถือต่างกัน ส่วนที่ศาลฎีกาสรรหาเหมือนกับมีกระบวนการกรองที่ชัดเจนกว่า ผมเคยเป็นกรรมการสรรหาองค์กรอิสระ ๒-๓ ครั้ง ต้องเรียนว่า อาจจะเป็นจุดอ่อนของผมเอง กฎหมายเขียนว่าให้สรรหาแต่พอถึงเวลาก็เปิดรับสมัคร เคยมีคนถามเหมือนกันว่าสรรหาควรจะมีเปิดรับสมัครหรือไม่ หรือว่าควรจะไปสรรหามา มือดีต่อธิการบดีท่านหนึ่งซึ่งเป็นกรรมการท่านบอกว่าถ้าไม่เปิดรับสมัครไม่เป็นประชาธิปไตยไปปิดกั้นเขา หลังจากนั้นก็เปิดรับสมัคร พอเราเปิดรับสมัครจริง ๆ ไม่ว่าจะไปโทษใครก็แล้วแต่ว่าองค์ประกอบของกรรมการสรรหามีฝ่ายการเมืองหรือไม่ก็มีแล้วแต่ สุดท้ายปลายทางโดยกระบวนการสรรหาที่เกิดขึ้นจากการที่เปิดกว้างโดยไม่มีกระบวนการกรองคนที่สมัครเข้ามาเลย ทำให้กรรมการทำงานยากเพราะบางที่ไม่รู้ปุมหลัง ส่งใบสมัคร ส่งเอกสารต่าง ๆ มา ถ้านอก field ตัวเองก็แทบจะไม่รู้จัก สุดท้ายปลายทางในกระบวนการทำงานทำไปทำมาก็ใช้วิธีการโหวต บางทีก็มีการ lobby ไม่ใช่ฝ่ายการเมือง lobby แต่เป็นฝ่ายวิชาการ lobby กันเองก็มี ทีนี้ผมพยายามคิดว่าจำเป็นหรือเปล่าถ้าเรามองจากที่มา ๒ แหล่งคือแหล่งศาลฎีกาซึ่งน่าเชื่อถือ กับแหล่งสรรหา ซึ่งมีคำถามตลอดในการสรรหาองค์กรอิสระเกือบทุกองค์กร ปัญหาอยู่ที่สรรหาแต่ไม่มีใครไป question ตัวองค์กรอิสระที่มาจากกระบวนการสรรหาอย่างศาลฎีกา ซึ่งตรงนี้เหมือนกับมีองค์กรที่เรากรองมาก่อน -----

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ตรงนี้ผมคิดว่าเราจะมาปรับตรงนี้ใหม่ใหม่ คือสมมุติ กกต. สมมุติเรามาดูเรื่องอำนาจหน้าที่ เรื่องของการเลือกตั้ง เราก็ต้องมานั่งคิดว่าจริง ๆ แล้วคนที่มาจากการเลือกตั้งควรจะเป็นคน กลุ่มไหน เคยทำงานลักษณะไหนที่มีประสบการณ์ที่จะมาทำงานเลือกตั้งได้ การที่เป็นตัวแทนจาก ศาลก็จำเป็นเพราะว่าผมดูจากของต่างประเทศเองแม้กระทั่งของสวีเดน สวีเดนก็อาจจะไม่ใช่เป็น กกต. อย่างของเราก็คือเลือกตั้งก็จัดการเลือกตั้งไปไม่รู้ว่าจะองค์กรไหนจัดการเลือกตั้งแต่พอ จัดการเลือกตั้งไปแล้วมีปัญหาเขาก็จะมี The election review board ซึ่งคนที่จะมาเป็นประธาน ต้องเป็นผู้พิพากษาและกรรมการอื่นอีก ๖ คนเขาไม่ได้บอกว่ามาอย่างไร ถ้าดูจากลักษณะอย่างนี้ ก็คือว่าพอมีการเลือกตั้งปีมันก็จะมีการบวนการในเรื่องของการดูแลการจัดการเลือกตั้งเพื่อให้เกิดความบริสุทธิ์ยุติธรรมมากที่สุดอันที่ ๑ อันที่ ๒ ก็คือเขาต้องมีหน้าที่ในการชี้ขาดเวลาที่มีปัญหา เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ทีนี้ตอนไปชี้ขาดกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการเลือกตั้งผมคิดว่าคนที่มา จากองค์กรศาลผมว่ามีความเหมาะสม แต่พอถึงในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ที่มาจากองค์กรศาลเอง อาจจะทำงานลำบากหน่อยเพราะอาจจะไม่คุ้นชินเพราะสมัยก่อนเราก็จะชินกับเรื่องมหาดไทยเป็น คนดูแลใช้ไหมครับ คราวนี้มันก็เลยเป็นคำถามอยู่เหมือนกันว่าอย่าง กกต. เองสมมุติว่ามีหน้าที่ ในการชี้ขาดแต่หน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งเป็นหน่วยอื่นทำได้ไหม สมมุติว่าย้อนกลับไป ที่มหาดไทยหรืออะไรก็แล้วแต่ แล้วก็ทำให้ชี้ขาดอย่างเดียวกันจะโอเคไหมอันนั้นผมก็ไม่มีคำตอบ แต่ผมคิดว่าถ้าพูดถึงในเรื่องของตัวที่มาในการสรรหาผมอยากจะเรียนว่าการสรรหาของ องค์กรอิสระทุกแห่งมีปัญหาเกือบทุกครั้งเลย ผมเคยสรรหาศาลรัฐธรรมนูญเมื่อสมัยแรก ๆ เลย ตอนนั้นเป็นคนบดที่อยู่ พอถึงเวลาที่เปิดรับสมัครเราก็จะมีแฟ้มมากองอยู่ที่หน้าเรา แฟ้มประวัติ คนโน้นคนนี้ทำอะไรบ้างก็เปิดอ่าน พอถึงเวลาเสร็จแล้วทางสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ก็จะเป็น คนไปกรองก่อนจากใบสมัครที่เข้ามาว่าคุณสมบัติตามกฎหมาย check list แล้วผ่านไหม ผลของ การคัดกรองก็จะผ่านเป็นส่วนใหญ่ไม่ค่อยคนมากที่จะไม่ผ่านการคัดกรองรอบแรก แล้วพอหลังจาก นั้นมาปีก็จะมี การนัดคุยกันแล้วก็ไปซักซ้อมกันว่าอย่างไร แนวปฏิบัติที่ทำผมอาจจะเจอ ๒-๓ ครั้งแล้วอาจจะเซ็ดหรือว่าอาจจะไม่มีโอกาสไปสรรหา เสร็จแล้วก็บอกว่าการสรรหา สรรหาถึงเวลาเสร็จเราก็จะเชิญคนเข้ามาผมไม่รู้เหมือนกันแต่ครั้งหรือเปล่า แต่ครั้งที่ผมเจอ ๒-๓ ครั้งก็จะเป็นอย่างนี้คือเชิญเข้ามาทีละครั้งเสร็จแล้วก็บอกว่าคุณนะครับที่ท่านมา สมัครเข้ารับการสรรหาให้กรรมการสรรหาท่าน กรรมการมีเวลาให้ท่าน ๒๐ นาที ๑๐ นาทีขอให้

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ท่านพูดวิสัยทัศน์ของท่านแล้วอีก ๑๐ นาทีตอบคำถามที่กรรมการถาม อันนั้นคือกระบวนการสรรหาที่คนที่เป็นกรรมการสรรหามีโอกาสสัมผัสกับบุคคลนั้น สมมุติว่าเราไม่เคยเจอตัวเขามาก่อนเราก็จะมีเวลาเจอตัวเขา ๒๐ นาทีแล้วก็ให้เขาแสดงวิสัยทัศน์แล้วเขาพูดให้เราฟัง ผมเชื่อว่าคนที่จะไปอ่านประวัติจากเอกสารที่เขากรอกผลงานมีไม่เยอะหรอก มีน้อย ส่วนใหญ่ก็นั่งฟัง เสร็จแล้วกระบวนการก็จะมีการลอบบี้กันบ้างอะไรบ้างก็จะมีอยู่ซึ่งต้องยอมรับ แต่คราวนี้ปัญหาของผมคือผมยกตัวอย่างนะครับ อย่างเช่นตอนสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผมก็ตั้งคำถามในใจเหมือนกันพอตอนบอกว่าเชิญท่านแสดงวิสัยทัศน์ผมก็นั่งนึกว่าเชิญเลือกคนไปเป็นผู้พิพากษาและเป็นคนตัดสิน case ที่มันอาจจะเกิดขึ้นเช่นเรื่องสิทธิเสรีภาพ เรื่องโน้นเรื่องนี้ ผมจะมาถามวิสัยทัศน์ทำไมทำไมผมไม่ถามความคิดเห็นเหมือนกับต่างประเทศเขาถามว่าความคิดคุณ conservative หรือคุณ liberal เพราะฉะนั้นกระบวนการสรรหาของเราเองกรรมการสรรหาที่เราไม่ว่าจะคัดมาจากอธิการบดี คัดจากใครมาก็แล้วแต่ ผมว่าถ้าไม่มีกระบวนการไปทำให้มันเกิดความชัดเจนว่าวิธีการเลือกคนที่ชัดเจนที่ตีมันคืออะไรมันก็วนอยู่แต่ที่เดิมไม่ได้ไปไหน ผมยังกลับไปคิดว่าคนที่ถูกคัดเลือกมาโดยศาลผมไม่ได้สนใจว่าจะเป็ตุลาการวิวัฒน์หรือเปล่ามันมีกระบวนการที่ทำให้ได้คนที่เหมาะสมกว่าเพราะเขามีกระบวนการกรองกันเป็นการภายในของเขา หรือเช่นเราบอกว่าคนที่เป็น กกต. อาจจะสมมุติว่ามีจากนายความเราก็อาจจะกำหนดว่าต้องมาจากการ dominate ชื่อของสภานายความซึ่งจริง ๆ กว่าจะได้ชื่อมาผมว่ามันชกกันตายก่อนก็ใส่ short list เข้าไปเอาคนไม่ตีใส่เข้าไปมันก็คงแฉกันออกหมด ทีนี้ปัญหาก็คือว่าเราจะสามารถทำอย่างนี้ได้หรือเปล่า ผมไม่แน่ใจ แต่ผมคิดว่าการเปิดกว้างไว้แล้วบอกว่าโอเคนะคุณไปสรรหาใครมา มันก็มีคำถามตั้งแต่เริ่มต้นแล้วว่าสรรหาคือกรรมการไปสรรหาบวกกับเปิดรับสมัคร ซึ่งผมคิดว่าพอถึงจุดนี้ในการทำงานจริงพอบวกกับประสบการณ์ของแต่ละคนความไม่กว้างขวางของกรรมการที่มาโดยตำแหน่งแต่ละคน การที่จะคัดเลือกคนอย่างที่ผมบรรยายบางทีก็อ่านผ่าน ๆ เขียนมาละเอียดบ้างไม่ละเอียดบ้าง เสร็จแล้วมานั่งสัมผัสกับวิสัยทัศน์ เหมือนศาลรัฐธรรมนูญพอไปถามวิสัยทัศน์บางครั้งก็มานั่งพยายามอธิบายว่าจะบริหารศาลอย่างไรแต่จริง ๆ แล้วเราไม่ได้ต้องการคำตอบว่าบริหารศาลอย่างไร อันนี้เป็นเรื่องของเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่ต้องไปบริหารคือเราต้องการคำตอบว่าวิธีคิดของคุณในการตัดสินในเรื่องอย่างนี้คุณคิดอย่างไรต่างหาก ผมก็เลยชักไม่ค่อยแน่ใจว่ากระบวนการสรรหาที่เราพยายามจะอยู่ได้คิดเรื่องพวกนี้บ้างหรือเปล่า อันนี้ผมพูดจากสิ่งที่ผม

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

เจอ แล้วผมก็มีความรู้สึกว่าการสรรหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันอย่างเช่นไปเอาอธิการบดีบ้าง เอาคนโน้นคนนี้มานั่งบ้างทำที่สุดแล้วมันไม่ค่อยเกิดประโยชน์เท่าไร แม้กระทั่งการที่ไปบอกว่า เอาพรรคการเมืองมาแล้วมันจะมีการแทรกแซงจากพรรคการเมืองเอาเข้าจริง ๆ จากประสบการณ์ ผม ๆ โดนแทรกแซงจากนักการเมืองน้อยมากแต่จากนักวิชาการด้วยกันเยอะเลยโทรศัพท์มา ขอเสียงคนโน้นขอเสียงคนนี้ ซึ่งไม่ได้ดูเลยว่าคนที่ขอนี้เวลาตอบคำถามหรือแสดงวิสัยทัศน์ สมมุติอย่างนั้นนะครับ ตอบได้เรื่องหรือไม่ได้เรื่อง แต่จะเอา เพราะฉะนั้นผมเลยคิดว่าจริง ๆ แล้ว ถ้ากระบวนการอย่างนี้มันมีช่องให้วิ่งผ่านอย่างที่ว่าอย่างกรณีเสนอโดยสภาผู้กักตุนคณะทำงานองเดียวกันแต่เราต้องคิดให้ออกก่อนว่า กกต. ควรจะเป็นบุคคลที่มาจากก็กลุ่ม จากประสบการณ์ ก็แบบ เสร็จแล้วค่อยมาลองดูว่าประสบการณ์แต่ละแบบนี้มันมีองค์ประกอบอะไรที่จะสามารถ nominate มาได้แต่ไม่ใช่ให้มาโดยอิสระผมคิดว่ามันอาจจะแก้ปัญหาได้บ้างนะครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์อุดม

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ผมมีโอกาสได้เข้าไปเป็นอนุกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญในส่วนขององค์กรอิสระตอนรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ในส่วนนี้ผมเป็นคนหนึ่งที่เห็นด้วยกับการที่ตัดเอาพวกอธิการบดี หรือคณบดีคณะนิติศาสตร์ออกแล้วก็เป็นที่มาของการที่เรามีแต่พวกตุลาการ คราวนั้นเปลี่ยนคือเอาพรรคการเมืองให้เหลือแค่ ๒ คน จากเดิมที่มี ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ผมเข้าใจว่ามี ๔ คนก็คือเหลือแค่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกับหัวหน้าพรรคฝ่ายค้านกับตุลาการเป็นหลัก ส่วนตัวแทนของอธิการบดีหรือว่าตัวแทนคณบดีคณะนิติศาสตร์ เอาออก พอตีผมมาจากสถาบันการศึกษาผมก็เรียนว่าการเป็นอธิการบดีหรือเป็นคณบดีไม่ได้สะท้อนเรื่องของการเป็นผู้ที่เป็นกลางคือบางคนอาจจะเข้าใจว่าคนเหล่านี้เป็นนักวิชาการแล้วก็จะใช้หลักวิชาการในการพิจารณาคนผมก็เสนอว่าเอาออกเลย แล้วที่สำคัญในขณะนั้น มหาวิทยาลัยคณะนิติศาสตร์เริ่มมีราชภัฏมีอะไรต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้นการคัดเลือกคนที่ จะเข้ามาเป็นตัวแทนของอธิการบดีหรือว่าคณบดีนิติศาสตร์ยิ่งกลายเป็นเลอะเทอะไปใหญ่ เพราะว่ามันประกอบไปด้วยไม่รู้ว่ามีกี่คณะ ก็หน่วยงาน มองในมุมนี้ถ้าเราย้อนกลับมาว่าทำไมต้องมีตัวแทนฝ่ายการเมืองในการสรรหา คราวนั้นเขาก็ยืนยันว่าองค์กรอิสระมันเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจจัดการที่ค่อนข้างเด็ดขาดเหมือนกับมีคำวินิจฉัยหรือคำตัดสินซึ่งเป็นการใช้อำนาจที่ค่อนข้างจะรุนแรง เพราะฉะนั้นถ้าหากไม่เชื่อมโยงกับประชาชนแล้วก็จะกลายเป็นว่าองค์กรเหล่านี้อยู่ ๆ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรามีอำนาจได้เห็นชาวบ้านทั่ว ๆ ไปได้อย่างไร คือจริง ๆ เรายอมรับเพียงแค่ว่าเป็นศาลแม้กระทั่ง เราเห็นศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองเรายังพยายามจะให้เชื่อมโยงกับประชาชน แต่ว่ามีศาล ยุติธรรมเท่านั้นที่ปัจจุบันเรายังบอกว่าเพราะเป็นสถาบันที่มีมาก่อนแล้วที่เราบอกว่าไม่ต้องให้ ประชาชนเข้ามาเลือก อันนี้คือข้อที่เป็นหลักการที่ทั้งปี ๒๕๔๐ และปี ๒๕๕๐ ยืนยันมาตลอดว่า อย่างไรในการสรรหาจะต้องมีตัวแทนของภาคการเมืองคือตัวแทนของประชาชนเข้ามาเลือก แต่ในส่วนนี้ผมคิดว่าปัจจุบันปัญหาเรื่องตัวคนที่จะมาเป็นคนคัดเลือกก็คงเป็นเรื่องเหมือน ๆ เดิมว่า คนที่เข้ามา ๕ คน ๗ คน หรืออะไรต่าง ๆ มีความกว้างขวางเพียงพอที่จะไปดูคนที่มีความรู้ ความสามารถจริง ๆ หรือเปล่า ผมไม่ค่อยเห็นด้วยกับการที่ให้สมัครอย่างเดียว เมื่อสักครู่นี้พูดกันว่า การที่ให้แต่ละองค์กรเสนอชื่อเข้ามาน่าจะเป็นวิธีการที่ทำให้เราได้มีโอกาสสัมผัสคนที่มีความรู้ ความสามารถแต่เขาไม่สนใจที่จะเป็นคนริเริ่มมาสมัครเอง คือการสมัครก็คงเป็นเรื่องหนึ่งถ้าเราจะ ไปปิดบอกว่าไม่ให้มีการสมัครเลยมันก็อาจจะไม่ดี ส่วนผมนึกถึงในมหาวิทยาลัยที่มีการสรรหา อธิการบดีเราก็เปิดว่าใครอยากจะทำสมัครก็ได้ แต่ว่าแต่ละหน่วยงานจะไปเสนอชื่อใครมาก็ได้ เพราะฉะนั้นที่ท่านอาจารย์เชียรชัยเสนอผมคิดว่าวิธีการในเรื่องของการที่ให้หน่วยงานที่น่าจะเป็น คนที่เกี่ยวข้องหรือว่าน่าจะมองเห็นว่าคนที่มาทำหน้าที่ กกต. น่าจะเป็นคนประเภทไหน อย่างไร น่าจะเป็นส่วนที่ตีว่าการเสนอชื่อของคนเข้ามาสู่การพิจารณาคือนอกเหนือจากคนสมัครซึ่งเราก็ พิจารณาได้ด้วย เพียงแต่ว่าประเด็นเรื่องของการสรรหาผมก็ยังติดใจอยู่นอกเหนือจาก ตุลาการซึ่งผมคิดว่าน่าจะผ่าน แต่ว่าควรจะมีส่วนประกอบอย่างอื่นอะไรอีกใหม่ในการที่จะมีคน เข้ามาร่วมคัดเลือกเพราะว่าในท้ายที่สุดตอนที่เราพูดกันเราบอกว่าประธานศาลฎีกา ประธานศาล ปกครองสูงสุด หรือประธานศาลรัฐธรรมนูญจริง ๆ ท่านก็มีงานเยอะอยู่แล้ว ๆ เอาท่านมา เกี่ยวข้องกับการรับรองคนเหล่านี้ อันนี้หมายถึงว่าคนที่พูดเป็นผู้พิพากษาท่านไม่ค่อยเห็นด้วย กับการที่เอาประธานศาลฎีกา เอาประธานศาลปกครองสูงสุดหรือใครเข้ามาเป็นคนเลือกมาสรรหา คนเหล่านี้ ผมยังเห็นว่าถ้าเป็นไปได้ไม่ต้องเอาหัวของศาลก็ได้แต่ให้ที่ประชุมของศาลเป็นคน คัดเลือกเอาตุลาการมาว่าเอาใครมาที่จะเป็นคนที่มาสรรหา อันนี้คือถ้าเรามองว่าศาลยังเป็นที่ ยอมรับอยู่ แต่การที่เราเอาประธานเขามาบางครั้งหลายคนบอกว่าเขาก็ไม่ได้อยากจะมาเพียงแต่ เนื่องจากรัฐธรรมนูญไปกำหนดให้เขาเป็น จริง ๆ แล้วถ้าบอกว่าองค์กรเหล่านี้ช่วยคัดเลือกคนมา ผมยังเห็นด้วยว่าทนายความถ้าเกิดว่าไม่ได้เป็นคนละส่วนมาเป็นส่วนสรรหาก็น่าจะเป็นส่วนเสนอ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ชื่อ เพราะฉะนั้นมองในมุมนี้ผมคิดว่ากระบวนการคือองค์ประกอบของคนที่เป็นกรรมการสรรหา ผมคิดว่าโอเคที่ผ่านมาเพียงแต่ผมค่อนข้างจะเห็นว่าไม่น่าจะเป็นประธานศาลฎีกาหรือว่าเป็น ประธานศาลปกครองสูงสุดเจาะจงลงไป แต่น่าจะเป็นว่าให้ที่ประชุมเขาช่วยคัดเลือกตัวแทนที่เข้ามา เป็นกรรมการสรรหาจะดีกว่าหรือไม่ อันนี้คือมองในมุมนั้นส่วนเขาจะเลือกประธานของเขามา เพื่อจะมาเป็นกรรมการสรรหาผมก็คิดว่าไม่ติดใจ แล้วก็ process น่าจะเปิดให้มีการเสนอชื่อ มากกว่าที่จะให้มีแต่การสมัครอย่างเดียววันนี้ก็พิจารณาครับ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ขออนุญาตท่านประธานครับ พอดีได้ฟังท่านอาจารย์อุดม เมื่อเดินเข้ามาณะครับ ผมเองไม่มีอะไรแย้งกับอาจารย์โดยตรงนะครับ แต่ว่าสิ่งที่อาจารย์พูดมา บังเอิญมีเพื่อนที่สนิทกันเป็นตุลาการอยู่ในศาลฎีกาด้วยอาจจะเป็นผู้พิพากษาแบบผู้ช่วยหรืออะไร ประมาณนี้ละครับ ท่านก็มาเล่าให้ฟังเรื่องประสบการณ์ในการคัดเลือกท่านเสนอมาเลย่วาวิธีการ ในการให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเสนอชื่อท่านไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งเลย เพราะว่าท่านเล่าประสบการณ์ ให้ฟังว่าวิธีการก็คือในนั้นมีคนอยู่ผมไม่ทราบว่สัก ๑๐๐ คนถึงหรือเปล่าอาจจะประมาณ ๑๐๐ กว่าคนหรืออะไรประมาณนี้มาร่วมประชุมกัน แล้วเขาก็พูดให้ฟังว่าแต่ละครั้งที่มีการเสนอชื่อ ะไรมา ๑. ก็คือเป็นประสบการณ์ซึ่งจริงหรือไม่จริงก็แล้วแต่เขาก็บอกว่าแต่ละคนบางที่ไม่มีโอกาส ได้ศึกษาประวัติหรือรู้จักใครต่อใครดีพอ แล้วที่สำคัญก็คือหลายคนไม่มีความสนใจเพราะศาล ตุลาการเขาเองเขามีความรู้สึกว่าเขาเป็นวิชาชีพที่ค่อนข้างปิดตัวคือเขาสนใจเฉพาะงานในหน้าที่ เขา เพราะฉะนั้นเรื่องที่เขาจะมาช่วยสรรหาเรื่องอะไรเหล่านี้หลายคนไม่มีความต้องการอยาก จะมา บางทีไม่มีผู้สนใจจะเสนอตัวเพื่อที่จะมาเป็นตัวแทน เพราะฉะนั้นบางครั้งก็ไม่รู้ว่าจะเรียกว่า บังคับโดยอ้อมอย่างไรก็แล้วแต่ถึงจะได้คนมา อันนี้ก็เป็นเรื่องหนึ่งแล้วก็ในส่วนหนึ่งก็คือวิธีการ โหวตเขาก็บอกว่ามันดูจะเป็นประชาธิปไตย แต่ว่าในหลักการพิจารณาครั้งนี้เราต้องได้คนที่ เหมาะสมมากกว่าที่เราจะเอาว่าใครได้คะแนนเสียงมากเพื่อที่จะมาทำหน้าที่ตรงนี้ ประการต่อมา ในเรื่องทนายความก็ได้รับการร้องเรียนจากทางคนที่เป็นทนายความเหมือนกันว่า อย่างเช่นสภา ทนายความเองก็เป็นองค์กรที่ผมไม่อยากจะยุ่งเกี่ยวกับเรื่องภายใน แต่หมายความว่ากระบวนการ สรรหาผู้บริหารของสภาเองมันก็สะท้อนว่าหลายคนอยากเข้าไปนั่งตรงนั้น เพราะว่าบังเอิญมันมี โอกาสตรงนี้ที่จะได้เข้ามามีอำนาจในการสรรหาคนบ้าง หรือในบางกรณีถูกสรรหาไปเป็น ส.ว. สรรหาหรืออะไรแบบนี้ เขาก็บอกว่าองค์กรนี้มันไม่ค่อยอยู่ในความเที่ยงธรรมว่ากัน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

แบบนี้มันจะครับ ก็อาจจะไม่ค่อยเหมาะสมนักถ้าจะเสนอทางสมาคมทนายความต้องขอภัยด้วย บังเอิญท่านก็ระราก็อาจจะเป็นวิชาชีพตรงนั้น ขอบพระคุณครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานผมนัดเดี่ยวครับ เพื่อไม่ให้สับสนก็คือว่าผม อาจจะไม่ได้เสนอประเด็นเรื่องว่าให้ศาลฎีกาเสนอชื่อคนที่เป็นการกรมการ กกด. เพราะว่าประเด็นนี้ ผมยังไม่อยากอภิปรายมากเพราะท่านอาจารย์เชียรชัยเห็นว่ากลไกตรงนี้น่าจะดีอยู่แล้วแต่ผมก็ยัง ไม่อภิปรายประเด็นนี้ แต่ผมเห็นว่าแทนที่จะให้ประธานศาลฎีกาเป็นการกรมการสรรหา ประธาน ศาลปกครองสูงสุดเป็นคนสรรหา ผมคิดว่าอย่าไปกวนท่านเลยหมายถึงว่าโดยปกติให้องค์กรศาล เขาคิดว่าเขาจะส่งใครมาน่าจะดีกว่าหรือไม่ นี่คือข้อคิด เพราะว่าตอนที่ผู้พิพากษาที่เข้ามาเป็น อนุกรรมการท่านก็บอกว่าเปลืองตัวเสียเวลาท่านด้วยท่านต้องทำงานอะไรต่าง ๆ นี่คือท่านพูด อย่างนั้น แต่ผมไม่ทราบนะครับว่าประธานศาลฎีกาอยากมาเป็นการกรมการสรรหาหรือเปล่า แต่ว่าโดยพื้นฐานก็คือพอเป็นการกรมการสรรหาท่านก็ต้องถูกล้อมบีบถูกคนนั้นมาขอ คนนี้มาวิ่ง อะไรต่าง ๆ เหล่านี้ที่ผมเข้าใจว่าอันนี้เป็นปกติธรรมดาของคนที่เป็นการกรมการสรรหาว่าจะต้องมีคน มาเสนอตัว เพราะฉะนั้นสิ่งที่ผมเสนอผมเพียงแต่ต้องการเห็นว่า ๑. ก็คือการกรมการสรรหาถ้าเป็น ผู้พิพากษาผมไม่ติดใจ อาจารย์มหาวิทยาลัยก็ไม่จำเป็นแต่ถ้าจะมีผมเสนอแบบเดียวกับระบบ ก.พ.อ. ก็คือว่าให้แต่ละมหาวิทยาลัยส่งชื่ออาจารย์ที่ตัวเองเห็นว่าสมควรเข้าไปแล้วไปเลือกกันเอง อันนั้นถ้าเกิดจะมีนะครับ ให้เขาไปเสนอชื่อกันเองแล้วเข้าไปเลือกกันอย่างระบบ ก.พ.อ. ที่เป็นอยู่ เขาใช้วิธีการว่าให้แต่ละมหาวิทยาลัยส่งชื่อคนที่เป็นตัวแทนแล้วก็แต่ละตัวแทนนั้นก็ไปคัดเลือก กันเองว่าจะให้ใครเป็นตัวแทนเป็นการกรมการเข้ามา อันนี้คือข้อพิจารณาแต่ส่วนเรื่องของ กระบวนการในการสรรหาผมเห็นว่าควรให้มีการเสนอชื่อจากองค์กรต่าง ๆ ด้วยไม่ควรจะใช้วิธี การสมัครเพียงอย่างเดียวครับ ขอบคุณครับ

นายเชียรชัย ณ นคร : จริง ๆ ตรงนี้มันเหมือนกับเป็นขั้นตอนที่จะทำให้ได้ชื่อมา มันยังมีอีกขั้นตอนหนึ่งก็คือตอนที่ไปวุฒิสภาคือวุฒิสภาทางปฏิบัติก็คือจะไปโหวตก่อนจะโหวต ก็จะมีการตรวจสอบคุณสมบัติก่อน จริง ๆ แล้วผมคิดว่าถ้าเราเพิ่มขั้นตอนในชั้นวุฒิสภาด้วย เหมือนของอเมริกาตอนที่ประธานาธิบดีเสนอผู้พิพากษาศาลสูงสุดไปที่ senate senate เขาก็จะ เปิด open เลยเหมือนกับคล้าย ๆ เวลาสอบถามหรือคุยซักซ้อมก็จะ open public เลย คือหมายความว่าอาจจะต้องเพิ่มกระบวนการอย่างนี้เข้าไปตรงขั้นนั้นด้วยหรือเปล่า เพราะว่า

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

พอเข้าไปตรงนั้นปีบคนที่เข้าไปผ่านกระบวนการเบื้องต้นเข้าไปมันอาจจะหลุดลอดบางที่อาจจะได้คนเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมหลุดลอดเข้าไป แต่พอถึงกระบวนการที่คุณต้องตอบคำถามต่อหน้า public ในสิ่งที่มันควรจะตั้งคำถามคือไม่ใช่แค่ไปสอบคุณสมบัติเบื้องต้นว่าดีหรือไม่ดีอีกแล้ว แล้วก็ไปโหวตกันเลย ผมคิดว่าตรงนี้นั้นจะทำให้กระบวนการสรรหาเข้มข้นมากขึ้นมันถึงอาจจะเหมาะสมกว่าหรือเปล่า เพราะว่าเอาเข้าจริง ๆ สมมุติที่อาจารย์อุดมพูดเมื่อสักครู่บอกว่าให้อาจารย์มหาวิทยาลัยเสนอชื่ออาจารย์มหาวิทยาลัยเข้าไปเอง สมมุติบอกว่าเกิดไปอยู่ใน field แล้วถ้าเป็นนิติศาสตร์ก็จะเป็นอย่างที่ว่าอาจารย์อุดมว่าเลยเพราะว่าราชบัญญัติจะล๊อบบี้กันหมดเลย ผมไม่ได้หมายความว่ามหาวิทยาลัยอย่างจุฬาลงกรณ์ ธรรมศาสตร์ รามคำแหง มสธ. เสียเปรียบเขา จริง ๆ นะครับคือเมืองไทยมันหนีสภาพปัญหาอย่างนี้ไม่พ้นแล้วทำอย่างไรที่จะไม่ให้กระบวนการสรรหานี้ไม่ใช่เป็นเรื่องของเฉพาะกรรมการสรรหาคือหมายความว่า public ต้องรับรู้ในเรื่องพวกนี้ด้วย อย่างกรณีที่ผมเล่าเรื่องล๊อบบี้ขึ้นนี้ครับเพราะตอนเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พอไปเจอประเด็นที่ว่าครั้งแรกก็ไปเจอให้แสดงวิสัยทัศน์แต่ละท่านที่จะเข้ามาที่จะพูดว่าจะบริหารศาลอย่างไร จะทำอันโน้นอย่างไร เราเองเวลาฟังเราไม่ได้รับทราบหรือกว่าวิธิตัดในเรื่องของการมองเรื่องสิทธิเสรีภาพเรื่องอะไรเป็นอย่างไร แล้วพอผมมีโอกาสอีกครั้งหนึ่งไปลองผมก็เลยแกล้งตั้งคำถามเล่น ๆ เพราะจำได้ว่าตอนนั้นมีรัฐมนตรีท่านหนึ่งเคยพูดออกมาทำนองคล้าย ๆ ว่าต้องถึ้นถ้ามีปัญหาบูรรมเสียหายหรือว่ายุบ อบต. อะไรทำนองนี้ ผมก็เลยแกล้งคุยในกรรมการสรรหาด้วยกัน บอกว่าลองตั้งคำถามดูว่าถ้าเกิดมีการไปยุบท้องถิ่นขึ้นมาเพื่อจะเปลี่ยนสภาพท้องถิ่นหรืออะไรก็แล้วแต่ แล้วถ้าเกิดมีคนไป question ว่าทำอย่างนี้มันขัดต่อแนวคิดในรัฐธรรมนูญเรื่องกระจายอำนาจ ผมถึงถามว่าถ้าท่านเป็นศาลรัฐธรรมนูญท่านจะวินิจฉัย case นี้อย่างไร แต่ผมไม่ได้สนใจว่าท่านตอบอย่างไรคือผมไม่ได้สนใจว่าตอบตรงกับที่ผมคิดหรือไม่ตรงกับที่ผมคิดเพียงแต่ว่าจะดูวิธิตัดของท่านว่าท่านคิดอย่างไร ซึ่งปรากฏว่าตรงนี้มีคนติดกับ ติดกับคือหมายความว่าพอตอบไป ๆ พอมีการล๊อบบี้ขึ้นมาผมยังเคยย้อนถามคนที่ล๊อบบี้บอกว่า พี่ คนที่พี่อยากจะให้เลือกพี่ไม่สังเกตหรือว่าตอนที่เขาตอบคำถามที่ถามตรรกะเขาไม่มีเลย พอพูดอย่างนี้ไปปีบคนที่ล๊อบบี้เล็กล๊อบบี้เลยคือผมว่ามันต้องมีอะไรประกอบกันหลายส่วนเพราะฉะนั้นอย่างการสรรหาเราก็จะเห็นว่ามันมีจุดอ่อนก็คือในเรื่องของการได้มาซึ่งชื่อที่จะมาสรรหา ฉะนั้นทำอย่างไรจะปิดจุดอ่อนเรื่องการได้มาซึ่งชื่อก่อน ซึ่งกรณีของศาลฎีกาส่งชื่อผมคิดว่ามันมีกระบวนการกรองของระบบของศาลจะดี

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

หรือไม่คืออย่างไรก็ไม่รู้แต่อย่างน้อยมีกระบวนการกรองขึ้นมาก่อน แล้วคนในวงการศาลเอง เขาก็รู้แล้วว่าใครดีหรือไม่คืออย่างไร เพราะฉะนั้นถ้าเกิดในสังคมปัจจุบันถ้าคนไหนที่ไม่ดีมันก็จะมีการเปิดแผลกันมาแล้วทางหนึ่งทางใด เพราะฉะนั้นกระบวนการกรองหรือว่าที่ผ่านองค์การเสนอชื่อ ผมคิดว่ามันเป็นทางหนึ่งที่ได้ชื่อค่อนข้างจะใช้ได้อยู่ดีกว่าการที่เปิดให้มาสมัคร อันที่ ๒ ต้องไม่ทำให้กระบวนการสรรหาเป็นเรื่องเฉพาะกระบวนการสรรหาของกรรมการไปนั่งคิดกันเองคุยกันเอง มีเวลาพูดคุยกับผู้สมัครเพียงแค่ ๒๐ นาที จบ แล้วก็ไปตัดสินกันด้วยคะแนนโหวตอย่างนี้ผมคิดว่ามันไม่ละเอียดพอ เสร็จแล้วพอผ่านกระบวนการตรงนี้ไปแล้วต้องไปทำให้กระบวนการในชั้นของวุฒิสภาต้องเปิดอีกก็คือวุฒิสภาต้องไปถามซ้ำอีก ไม่ใช่ไปนั่งบอกว่าเขาถามมาแล้วนะเรื่องนี้ปรากฏว่าวุฒิสภาหรือเปล่าว่าที่เขาถามในชั้นสรรหาเขาถามแล้วว่าวิสัยทัศน์ท่านคืออะไร แล้วก็ตอบคำถาม ๑๐ นาที แล้ววุฒิสภาไม่ถามอะไรเลยไปนั่งสอบประวัติแล้วก็มาโหวตกัน แต่ถ้าที่อื่นอย่าง กสทช. ผมเข้าใจว่าเคยมีการจัดที่ผ่านกระบวนการไปแล้วก็มาถึงในชั้นของสภา ก็มีการเปิดให้ public เข้าสอบถามด้วย คือผมว่าลักษณะกระบวนการอย่างนี้มันจะเห็นความก้าวหน้าแล้วมันจะทำให้คนที่เข้ามาอยู่ในระบบมันอยู่ในที่สว่าง คือไม่ใช่ว่าพอสมัครเข้ามาปั๊บผมรู้จักที่ภุมรัตน์เพราะผมเคยเรียน วปอ. ด้วยกันสมมุติอย่างนี้มันไม่ได้คือมันต้องทำให้อยู่ในที่สว่างแล้วก็ต้องตอบคำถามให้ได้ อันนี้คือสิ่งที่ผมคิดว่ามันควรจะต้องทำแล้วจริง ๆ แนวคิดเรื่องของการที่บอกให้ไปอยู่ในที่สว่างโดยเฉพาะในชั้นก่อนตัดสินใจของวุฒิสภาจริง ๆ กับอาจารย์สมบัติ อารังธัญวงศ์ ก็เคยถกกับท่านเหมือนกันในเรื่องนี้ซึ่งอาจารย์สมบัติเองท่านก็เห็นด้วยว่ามันควรจะต้องทำลักษณะทำนองนี้เพราะไม่อย่างนั้นกระบวนการมันจะอยู่ในกลุ่มคนกลุ่มเดียวที่จะดู แล้วโดยข้อเท็จจริงผมต้องเรียนว่าเวลามาสมัครกันเยอะ ๆ เวลาเอาแฟ้มประวัติมากองผมว่าจะมีกรรมการที่ยืนยันคนได้ที่จะไปเปิดอ่าน ผมถามว่าเวลาเปิดอ่านเสร็จแล้ว criteria จะมาเทียบกันวาระหว่างนาย ก. นาย ข. นาย ค. นาย ง. criteria มีหรือเปล่าก็ไม่รู้ ในใจเป็นอย่างไรก็ไม่รู้อันนั้นก็คือปัญหาอีก เพราะฉะนั้นจริง ๆ แล้วผมก็เลยคิดว่าจริง ๆ แล้ว

๑. กระบวนการได้ชื่อต้องคิดให้ดีกว่าทำอะไรถึงจะได้ชื่อมา
๒. ทำให้กระบวนการของการสรรหาไม่ใช่เป็นเรื่องของเฉพาะกรรมการสรรหาแล้วก็มีกระบวนการสรรหาที่ชัดเจนที่เหมาะสม เพราะฉะนั้นถ้าเกิดจะฟังเสียงของคนที่เข้ารับการสรรหาก็ต้องมีการตั้งคำถามหรือมีการเช็คอะไรบางอย่างซึ่งสอดคล้องกับหน้าที่ที่เขาต้องไปทำไม่ใช่ให้เขามาขายฝันเรื่องวิสัยทัศน์อะไรทำนอง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

คล้าย ๆ อย่างนั้น แล้วสุดท้ายประธานในกระบวนการของวุฒิสภาเองก็ต้องอยู่ในที่สว่างเหมือนกัน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธาน ท่านกรรมการนะครับ คือผมพยายามนั่งคิดตามนะครับ ถ้าเรากลับไป back to basic เรามีองค์กระอึ่ด้วยเหตุผลอะไร เรามี กกต. ด้วยเหตุผลอะไร ถ้าดูเฉพาะ กกต. ก็เพื่อที่จะให้เขามาเป็นกรรมการที่จะดูแลการเลือกตั้งให้มันบริสุทธิ์ยุติธรรม เพราะว่าสมัยก่อนการเลือกตั้งก่อนที่จะมี กกต. เราก็จะวิพากษ์วิจารณ์กันว่า โกงการเลือกตั้งอะไรต่าง ๆ เราก็เลยสร้างองค์กระที่เรียกว่า กกต. ขึ้นมา คือที่ชวนให้ back to basic เพราะว่าผมคิดว่าตอนที่เรารออธิบายเรื่องนิติบัญญัติพอเรา back to basic มันทำให้เราสามารถที่จะอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ได้บนหลักการแล้วก็จะช่วยเราได้เยอะ คราวนี้ถ้าเรากลับไปจุดที่เป็น basic ว่าเรามี กกต. ขึ้นมาเพื่อให้ทำหน้าที่ จริง ๆ กกต. พอเราสร้าง กกต. ขึ้นมา กกต. ทำหน้าที่ทั้งเป็นผู้จัดการแข่งขันแล้วก็ผู้ชี้ขาดทั้ง ๒ อย่างพร้อมกัน คราวนี้จากปี ๒๕๔๐ มาจนถึงปี ๒๕๕๐ ผมไม่ได้ติดตามอะไรละเอียดแต่เข้าใจว่าหน้าที่ในการเป็นทั้งคนจัดแล้วก็การเป็นคนชี้ขาดก็ยังเป็นหน้าที่นี้อยู่คือเป็นกรรมการจัดการแข่งขันด้วยเป็นกรรมการตัดสินด้วย คราวนี้ถ้าเรามองพัฒนาการของเรื่องราวจากปี ๒๕๔๐ ถึงปี ๒๕๕๐ มันก็มีการเปลี่ยนแปลงไปเพื่อที่จะแก้ปัญหาของปี ๒๕๔๐ ตอนนีปี ๒๕๕๘ ผมยังติดใจทุกครั้งท่านภัทรท่านจะมี keyword คำหนึ่งถามว่า แล้วมันมีอะไรใหม่ไหม เพราะว่าประชาชนคงอยากรู้ว่าที่มานั่งกัน ๒๑ คนคิดออกมาแล้วมันได้อะไรใหม่กว่าเดิม แล้วถ้ามันแปลกใหม่กว่าเดิมแล้วมันช่วยการันตีในเรื่องของการที่จะทำให้การเลือกตั้งมันบริสุทธิ์ยุติธรรมได้ไหม basic มันคงจะเป็นอย่างนั้น คราวนี้พอเราลงมาถึงตรงนี้แล้วมันจะมีอยู่ ๒ เรื่อง เรื่องหนึ่งคือการได้มาซึ่ง candidate แล้วก็เรื่องที่ ๒ คือการได้มาซึ่งคนที่จะมาทำหน้าที่คัดเลือก แต่ผมมองอันนี้ไปสัมพันธ์กับเรื่องของอำนาจหน้าที่ว่า ถ้าเรามองว่า กกต. มีหน้าที่คือเป็นคนจัดการแข่งขันกับเป็นคนชี้ขาดแล้วเราคิดว่าเดิม กกต. ก็มีทั้งปี ๒๕๔๐ปี ๒๕๕๐ ก็มี ๕ คน ผมเพียงแคเสนออีกแนวหนึ่งซึ่งยังไม่ได้เสนอกันเท่านั้นเอง ก็คือว่าถ้าเท่าที่ผมดู กกต. มาห่าง ๆ พอทั้ง ๕ ท่านได้เป็น กกต. แต่ละท่านก็จะมีขอบอำนาจหน้าที่ของท่านว่าคนนี้ทำเรื่องการจัดการเลือกตั้ง ท่านนี้ทำเรื่องการสืบสวนสอบสวน ท่านนี้ทำเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งมันเป็นอะไรที่วางไว้ตั้งแต่สมัย กกต. ชุดแรก จริง ๆ ก็ ๔ ด้าน เพราะท่านประธานก็เป็นประธานที่ประชุมแล้วก็ดูแลเรื่องทะเบียนพรรคการเมือง ทีนี้ถ้ามอง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

วิษุตา ๒/๑๐

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

แบบนี้ระหว่างนั่งฟังก็ถามตัวเองคุณะครับว่า ๔ ด้านต้องการคนที่มีคุณสมบัติเหมือนกันหรือเปล่า
คนที่ทำเรื่องการบริหารการเลือกตั้งกับคนที่ทำเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนจริง ๆ ถ้ามองว่า
ในแง่ของ specialization มันก็มี specialization ของมันเหมือนกัน -----

- ๓/๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ถ้ามองในแง่นี้กระบวนการได้มาซึ่ง candidate ถ้าจะใช้วิธีการคล้าย ๆ กับอาจารย์อุดมว่าจริง ๆ ก็เลียนแบบเหมือนตอนที่สรรหา สปช. ก็คือให้หน่วยงานต่าง ๆ ให้มหาวิทยาลัย ให้ใครต่อใคร เสนอรายชื่อขึ้นมา แต่เสนอแล้วต้องระบุว่าจะให้ท่านนี้ทำหน้าที่ด้านอะไร เช่น ด้านบริหาร การเลือกตั้ง ด้านการสืบสวนสอบสวน ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน เสนอชื่อมาเป็น pack อย่างนี้ เลย พร้อมกับระบุคุณสมบัติต่าง ๆ ให้ชัดเจนว่าคนนี้น่าจะเหมาะกับการทำหน้าที่ตรงนี้ นี่คือ กระบวนการได้มาซึ่ง candidate แต่ขณะเดียวกันถ้าเราเห็นว่าน่าจะมีการสมัครโดยตรงได้ด้วย ก็คงต้องกำหนดคุณสมบัติคนที่ จะสมัคร กำหนดวิธีการ แต่ว่าเสนออีกแนวทางหนึ่งผมก็ยังไม่รู้ว่าดี หรือไม่ดีแต่ยังไม่เคยทำ ถ้าเขาจะสมัครเองเขาก็ต้องบอกว่าเขาจะสมัครช่อง A ช่อง B ช่อง C ต้องบอกให้เรียบร้อย ถ้าเขาบอกเรียบร้อยแล้วกระบวนการในการที่จะคัดเลือกกรรมการที่มาเลือก ถ้าใช้ concept ว่าเราต้องการคนที่มีบางอย่างที่ไม่เหมือนกัน เช่น คนที่จะมาบริหารจัดการ เลือกตั้งอาจจะต้องมีคุณสมบัติแบบนี้ อาจจะเคยเป็นผู้บริหารธุรกิจขนาดใหญ่ก็ได้ที่เคยดูแลคน เป็นหมื่นเป็นแสน แต่ถ้าเขาจะมาทำหน้าที่ในเรื่องการสืบสวนสอบสวนเขาควรจะมีคุณสมบัติแบบนี้ ถ้าเรากำหนดอย่างนั้นคนที่จะมาทำหน้าที่คัดเลือกน่าจะมีคุณสมบัติแบบนี้เท่ากันหรือว่าสูงกว่า แล้วให้มาเป็นคนคัดเลือก แต่คนที่ไปประธานอาจจะให้ทางศาลฎีกาเป็นคนเลือกขึ้นมาเพราะว่า ประธานจะต้องเป็นคนที่จะอาจจะไม่มีความชำนาญเฉพาะแต่ว่าต้องการคนที่ได้มาจากองค์กรที่สังคม ยอมรับได้ คือได้มาจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาผมคิดว่าคนยอมรับได้ แล้วก็คนนี้จริง ๆ ก็มาทำ หน้าที่เป็นประธานที่ประชุมและท่านประธานจะพูดเสมอว่าอยากให้เขาใช้ดุลยพินิจตรงนี้ วิธีนี้ อาจจะ เป็นวิธีที่ผมฟังไปแล้วก็คิดไปก็จะเป็นวิธีที่จะต่างจากที่เราคุยกันมา ท่านภัทระถามว่าใหม่ไหม ก็น่าจะใหม่กว่าเดิมเพราะว่าข้อดีของวิธีนี้มันก็จะมีความที่เข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นเพราะว่าองค์กร ต่าง ๆ ก็มีส่วนร่วมได้เสนอได้ แล้วเราจะได้คนที่มีคุณสมบัติอื่น ๆ เหมือนกันแต่จะมีความชำนาญ เฉพาะที่จะทำในแต่ละเรื่องได้ ทางศาลก็จะส่งคนมาทำหน้าที่ประธาน คนนั้นอาจจะไม่ได้เป็น ผู้พิพากษาแต่ทางศาลเห็นว่าคนนี้น่าจะมาเป็นประธานได้ก็โอเค อาจจะเรียนเสนอว่าถ้าเราทำ แบบนี้อย่างน้อยกลับไปจุดที่ basic ที่สุดคือจะทำให้เราได้การเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรม มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และใช้คนได้เหมาะกับงาน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : เมื่อสักครู່ท่านหนึ่งพูดถึงตุลาการภิวัฒน์ ผมจะทำความเข้าใจ คำว่าตุลาการภิวัฒน์ ซึ่งภาษาอังกฤษเรียกว่า judicial activism ไม่ใช่การที่จะเอาตุลาการ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ประธานศาลฎีกา ประธานศาลต่าง ๆ มาเป็นกรรมการสรรหาผมว่าอาจจะไม่ตรงความหมายนัก ตุลาการภิวัตน์คืออำนาจตุลาการในการตีความกฎหมายที่กว้างขวางจนเกินขอบเขตแล้วก็ไม่มีอำนาจใดมาถ่วงดุลได้ ซึ่งโดยมากเป็นประเทศที่ใช้ระบบลายลักษณ์อักษร หรือ Common law ประเทศไทยก็มีศาลรัฐธรรมนูญซึ่งใช้ระบบไต่สวนกับศาลปกครองซึ่งใช้ระบบนี้ เราต้องยอมรับว่าการตีความในคำพิพากษาหรือว่าคำวินิจฉัยของศาลโดยเฉพาะอย่างยิ่งศาลรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาทางด้านกฎหมายซึ่งอาจจะขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ และมีมิติทางการเมืองเยอะมากจนพูดกันว่าเป็นศาลกึ่งการเมืองซึ่งก็ไม่ผิดเท่าไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญมีทั้งศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุด นักกฎหมายที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายและมีนักรัฐศาสตร์ นักนิติศาสตร์เข้ามา ต้องทำความเข้าใจก่อนว่าตุลาการภิวัตน์คือความหมายเช่นนี้ โดยเฉพาะผมเวลาเขียนคำวินิจฉัยส่วนตนอาจจะเขียนบรรยายมากซึ่งไม่ใช่หลักกฎหมายคล้าย ๆ ว่าเป็นธรรมเนียมของศาลยุติธรรมที่เขียนเฉพาะคำร้องเขาขออะไรมาที่ตีความอย่างนั้นเลย แต่ผมมาจากทางด้านรัฐศาสตร์ผมอาจจะเขียนเกินคำร้องไปหน่อยคือเป็นการอธิบายความแล้วก็อาจจะมีความเห็นส่วนตัวเขียนเข้าไป อันนี้ที่เขาเห็นว่าเป็นการเขียนเกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนด อันนี้ก็เป็นการอย่างหนึ่งซึ่งศาลรัฐธรรมนูญใช้อยู่ในปัจจุบัน บางคนอาจจะคิดว่าไม่สมควรแต่ผมคิดว่าส่วนตัวทำได้ และหลายประเทศก็ทำเช่นนี้อยู่ อย่างประเทศอังกฤษก็ใช้วิธีนี้เป็นต้นตอของคำว่า judicial activism หรือตุลาการภิวัตน์

อีกประเด็นหนึ่งเรื่องของการจะเอาประมุขศาลต่าง ๆ มาเป็นกรรมการสรรหาตามรัฐธรรมนูญตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ ปี ๒๕๕๐ ก็ใช้ประมุขศาลมาเป็นกรรมการสรรหา ซึ่งหลายท่านพูดแล้วว่าเป็นองค์กรที่ได้รับความนิยมมากที่สุดแล้วก็ lobby ยาก ประธานศาลฎีกาหลาย ๆ ท่านคงทราบท่านเป็นประมุขของศาลฎีกาคือไม่มีใครสามารถจะเข้าถึงท่านได้ง่ายและได้รับความนิยมเชื่อถือสูงสุด เพราะฉะนั้นในการที่จะนำประมุขของศาลปกครองสูงสุดหรือศาลรัฐธรรมนูญ ผมเห็นว่าเป็นข้อดีที่ว่าเป็นองค์กรที่ได้รับความนิยมเชื่อถือจากสังคมแล้วก็ lobby ยาก นอกจากนั้นคำที่บอกว่าไม่ยึดโยงกับประชาชนผมคิดว่าถ้าเราเอาผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำพรรคการเมือง ประธานรัฐสภา ซึ่งเขาได้รับเลือกมาจากประชาชน คำว่ายึดโยงประชาชนเราก็เห็นแล้วว่าผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรมาจาก ส.ส. ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากประชาชน ประธาน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

รัฐสภาที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชน เราสามารถที่จะอธิบายได้ว่านี่ก็เป็นส่วนยึดโยงกับประชาชน อยู่แล้ว และกระบวนการสรรหาหลายท่านพูดว่าเป็นการรบกวนเวลาของประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ จากประสบการณ์ของผมในศาลรัฐธรรมนูญท่านใช้เวลาไม่เท่าไร ได้รับ เอกสารมาแล้วอ่านแล้วประชุมเตรียมการว่ารอบนี้ใครจะเป็นประธานในการสรรหา ประชุม ๑-๒ ครั้ง ครั้งที่ ๓ ก็สามารถสรรหาได้เลยไม่ได้ใช้เวลามากเท่าไร เพราะฉะนั้นที่บอกจะเสียเวลานั้นก็ไม่มากเท่าไร

ในเรื่ององค์ประกอบของ กกต. ผมเห็นด้วยกับอาจารย์ศุภชัย องค์ประกอบของ กกต. ผมเห็นว่าควรจะต้องคล้องกับภารกิจและควรที่จะกำหนดโควตาจำนวน ๕ ท่านว่าควรจะมา จากหน่วยงานไหน ภาคส่วนไหน ด้านสืบสวนสอบสวน เรื่องประชาตติการมีส่วนร่วมของ ประชาชน เราสามารถกำหนดได้เลยว่าควรจะมาจากไหนจะได้สอดคล้องกับภารกิจ ไม่ใช่เอาคนที่ จับทางด้านแพทย์ ด้านเภสัชกร มาทำด้านสืบสวนสอบสวนก็ไม่สอดคล้อง ตัวเองอาจจะไม่มี ประสบการณ์ด้านนี้เลย อันนี้ผมให้ความเห็นได้เลยว่าควรจะต้องคล้องกับภารกิจและมี กระบวนการคัดเลือกกลั่นกรองให้ได้ตรงกับภารกิจของ กกต. เอาแค่นี้ก่อนเราจะได้กรอบกว้าง ๆ ในการที่จะเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของ กกต. หรือคณะกรรมการสรรหา

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ขออนุญาตให้ข้อมูลจากงานวิจัยที่ทำมาตั้งแต่ปีที่แล้ว ร่วมกับมหาวิทยาลัยหลายแห่ง พอมาถึงเรื่อง กกต. ก็มีข้อเสนอซึ่งอาจจะต้องย้อนหลังไปไม่ได้พูด ถึงที่มา ประการแรกเหมือนกับวิเคราะห์ผลงานของ กกต. ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ เป็นต้นมาก็มีประชาชน กลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งแบบสอบถามแล้วก็จากที่เป็น focus group เสนอน่าจะถึงเวลาหรือยังที่จะ แยกให้ กกต. เป็น regulator เพราะ กกต. ประหนึ่งเป็นตำรวจการเลือกตั้งหรือผู้ตรวจการเลือกตั้ง ดังนั้นไม่ควรที่จะให้มาเป็นคนจัดการเลือกตั้ง มีส่วนราชการเมื่อก่อนทำอยู่แล้ว ก็จะทำให้เขา focus งานหน้าเดียวและจะได้คนซึ่งมีความรู้หรือมีประสบการณ์ในแง่การเป็น investigator เป็นคนที่รู้ กฎระเบียบที่ดีที่ต้องเตรียมเรื่องที่จะนำเสนอต่อศาล

ประเด็นที่ ๒ จะชี้ให้เห็นว่าอำนาจในการถอดถอนสิทธิของ กกต. ควรจะเป็นของ ศาล กกต. เพียงแต่เป็นคนรวบรวมข้อมูลมีมือทำงานช่วย

ประเด็นที่ ๓ มีการเสนอน่าจริง ๆ แล้ว กกต. จังหวัด มีระยะเวลาเป็นเทอมอยู่แล้ว แต่ว่าน่าจะกำหนดสัดส่วนให้มีตัวแทนจากภาคเอกชน จากภาคประชาชน จากราชการ เข้ามาเป็น องค์ประกอบ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ประเด็นสุดท้าย สำคัญมากที่ว่าไม่ว่าจะสรรหาอย่างไรก็คือกลไกและมาตรการในการตรวจสอบประเมินประสิทธิภาพ ประเมินการทำงาน ความเที่ยงตรงของ กกต. กลาง กกต. จังหวัดต้องเข้มงวดและชัดเจนกว่านี้ นี่เป็นข้อเสนอจากการวิจัยครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ดูเหมือนว่าเราพูดถึง ๒ เรื่องแล้วเราก็มกกัน เรื่องแรกคือประเด็นของการได้กรรมการสรรหาควรได้มาอย่างไร อีกประเด็นหนึ่งก็คือคุณสมบัติหรือว่าโครงสร้างองค์ประกอบของ กกต. ควรจะเป็นอย่างไร ดิฉันคิดว่า ๒ เรื่องน่าจะแยกพิจารณาดูทีละเรื่องดีไหม

ประธาน : ตอนนี้เราพูดถึงที่มา แล้วก็เริ่มพูดถึงคณะกรรมการสรรหา เท่าที่ฟังแต่ละท่านพูดในเรื่องที่ท่านอยากจะทำท่านก็พูดไป เราก็จะฟังแต่เฉพาะเรื่องนี้

นางจรี วิจิตรวาทการ : ดิฉันคิดว่าองค์ประกอบของกรรมการสรรหา สิ่งที่ดิฉันคิดว่าน่าจะสำคัญคือทำอย่างไรจะให้มีกลไกช่วยสนับสนุนกรรมการสรรหา กรรมการสรรหาที่เคยมีอยู่ก็ไม่ได้คิดว่าเลวร้าย คิดว่าดีน่าจะใช้งานได้ แต่ว่าเข้าไปอยู่ในตำแหน่งที่ไม่ค่อยรู้จักคนในหลาย ๆ ภาคส่วนที่ได้รับการเสนอชื่อหรือสมัครเข้ามา จากประสบการณ์ดิฉันคิดว่าสมาคมสื่อมวลชน สืบสวนสอบสวนค่อนข้างจะรู้จักคนในสังคม ทำไมไม่ให้เป็นฝ่ายสนับสนุนให้ข้อมูล เพราะว่าเขาจะชอกช้ำกับประวัติคนอยู่แล้ว ถ้าไม่ให้เป็นกรรมการสรรหาก็คให้เป็นฝ่ายวิชาการที่ช่วยหาข้อมูล และควรจะมีกลไกที่จะช่วยกรรมการสรรหา สามารถจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มิฉะนั้นแล้วก็กลายเป็นหน้าที่หนึ่งแล้วบางคนประวัติดูดี หรือว่ากรรมการสรรหาเองก็อาจจะไม่ค่อยจะแม่นในการรู้จักคนทั้งหมดในสังคม จริง ๆ แล้วกรรมการสรรหาจะมาจากที่ไหนอาจจะมีความสำคัญ อย่างน้อยไม่น้อยกว่าวิธีการที่กรรมการสรรหาจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะมีกลไกอะไรไหมที่จะช่วยท่าน และควรจะมีเปิดกว้าง ส่วนใหญ่ข้าราชการที่เกษียณแล้วมักจะได้ตำแหน่งเหล่านี้ขององค์กรอิสระ เป็นไปได้ไหมเปิดกว้างให้คนที่อายุน้อยหน่อยได้รับเลือก การที่เขาจะได้รับเลือกผลงานที่มีอยู่ในลักษณะใหม่ ๆ น่าจะมีส่วนให้สังคมได้มีส่วนร่วม เช่น เอาประวัติขึ้นเว็บไซต์ซึ่งคิดว่ามีการทำกัน แต่ว่าให้ประชาชนโหวตหน่อยไหมว่าชอบคนนี้ไม่ชอบคนนั้นเพราะเหตุใด เพื่อให้กรรมการสรรหาได้นำมาใช้กลั่นกรอง

นายภัทระ คำพิทักษ์ : ผมมี ๒-๓ ประเด็น ประเด็นแรกคือเรื่องหลักการหลักการของ กกต. ผมคิดว่า กกต. เป็นที่มา เป็นด่านแรกของการกลั่นกรองฝ่ายบริหารและฝ่าย

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

นิติบัญญัติ ผมคิดอย่างนั้นนะครับ เมื่อเป็นด้านแรกของการกลั่นกรองฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ คนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาหรือว่าคัดเลือกตัวกรรมการ กกต. ควรจะมาจากองค์กรหลักตามรัฐธรรมนูญ เช่น ฝ่ายนิติบัญญัติเราก็มีมาแล้วคือประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ๒. มาจากตุลาการก็คือมาจาก ๓ ศาล ที่นี้น่าจะขาดอะไรบางอย่างอยู่ เอาเป็นว่าหลักการเบื้องต้นน่าจะมาจากองค์กรหลัก ๆ ตามรัฐธรรมนูญ

ประการที่ ๒ จำนวนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเปิดให้ lobby ง่าย ถ้าดูตามองค์ประกอบที่เป็นอยู่ โดยเฉพาะทางศาลมา ๕ คน ที่นี้มาฝ่ายอื่นก็ยาก ถ้ามีการรวมกลุ่มกันผมว่าอาจจะทำให้การ lobby ที่จะกันหรือไม่กันใครเกิดขึ้นได้ง่าย ตัวกรรมการ จำนวนกรรมการเป็นเรื่องที่ผมสนใจ ผมคิดว่ามันน่าจะจะมีสัก ๙ คน จะทำให้ lobby ยาก จาก ๗ คน เป็น ๙ คน ผมคิดว่าประมาณนั้นเมื่อสักครู่นี้พูดว่า ๑๑ คน ผมรู้สึกว่าจะเยอะไปหน่อย ผมคิดว่าจำนวนตัวเลขจะเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่ามันอาจจะหนักอยู่ข้างใดข้างหนึ่ง แต่ว่าควรจะเปลี่ยนแปลงเพื่อที่จะให้มีการ lobby กันยากขึ้น

ประการที่ ๓ กระบวนการสรรหา ผมเห็นด้วยกับท่านอาจารย์เกียรติชัยเสนอพูดถึงกระบวนการที่เป็นอยู่ ผมคิดว่ามันไม่ได้ช่วยในหลาย ๆ องค์กรแม้กระทั่ง ป.ป.ช. หลังสุดที่คัดเลือกในยุคนี้ผมก็รู้สึกผิดหวังที่เพิ่งประกาศไปเมื่อเปรียบเทียบกับที่ให้เข้าไปเลือกหลายคน ผมรู้สึกว่าขนาดยุคนี้ ป.ป.ช. ที่อุตส่าห์ทำกันมาเดาได้ว่าข้างหน้าก็จะอ่อนแรงลงอีกหน่อย ที่มาอันนี้กลับไปให้ท่านอาจารย์เสนอเมื่อสักครู่นี้จะมีประเด็นอะไรที่จะเชื่อมโยงกับประเด็นอื่นไหม เช่น การไปหาผู้สมัครมาอาจารย์ศุภชัยเสนอว่าควรจะเปิดให้มีกระบวนการการเสนอรายชื่อคล้าย ๆ สปช. หรือเปล่า ผมว่าอันนี้น่าสนใจเพราะว่าใหม่ และกระบวนการสรรหาเรื่องที่อาจารย์เกียรติชัยพูดไปผมว่าอาจจะกินเวลา การสัมภาษณ์ การให้รายละเอียดผมคิดว่าเป็นเรื่องที่จะต้องปรับปรุงในทุกองค์กรอิสระ แต่ในเบื้องต้นผมคิดว่าในเมื่อถ้าเราดูหลักการผมว่าน่าสนใจอีกตัวหนึ่งคือจาก ๓ ศาลแล้วให้ศาลเลือกจากคนอิสระมา ๒ คน มีฝ่ายนิติบัญญัติมา ๒ คน น่าจะมีจากตัวองค์กรอิสระเองหรือเปล่าควรจะมีการรวมอะไรสักอันหนึ่งใหม่เพราะผมคิดว่าเขาก็เป็นชาติที่สำคัญในรัฐธรรมนูญ อันนี้น่าสนใจเพราะว่าเขาขาดหายไป พอถึงลงไปในการผมไม่ค่อยเชื่อในตัวบุคคลประเภทให้ประธานศาลคนเดียว ผมยังเชื่อว่ากระบวนการให้เลือกโดยที่ประชุมของศาลอันนี้น่าสนใจและจะมีความเป็นตัวแทนอยู่ อย่างกรณีของประธานสภากับผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ถือว่ากรองมาแล้วโดยอัตโนมัติโดยประชาชนแล้วก็มาเลือกกันโดยตำแหน่งของ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ประธานสภาเองก็คัดเลือกในสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรก็เช่นกัน อันนั้นโดยตัวบุคคลมีกระบวนการ แต่ของศาลผมคิดว่าจำเป็นจะต้องเลือกผ่านกระบวนการของที่ประชุมใหญ่ ผมคิดจำนวนแล้วยังหาตัวเต็มไม่ได้ว่าในหลักการถ้าเราอยากจะเพิ่มเป็น ๙ คน เพราะว่า ๗ คน อาจจะ lobby กันได้ง่าย ถ้าเป็น ๙ คนจากเดิมผมว่าองค์ประกอบดีแล้ว มีอยู่ ๕ คน ที่นี้จะเอามาจากไหนอีก ถ้าเพิ่มองค์กระอิสรมา ๑ คน ผมยังนึกไม่ออกลองช่วยกันนึกก็ได้

นายจิตติพันธ์ เชื้อบุญชัย : ในส่วนของคณะกรรมการสรรหาผมคิดว่าโดยที่มาจากคนที่จะให้สรรหาอาจจะมีการสมัครและการเสนอชื่อคงไม่ขัดข้อง แต่ว่าในส่วนของกรรมการสรรหาเองผมอยากจะเรียนประสบการณ์ในฐานะที่ผมเคยเข้าไปสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญสมัยที่เป็นคณบดีคณะนิติศาสตร์ แล้วประเด็นไม่ได้เป็นประเด็นเรื่อง lobby ให้ใครได้ แต่เป็นประเด็นเรื่องการ pack vote เพื่อไม่ให้ใครเข้ามา ประเด็นที่เกิดขึ้นตอนนั้นคนที่ถูก pack vote แล้วไม่ให้เข้ามาก็คือเคยเป็นอดีตตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแล้วก็หวอดถอดถอนนายกทักษิณ ตรงนั้นประเด็นของการนับจำนวนกรรมการสรรหาเรื่องหนึ่ง แต่คะแนนเสียงเพื่อให้รับรองในการที่เสนอเข้าไปที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อคัดเลือกนั้นอีกเรื่องหนึ่ง เรื่องหลังเป็นเรื่องที่สำคัญ ตอนนั้นจะมีผู้แทนคือประธานศาลฎีกาเป็นหลักแล้วก็ผู้แทนคณบดีคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยของรัฐ และคณบดีคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยของรัฐ และอีก ๔ คน คัดเลือกจากสภาผู้แทนราษฎรโดยที่ไม่มีข้อกำหนดว่าแบ่งสัดส่วนอะไร อย่างไร ในสมัยนั้นคณะนิติศาสตร์และคณะรัฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐมีไม่มาก โดยทั่วไปก็จะมีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นหลักที่มีอยู่ ประเด็นที่มีปัญหาก็คือ ๔ คนที่เป็นตัวแทนจากสภาเนื่องจากทั้งหมดรวมเบ็ดเสร็จแล้ว ๑๓ คน แล้วรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ว่าต้องได้คะแนน ๓ ใน ๔ คือต้องได้ครบ ๑๐ คน พอได้ครบ ๑๐ คนประธานศาลฎีกากับคณบดีทั้ง ๒ คณะ ไม่มีทางที่จะเสนอคนที่เหมาะสมได้ถ้าฝ่ายการเมืองไม่เห็นด้วย ประเด็นที่ผมเรียนให้ทราบที่ว่าที่โดน block vote โหวตทั้งหมดประมาณ ๑๙ ครั้ง ใน ๑๙ ครั้งนั้น ๙ ต่อ ๔ ๙ ต่อ ๔ ๙ ต่อ ๔ ทุกรอบ จนกระทั่งสุดท้ายเผอิญที่ตอนนั้นมีประเด็นซึ่งอาจจะจะเป็นประเด็นรัฐธรรมนูญได้ก็คือผู้แทนจากพรรคการเมืองมีผู้แทนตอนนั้นเป็นพรรคไทยรักไทย ผมขออนุญาตพูดได้เพราะไม่ได้เป็นอะไรที่ผิด แล้วก็มีการพรรคชาติไทยพัฒนา และอีก ๒ คนจากพรรคชาติไทย ตอนนั้นมีประเด็นที่อาจจะนำไปสู่ประเด็นรัฐธรรมนูญได้ก็คือพรรคไทยรักไทยกับพรรคชาติไทยพัฒนาควบรวมกัน แต่ว่าเขามีกรรมการอยู่ใน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ชุดสรรหา ๒ คน ผมเองได้ชี้ให้กรรมการทุกคนเห็นว่าถ้ายังยึดเยื้อลากไปอย่างนี้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องลากต่อไปอีกเป็นเดือนแน่เพราะมีประเด็นปัญหาเรื่องรัฐธรรมนูญ เรื่องที่ ๒ คณะบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหงอยู่ในช่วงเปลี่ยนถ่ายพอดี ตอนนั้นประมาณปลายเดือนกันยายนพอเดือนตุลาคมก็จะเปลี่ยนเป็นอีกคนหนึ่งคือหมตวาระยังสรรหาไม่ได้ สุดท้ายสิ่งที่เกิดขึ้นก็คือมีกรรมการท่านหนึ่งในภาคฝ่ายการเมืองเดินออกไปโทรศัพท์ข้างนอก ที่ผมรู้ว่าโทรศัพท์ข้างนอกเพราะว่าผมเดินออกไปเข้าห้องน้ำพอดี กลับเข้ามาบอกเป็น ๑๐ ต่อ ๓ ได้กรรมการท่านนั้น แต่พอไปที่วุฒิสภาก็โดนบล็อกถูกตีตกอีกคนหนึ่งก็ได้ไป เพราะฉะนั้นในเรื่องของการดำเนินการลักษณะอย่างนี้ผมมีความรู้สึกว่าจะต้องระมัดระวังเรื่ององค์ประกอบของกรรมการสรรหาและการลงมติ ผมยกตัวอย่างเช่นประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ในนั้นถ้าเป็น ๗ คน หรือ ๙ คน แล้วกำหนดว่าต้องเป็น ๓ ใน ๔ ตรงนี้ก็อาจจะเป็นปัญหาได้ในลักษณะที่ว่าประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ถ้าจับขั้วกันได้ชุดหนึ่งไม่ว่าอะไรอาจจะมียกเสียงมากพอในการไป block vote ได้ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าคุณสมบัติของคนที่จะมาเข้าเป็นกรรมการสรรหาอาจจะต้องพิจารณาให้ดี ในแง่ของตัวแทนจากสถาบันการศึกษาผมเห็นด้วยว่า ณ ปัจจุบันในแง่ของสถาบันการศึกษาที่เลือกข้างก็มีปรากฏเห็นชัดในอดีต ประเด็นนี้อาจจะลำบากเพียงแต่ใครที่จะเข้ามาเป็นกรรมการได้ อันนี้ที่ผมคิดว่าเป็นเรื่องที่น่าท้อสมควรที่เป็นสรรหา ยกตัวอย่างอดีตนายกรัฐมนตรียกกันเองที่ไม่ได้เข้ามาอยู่ในวงวนของพรรคการเมืองแล้ว เช่น พันจกพรรคการเมืองไม่น้อยกว่า ๕ ปี หรือ ๑๐ ปี หรือไม่เคยสังกัดพรรคการเมืองมาก่อน ต่าง ๆ เหล่านี้น่าจะเป็นทางหนึ่งใหม่ รวมถึงประธานวุฒิสภา อดีตประธานรัฐสภาที่ไม่ได้สังกัดพรรคการเมืองอีกแล้วระยะเวลาที่ปี ตรงนี้ผมคิดว่าอาจจะเป็นตัวกรองในข้างหน้าได้ คิดว่าน่าจะลองพิจารณาในแง่มุมมองนี้ นอกจากประธานศาลฎีกาอาจจะเป็นอดีตประธานศาลฎีกาด้วยไหม ถ้าเราเชื่อในตัวระบบของคนที่ไม่มีส่วนได้เสียผมว่า ๒-๓ องค์ประกอบนั้นน่าจะเป็นตัวที่พิจารณาได้ ส่วนเท่าไร อย่างไรก็เป็นอีกประเด็นหนึ่ง แล้วก็อีกเรื่องหนึ่งเข้าใจว่าเรายังไม่ได้คุยเรื่องคุณสมบัติซึ่งมีประเด็นที่จะคุยต่อ จากนั้นผมคิดว่าอาจจะลองหารือกันอีกที

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ขอรบกวนท่านประธานและที่ประชุมนิดเดียววนะครับ เพราะว่าก็ได้ฟังทัศนะของหลายท่านโดยเฉพาะประเด็นเรื่องขององค์กรหรือว่าตัวบุคคลที่จะมาสรรหา คืออย่าง สปช. ที่เสนอผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยมาก็เพราะเขามองว่าที่มาของผู้ว่าการแห่งประเทศไทย เราอาจจะมองตั้งแต่ยุคดอกเตอร์ป่วยที่เราเชื่อกันว่าท่านค่อนข้างจะสะอาด clean เป็นกลาง แล้วเขาก็เลยมองว่าการแทรกแซงขององค์กรนี้อาจจะทำให้ยากเพราะ ฉะนั้นไม่ว่าจะเป็นการเลือกกันเองของอดีตหรืออะไรก็ตามตรงนี้ก็เลยฝากไว้ว่าอันนี้เป็นที่มาในชุดผมที่ผมทำอยู่กับท่านไพบุลย์ นิตตะวัน ช่วงนั้นก็เลยมีแนวคิดนี้ขึ้นมาที่มีการเสนอว่าเป็นผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยเพราะว่าในเวลานั้นเราก็เกิดปัญหาเดียวกับที่เรากำลังคุยกันในเวลานี้ เพราะว่าเราไม่รู้จะเลือกใครดีที่มองแล้วมีความเป็นกลางไม่เข้าใครออกใคร แต่สำหรับองค์กรอิสระที่ท่านภัทรเสนอผมก็เกรงว่ามันจะมีประโยชน์ทับซ้อนเพราะว่าหลักการขององค์กรอิสระเราก็คือเน้นเรื่องการตรวจสอบถ่วงดุลกับองค์กรภาครัฐหรืออะไรก็แล้วแต่ ถ้าสมมุติผมยกตัวอย่างง่าย ๆ ว่าเกิดเราไปได้คนสรรหาจาก กกต. เพื่อที่จะไปเลือกคนที่เป็น ป.ป.ช. ซึ่งในอนาคตอาจจะต้องมีโอกาสมาตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันผมก็คิดว่าแม้ว่ามันอาจจะไปโยงกันไกลไปหรือเปล่าว่าเขาจะไปวิ่งเต้นกันอย่างไร แต่ว่าในทางปฏิบัติความสัมพันธ์หรืออาจจะไปพูดลับหลังภายหลังได้ว่าผมเลือกคุณมา อันนี้ผมเปรียบเทียบให้ฟังผมก็เลยไม่ค่อยเห็นด้วยนักกับหน้าที่ขององค์กรอิสระเราไม่ได้มีเจตนาอยากจะให้เขามาทำหน้าที่ตรงนี้ก็ฝากให้พิจารณาด้วยครับ ขอขอบคุณครับ แล้วผมฝากรวมไปนิดหนึ่งว่าทาง สปช. ได้เสนอเรื่องของการควมรวบรวมองค์กรหลาย ๆ องค์กรที่เป็นองค์กรอิสระหรืออาจจะต้องยุบเลิกไปเพราะว่าเรามีการศึกษาในเรื่องของความคุ้มค่าของการมีองค์กรเหล่านั้น แล้วก็อีกเรื่องหนึ่งคือประสิทธิภาพของการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกรณีการรวบรวม เท่าที่จำได้ก็จะมี กสม. ควมรวมกับผู้ตรวจการแผ่นดิน ในช่วงแรกมีการเสนอถึงขนาดยุบเลิก กกต. ด้วยซ้ำไปเพราะเขามองว่าประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของอดีตเคยให้อย่างเช่นกระทรวงมหาดไทยหรือแม้แต่ศาลรัฐธรรมนูญก็มีการยุบเลิกมีการเสนอพูดกันในที่ประชุมเพราะมองว่าในอดีตเราเคยมีคณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญในรัฐธรรมนูญบางฉบับซึ่งก็สามารถที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้มีประสิทธิภาพก็ฝากเรียนด้วยครับ

ประธาน : ผมนั่งคิดแล้วฟังที่ภัทรพูดแล้วก็มาสะดุดใจว่าเราเลือกองค์กรอิสระเพื่อทำหน้าที่ให้เกิดความเที่ยงธรรมเป็นกลาง พอถึงเวลาสรรหาทำไมไม่ให้คนเหล่านี้เขามีส่วน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

แต่แทนที่จะให้มาจากเขาซึ่งมันจะเป็นประโยชน์ทับซ้อนให้เขาเลือกใครก็ได้แต่ที่เขาเห็นว่ามีความเที่ยงธรรมเป็นกลางแล้วก็ไม่เคยเป็นของเขาเข้ามาหน่วยละคน ๆ แต่ว่าเที่ยงธรรมเป็นกลางแล้วกล้าหาญด้วยนะก็ให้เขาเลือกเพราะเขาจะเป็นคนมาเลือกองค์กรนั้น ๆ เขาก็มีส่วนแต่ว่าตัวเขาเองอย่ามาพอมมาแล้วมันจะเกิดเป็นปัญหาประโยชน์ทับซ้อนหรือคนที่เคยเป็นก็อย่ามาเดี๋ยวจะเกิดปัญหาอะไรได้ แต่ว่าให้เขาเลือกคนที่เขาแน่ใจว่าเป็นกลางจริง ๆ ไม่ฝักใฝ่การเมือง ไม่สังกัดพรรคการเมืองมาเลยตลอดชีวิตอะไรพวกนี้ก็ว่าไป ถ้าอย่างนั้นเราก็จะได้คนมาอีก ๕ คน เพราะเป็น ๕ องค์กร เขาจะไปเลือกอาจารย์หรือจะไปเลือกใครก็ได้แต่เขาซึ่งไม่ใช่ใน ๕ องค์กรนั้น คือไม่ใช่เฉพาะองค์กรของตัวเองจะต้องไม่เลือกไม่อย่างนั้นเดี๋ยวผลัดกันเกาหลังคือคนในองค์กรนั้นเลือกมาไม่ได้แต่เลือกใครก็ได้แต่ที่คุณเห็นว่าเป็นกลางที่จะสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในกระบวนการสรรหา เราก็จะมี ๕ คน บวกกับ ๓ คนนี้ ก็เป็น ๘ คน บวกกับประธานศาลฎีกาก็เป็น ๙ คน ถ้าเสียงข้างมากก็ ๕ ต่อ ๔ ก็เสียงข้างมากธรรมดาที่ได้ก็แปลว่าทั้งประธานและ ๕ คนนั้นถ้าเห็นดีเห็นงามแล้ว ๓ คนนี้มันขัดกันอยู่น่าเชื่อได้ว่าถ้าผู้นำฝ่ายค้านกับประธานสภาผู้แทนราษฎรมันควรจะเลือกคนละคน วุฒิสภาไม่แน่วุฒิสภาที่ขึ้นอยู่กับว่าวุฒิสภาเป็นกลางหรือวุฒิสภาของใคร ถ้าวุฒิสภาของพรรครัฐบาลก็ไปเลือกกับสภาผู้แทนราษฎรแต่วุฒิสภาเป็นกลางเขาก็อาจจะเลือกกับพวกนี้ เพราะว่าเมื่อได้เสียงข้างมากแล้วมันยังต้องไปขอความเห็นชอบจากวุฒิสภาอีก แล้วที่ใครบอกว่าประโยชน์ทับซ้อนมันก็ไม่เกิดเพราะว่ามันไม่ได้มาจากองค์กรนั้นแต่เขาเป็นคนเลือกเพราะเมื่อจะตั้งองค์กรนั้นเขาก็ควรจะมีส่วน ถ้าอย่างนั้นได้ไหม เชิญครับ

นายธีรชัย ฒ นคร : จริง ๆ แล้วที่ท่านประธานบอกก็คืออยู่ครับ เพียงแต่ว่าพอดีผมกำลังพยายามนั่งนึกว่าตอนนี้เรานั่งดูเรื่ององค์กรอิสระผมไม่แน่ใจว่าเราจะคงทั้งหมดที่มีอย่างนี้เป็นองค์กรอิสระอยู่ต่อไปหรือเปล่า

ประธาน : ก็เอาแต่หลักว่าไม่รู้มันมีเท่าไรก็เอามันมาถ้าวันหลังเราตัดอายันมันก็หายไปแต่ว่าเท่าที่ดูของศาลรัฐธรรมนูญอีกอันที่เขาหายไปแต่เขาอาจจะไม่ได้ถือว่าเป็นองค์กรอิสระ ผมยังนึกไม่ออกว่าเราจะไปตัดอะไรเขาได้ใน ๔ อันนี้ แต่ข้างล่างยังพอจะไปตัดได้จะมีหรือไม่มีก็ไม่เป็นอะไรหรอกแต่ ๔ อันนี้เราจะไปตัดหรือ

นายธีรชัย ฒ นคร : คืออย่างผู้ตรวจการแผ่นดินผมยังรู้สึกว่ถ้ากลับไปเป็นแบบปี ๒๕๕๐ จะดีกว่าหรือเปล่า

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ประธาน : ปี ๒๕๕๐ ก็มีไม่ใช่หรือ

นายเชียรชัย ณ นคร : ปี ๒๕๕๐ อยู่ under รัฐสภาครับ เพราะว่าตอนนี้ที่เป็นห่วงก็คือว่าบทบาทที่เป็นที่ปรากฏต่อสังคมส่วนใหญ่เป็นบทบาทที่เราเพิ่มให้ภายหลังจากปี ๒๕๕๐ ก็คือมาดูแลเรื่องจริยธรรมอะไรอย่างนี้มันกลายเป็นบทบาทซึ่งทำให้การทำหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินเองถูกมองข้าม แล้วผมก็จำได้ว่ามีคนเคยไปสำรวจความคิดเห็นของประชาชนไม่แน่ใจว่าจะเป็นหน่วยงานไหน ปรากฏว่าผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นหนึ่งในหลายหน่วยงานที่คนไม่รู้จัก คือสุดท้ายปลายทางหน้าที่ดั้งเดิมซึ่งมันควรจะมาทำหน้าที่อย่างที่ท่านประธานเคยพูดต้องไปทำหน้าที่อื่นเสียมากกว่าครับ

ประธาน : มันก็อยู่ในวิสัยที่เราจะจับกลับเข้าแถวใหม่ได้แต่เราอาจจะเปลี่ยนแล้วถ้าเรามีอย่างนี้ที่นี้ถามว่าทำไมผมถึงใช้ประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่ใช่ประธานรัฐสภา เพราะถ้าประธานรัฐสภาเขาเป็นหนึ่งในองค์อำนาจแล้วประธานศาลฎีกาหรือรองประธานศาลฎีกาเป็นประธานปีบเขาจะไปอยู่เป็นกรรมการก็กระไรอยู่ถึงต้องใช้ตำแหน่งเขาในฐานะประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งถ้าสมมุติว่าทางโน้นเขาส่งรองประธานศาลฎีกามามันก็เท่า ๆ กัน

เลขานุการ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ ใน (๒) ตัวประธานวุฒิสภาเนื่องจากว่าคณะกรรมการสรรหาเป็นคณะกรรมการสรรหาชื่อเบื้องต้นแล้วก็ต้องเสนอวุฒิสภาเพื่อคัดเลือกคงประธานวุฒิสภาไว้จะดีไหมครับหรือว่าจะไม่ควรเอาไว้

ประธาน : เพราะต้องเป็นประธานใช้ใหม่ ก็เอาออกก่อนก็ได้ แต่ที่นี้ถ้าเอาพวกนั้นมาแล้วต้องเอาศาลปกครองมาด้วยใหม่ มีอยู่ใช้ใหม่เพราะมันจะได้เป็น ๙ คน เขามีหัวหน้าคณะใหม่ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายอุดม รัฐอมฤต : เขามีหัวหน้าคณะ ๔ คณะครับ ตอนนี้มีรองประธาน ๒ คนแล้วก็มีหัวหน้าคณะ ๔ คณะ

ประธาน : จะได้อาทั้งประธาน รองประธาน และหัวหน้าคณะได้ไปเลือกกันมาหาซื้อให้ดีนะไม่รู้เขาเรียกอะไร รวมทั้งศาลรัฐธรรมนูญด้วยใหม่ แล้วลองไปใส่ดู ได้ไหม ไหวไหม

เลขานุการ : ผมขออนุญาตท่านประธานกราบเรียนหาหรืออีกประเด็นหนึ่งครับจริง ๆ ที่เราต้องการคือหลักประกันความเป็นอิสระในการคัดเลือก หลักประกันความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ช่วงนี้เรากำลังพูดถึงหลักประกันความเป็นอิสระในการคัดเลือก ซึ่งเราเลือกใช้

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ระบบกรรมการสรรหาซึ่งเข้าใจโดยเป็นคณะกรรมการเพราะว่าเป็นองค์กรกลุ่ม ที่นี้จะมีอย่างอื่น
ใหม่ว่าในกระบวนการสรรหาต้องเปิดเผยหรืออะไรต่าง ๆ จะได้เป็นหลักประกันได้ชัดเจน
กว่านี้ครับ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานขออนุญาตเรียนถามเป็นความรู้หนึ่งครับ
ปกติพวกเราเวลาอยู่ใน สปช. ที่ผ่านมาทุกครั้งที่มีการเปิดตัวรับจดหมายมันจะมีหนังสือมาขอ
ความร่วมมือเราในการตรวจสอบประวัติคนนั้นคนนี้ แล้วก็ในขณะเดียวกันก็จะมีบัตรสนเท่ห์
ใบปลิว ข้อกล่าวหาอะไรเต็มไปหมดเลย พวกเรามีความรู้สึกว่าวิธีการแบบนี้ไม่ทราบว่าโดยปกติ
เป็นเงื่อนไขหนึ่งของคณะกรรมการสรรหาที่ต้องรับฟังอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาดหรือว่าเป็นข้อมูล
ประกอบการตัดสินใจระดับใด เพราะว่าหลาย ๆ เรื่องผมอ่านดูแล้วมันเป็นเรื่องกล่าวหา
ที่ไร้ร่องรอยจริง ๆ เป็นเรื่องของการไม่ชอบกันเป็นเรื่องการกลั่นแกล้งกันก็มี ก็ทราบเรียนว่า
ในกรณีดังกล่าวมันอาจจะไม่ได้ลึกถึงขนาดต้องเขียนในรัฐธรรมนูญแต่ก็เรียนให้ทราบปัญหา
ที่เกิดขึ้นครับ

ประธาน : ก็เขาบอกแล้วอย่างไรว่าถ้าอยากรู้ประวัติตัวเองให้ไปสมัครเดี๋ยวจะมี
คนเขาช่วยเขียนให้ เชิญครับอาจารย์

เลขานุการ : (๔) ที่พูดถึงว่าไม่เคยเป็นหรือเคยเป็นกรรมการในองค์กรอิสระ
ผมไม่แน่ใจว่าควรจะไปถึงเรื่องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรืออะไรพวกนั้นที่เป็นสร้อย ๆ
อยู่นั้น

ประธาน : ไม่เคยสังกัดพรรคการเมือง หรือเป็นผู้มีตำแหน่ง หรือเจ้าหน้าที่
ในพรรคการเมืองใดมาก่อน

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ศาลรัฐธรรมนูญหมายถึงตัวแทนของศาล
รัฐธรรมนูญหรือว่าประธานครับ

ประธาน : ไม่ใช่ครับ ให้ไปเลือกมาเหมือนกับองค์กรอื่นคือศาลรัฐธรรมนูญ
ก็ประชุมกันแล้วเลือกใครก็ไม่รู้ที่ใจกล้ามาเป็นไม่ให้เอาตัวศาลมาเป็นเพราะศาลก็ถูกคัดเลือกมา
แบบเดียวกัน ส่วนศาลฎีกากับศาลปกครองเขาเป็นอาชีพเราเอาเขามาได้ครับ คุณสิ้นหวัง
จนกระทั่งหาคนชื่อสัตย์ สุจริต เป็นกลาง ไม่ได้แล้วหรือ มีแค่คนสองคน มันต้องได้สิน่า

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ ขอเรียนถามนัยของข้อ ๓ ก็แปลว่าเรื่องของการเปิดรับสมัครแล้วก็สืบหาคนที่ก็ต้องทำเป็นกติกาขึ้นมาใช้ใหม่ครับ โดยกรรมการ ๙ คนว่าจะใช้วิธีไหนก็แล้วแต่กำหนดกันขึ้นมา แล้วก็กำหนดเป็นคราว ๆ ไป อย่างนั้นหรือเปล่าครับ

ประธาน : ผมกำลังนึกอยู่ว่าจริง ๆ เมื่อเราได้ตัวองค์ประกอบตรงนี้มันควรจะเป็น องค์กรถาวรเพราะเราจะให้สรรหาหมดทุกองค์กร แต่พอไปนึกอีกทีว่าชื่อสัตย์ สุจริต เป็นกลาง ๔-๕ คนที่องค์กรอิสระเลือกมาถ้าให้อยู่นานเกิน ๓ เดือนมันชักจะเริ่มมีคนไปตอมมันจนใจอ่อน แต่ว่าผมก็คิดว่าถ้าเราปล่อยไว้อย่างนี้ว่าทุกครั้งก็ไปหากันมาก็แล้วกันมันจะได้ไม่ตายตัว แล้วก็ชุดแรกมาถึงมันคงจะต้องมาร่างกติกาพอร่างกติกาเสร็จแล้วชุดต่อ ๆ มามันชี้แจงร่าง ก็จะไปบอกว่าเอากติกาที่นั่นแหละเอามา adapt เข้าก็ไม่ต้องไปทำงานมากหรืออาจจะเปลี่ยนเพราะ พบข้อบกพร่องเขาก็เอาไปเปลี่ยนก็แล้วแต่เขา

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานขออนุญาตถามตรงนี้ต่อนิดหนึ่งนะครับ ว่าอันนี้ที่ท่านประธานลองคิดขึ้นมานี้จะตั้งเป็นคราว ๆ ไป

ประธาน : เป็นคราว ๆ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : คือถ้าตั้งเป็นคราว ๆ ไปมันก็มีประเด็นต่อนิดหนึ่งว่า ถ้ามีการสรรหาอีกเขาก็มีโอกาสที่จะได้เป็นอีกได้ใช้ใหม่ครับ ไม่เป็นอะไรใช้ใหม่ครับ

ประธาน : ได้

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : แล้ว secretary นี้ก็คือสำนักงานสภา

ประธาน : ก็สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประธาน : เชิญครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ถ้าเกิดเป็นรองประธานศาลฎีกามาให้มาเป็นประธาน (๒) ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรมันจะนั่นกันใหม่หรือให้ไปเลือกกันในที่ประชุม ถ้าท่านประธาน ศาลฎีกามาเองก็ต้อง

ประธาน : ที่เมื่อสักครู่อธิบายว่าทำไมถึงใช้ประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่ใช่ ประธานรัฐสภาเพราะว่าให้เอามาในหมวดประธานสภาผู้แทนราษฎรเพราะไม่รู้ว่าเป็น (๑) จะ ประธานมาเองหรือรองประธาน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

นายศุภชัย ยาวะประภาช : ท่านประธานครับ แล้วถ้ากำหนดเป็นประธานศาลฎีกาเลยมันจะไม่ดีอย่างไรครับ

ประธาน : ไม่ใช่ไม่ดี ผมก็นั่งฟังที่พูด ๆ กันก็เห็นบอกว่าถ้าเอาประธานศาลฎีกามาคนเดียวแล้วท่านจะชี้แจงมาก็เลยให้เลือกสักหน่อย หรือจะให้เอาประธานศาลฎีกาเลย

นายศุภชัย ยาวะประภาช : ผมยังคิดว่าโดยความน่าเชื่อถือถ้าเป็นประธานศาลฎีกาเลยมันจะทำให้องค์ประกอบทั้งหลายมันไม่รวนด้วยครับเพราะเวลาท่านมาท่านก็เป็นประธานไปเลย

ประธาน : ได้ ไม่มีปัญหา อันนี้ก็สกัด ๆ จากที่เราพูด ๆ กันนั้นแหละ ไม่ได้คิดเองหรอก

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ที่นี้เป็นคณะกรรมการสรรหาที่จะสรรหา กกต. ๓ คน ไขใหม่ครับ

ประธาน : อันนี้เป็นคณะกรรมการสรรหาเมื่อไรจะมีการสรรหาก็องค์ประกอบเดียวกันหมด

นายประพันธ์ นัยโกวิท : แล้วที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาที่สรรหา ๒ คนนี้ยังอยู่ไหม

ประธาน : อันไหน ไม่มีสิเพราะคณะกรรมการสรรหาจะมีแค่นี้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ที่นี้ที่การสรรหา กกต. จะมี ๒ ส่วน ส่วนหนึ่งมาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา ๓ คนตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐

ประธาน : อันนั้นเรายังไม่ได้พูดกัน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : แล้วที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะสรรหา ๒ คน

ประธาน : เรายังไม่ได้พูดกันว่ามาจากไหนแต่ที่เราพูดตั้งแต่คณะกรรมการสรรหาก่อน อันนี้ถ้าเราตกลงกันว่าคณะกรรมการสรรหาโอเคเอาเท่านี้ก่อนแล้วก็ทุกเรื่องทุกครั้งที่จะมีการสรรหากีมาฟอร์มอันนี้อีกแล้วก็ไปเข้า ที่นี้ก็ค่อยไปดูทีละอันว่าแต่ละอันจะเอามาอย่างไร ถ้าโอเคอันนั้นแล้วจะได้ย้อนกลับไปดูจะพักสักหน่อยก่อนก็ได้ครับ

พักการประชุมเวลา ๑๕.๕๕ นาฬิกา

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๖.๑๕ นาฬิกา

ประธาน : องค์ประกอบเราคิดว่า กกต. ควรจะเพิ่มขึ้นดีไหมสักเท่าไรถึงจะพอ
เดิมมัน ๕ คน เชิญครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ องค์ประกอบเพิ่มดิฉันก็ไม่ได้ขัดข้อง
เพียงแต่สงสัยว่าจำเป็นต้องแบ่งแยกหน้าที่ ต้องขอความรู้จากท่านที่เคยอยู่ กกต. ว่าทำงานอย่างไร
ถ้าเป็นอย่างไรเมื่อสักครู่นี้ฟังว่าแบ่งแยกหน้าที่มันก็กลายเป็นว่าพลังร่วมมันจะน้อยในการที่
จะตัดสินใจเรื่องสืบสวนหรือว่าเรื่องอะไรต่าง ๆ ถ้าแบ่งไปทำคนหนึ่งทำด้านการมีส่วนร่วมอีกคนหนึ่ง
ไปทำอะไรอย่างนี้ในเมื่อมันควรจะเป็นอย่างนั้นหรือเปล่าสงสัยอยากฟังจากท่านประพันธ์

ประธาน : เชิญครับ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : เรื่องการแบ่งแยกหน้าที่มันก็เป็นเรื่องที่น่าจะทำ
ยุคก่อนผม ผมไม่แน่ใจว่าจะแบ่งกันเด็ดขาดอย่างนี้หรือเปล่าแต่เข้าใจว่าจะแบ่งไว้ แล้วก็
ผมเรียนเลยว่าทั้ง ๆ ที่ผมก็อยากปฏิบัติหน้าที่เลือกตั้งบ้างหรือว่าส่วนร่วมอะไรบ้างในบางช่วงเวลา
แต่ว่าในทางปฏิบัติก็ทำไม่ได้เพราะว่าพอผมขึ้นไปแถลงข่าวหลังจากทราบว่าได้เป็น ประธาน
ก็ปรากฏว่าลงมาท่านก็เลือกกันแล้ว มันมี ๔ ด้านก็ ๔ คนพอดีผมก็ต้องรับส่วนกลางว่าประธาน
ก็ต้องทำอะไรก็ต้องทำหน้าที่แบบแม่บ้านส่วนกลางอะไรนี้ไป ซึ่งอันนี้เรารู้สึกเหมือนว่า
เราขาดอะไรไปคือเราไม่ได้ทำเต็มที่ ในความเห็นผมมันน่าจะมีถ้าแบ่งกันอย่างนี้ก็ ควรจะ
ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกัน ในกฎหมายลูกอาจจะเขียนก็ได้ว่าให้หมุนเวียนกันทำหน้าที่จะได้มี
ความชำนาญแล้วก็เข้าใจทุกอย่างได้ดีพอ ๆ กัน นี่พอแบ่งกันแล้วก็กลายเป็นว่าท่านที่อยู่ด้านหนึ่ง
ก็ไม่กล้าไปก้าวร่ำกับอีกด้านหนึ่งมันก็เป็นข้อที่ไม่ดีเหมือนกัน ถ้าหากว่ามีเวลาให้ท่านอยู่จำกัดว่า
อยู่สัก ๒ ปีอะไรอย่างนี้ก็ยังดีกว่าในความเห็นส่วนตัว ท่านประพันธ์ไม่ทราบเห็นอย่างไร
ผมขออนุญาตท่านอาจารย์ เราก็เคยพูดกันว่าเราอยากสลับกันบ้างใช้ไหม เรื่องการแบ่งหน้าที่
รับผิดชอบเฉพาะด้านแต่เมื่อทำเข้าไม่มีปัญหาก็ทำกันต่อไปแล้วท่านก็ไม่อยากเปลี่ยน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตครับ ความจริงคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ต้องทำงานเป็นคณะอยู่แล้วคือการแบ่งเป็นส่วนอะไรที่ว่า สืบสวน สอบสวน จัดการเลือกตั้ง
ก็เหมือนกับว่าแบ่งคร่าว ๆ ว่าคนนี่ดูส่วนนี้แต่เวลาทำจริง ๆ ต้องทำเป็นคณะแล้วมาประชุม
ลงมติ ทีนี้การแบ่งไปแต่ละงานเขาไม่ใช่แบ่งเฉพาะมารุ่นผมเขาแบ่งมาตั้งแต่รุ่นแรก แล้วในส่วนงาน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ของฝ่ายตุลาการเขาก็เลยจะแยกงานตามนั้น เขาจะแยกงานสืบสวน สอบสวน งานจัดการเลือกตั้ง มันก็เลยต่อเนื่องกันมา แต่ว่าจริง ๆ แล้วคือทำเป็นในรูปแบบคณะ แล้วในส่วนของการจัดการเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งทาง กกต. เขาจะตั้งหน่วยงานที่จัดการเลือกตั้งเฉพาะครั้ง อย่างเช่น ถ้าเป็นการเลือกตั้ง ส.ส. ก็จะตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขต ถ้าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งเป็นรายครั้ง ชุดนี้จะอยู่ประมาณสัก ๓-๔ เดือนพองานเลือกตั้งเสร็จก็หมด เพียงแต่ว่า กกต. จังหวัดจะอยู่ ๔ ปี อันนี้ในกฎหมายลูกอยู่ ๔ ปี

ประธาน : เอา ๗-๘ คน เราไปดูอีกทีว่าจะเอา ๗ คนหรือจะเอา ๘ คน เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาช : ท่านประธานครับ ผมคิดว่าถ้าเราเปลี่ยนองค์ประกอบเป็น ๗ คนหรือว่า ๘ คน ข้อดีของมันก็คือว่า กกต. จะต้องเปลี่ยนวิธีทำงานจะทำงานในลักษณะที่เป็น silo ผมพูดอาจจะ simple simple ไปนิดหนึ่งไม่ได้ว่ามันเป็นอย่างนี้แท้ ๆ ไม่อย่างนั้น มันก็แบ่งกันเป็นกล่อง ๆ อย่างนั้นอยู่แล้ว ตั้งแต่เลขาธิการรองเลขาธิการอะไรมันก็เป็นกล่อง ๆ คราวนี้ถ้าเมื่อไรก็ตามเป็น ๗-๘ คนปั๊บผมว่าสิ่งที่จะตามมาคือคนที่มาเป็น กกต. คงจะต้องมานั่งคิดว่า วิธีการทำงานข้างในเปลี่ยนไปอย่างไรเพราะมันทำงานแบบเดิมไม่ได้แล้วเนื่องจากจำนวน กกต. มันเปลี่ยน ซึ่งก็เป็นข้อดีที่จะทำให้เขาต้อง rethink เกี่ยวกับระบบการทำงานของเขาใหม่ทั้งหมด ผมยังคิดว่าถ้าเราอยากเห็นการเปลี่ยนแปลงใน กกต. ผมก็ไม่แน่ใจว่าเปลี่ยนแล้วมันจะดีขึ้น หรือมันจะแยกลงในเรื่องการทำงานภายใน อย่างนี้จะทำให้การเปลี่ยนแปลงนี้เกิดขึ้นแล้วระบบการทำงานของ กกต. ก็จะเป็นแบบที่มันแยก ๆ แบบนี้จะลำบากขึ้นแล้วเพราะว่าจำนวนคนมันเยอะ ยกเว้นแต่ว่าในอีกด้านหนึ่งที่ต้องกังวลเหมือนกันคือว่าเขาก็อาจจะไป reorganize ข้างใน แล้วออกมาเป็น ๗ แห่งอีก อันนั้นก็มีความน่ากังวลอีกแบบหนึ่ง คราวนี้ผมยังคิดว่าถ้า ๘ คน เขาคงจะ reorganize ยากที่จะให้เป็น ๘ คนถ้าเขายังอยากทำแบบเดิม พอตีผมยังคิดว่าถ้าเป็น แบบนี้ปั๊บระบบงานน่าจะเปลี่ยน แต่ว่าในทางกลับกันสิ่งที่ตามมาคือว่าท่าน กกต. เข้าไปใหม่ ๆ ถ้ามีชุดใหม่เข้าไปแล้วก็ เป็น ๗-๘ คน ทางเจ้าหน้าที่พอเขารู้ว่าจะเป็นแบบนี้เขาก็คงไปจัด organization ข้างในใหม่ยกบางอย่างตัวเองขึ้นมา แทนที่จะเป็นแค่ ๕ แห่งคราวนี้ก็กลายเป็น ๗ แห่งอันนี้ก็เป็นที่ไปได้เหมือนกัน ผมก็ไม่แน่ใจเหมือนกันว่ามันจะออกมาในรูปแบบไหนครับ

ประธาน : เมื่อสักครู่นี้คำที่ว่า ต้องทำงานเป็นคณะ คือไม่ให้เขาแบ่งแห่ง เหมือน ป.ป.ช. ป.ป.ช. เขาก็ไม่มีแห่งว่าคนนี้รับผิดชอบรัฐวิสาหกิจ คนนี้รับผิดชอบอะไร

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

นางจุรี วิจิตรวาทการ : มีคะ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : คือ organization มันจะขึ้นอยู่กับ memory ของมัน ตั้งแต่ตอน first year เพราะ first year ของ กกต. ออกมาในลักษณะพอคนที่เข้าไปเป็น กกต. คนหนึ่งมาจากกระทรวงมหาดไทยก็จะตั้งให้เป็นแบบนี้มีทางศาลทางอะไรแบบนี้ อาจารย์โคทม มาจากภาคประชาชนก็จะทำแบบนี้มันก็ develop ออกมาเป็นแบบนี้ แล้วคนที่ recruit เข้าไป พอตีผมเข้าไปมีส่วนช่วย กกต. ตอนที่ตั้งใหม่ ๆ ก็ให้เห็นภาพนี้ คือท่าน กกต. คนนี้ท่านก็จะ recruit คนที่เป็นแนวของท่านเข้าไป เพราะฉะนั้นมันก็เลยกลายเป็นว่ามันก็ develop ความเป็นแห่ง ขึ้นมาเป็นแบบนี้ แต่ว่าของ ป.ป.ช. คงจะ develop ขึ้นมาไม่เหมือนกัน คราวนี้พอเราทำอย่างนี้ไป อย่างที่เรียนว่าถ้ามันเป็นแบบที่เราตั้งใจก็คือว่าเขาจะทำงานเป็นหมู่คณะแบบ ป.ป.ช. ซึ่งก็แปลว่า เขาต้องจัด organization ข้างในใหม่จะจัดตาม function ไม่ได้แล้วต้องจัด คือถ้าจัดเป็น ๗ ก้อน ในแต่ละก้อนก็อาจจะต้องทำงานแล้วก็เสนอ คืองานมันจะไม่ออกมาเป็นแห่ง ๆ แล้ว นั่นเป็น scenario หนึ่ง อีก scenario หนึ่งก็คือโดยทั่วไปพวก bureaucracy ก็จะ develop ออกมา เพื่อตัวเอง เลย split ออกไปเป็น ๗ แห่งก็ได้มันก็เป็นไปได้หลายอย่างซึ่งเราก็ไม่รู้ว่ามันจะออกมา เป็นแบบไหน แต่ผมเองมองว่ามันอาจจะไม่ได้เป็นแบบที่เราคิดก็ได้หรืออาจจะเป็นแบบที่เราคิดก็ได้

ประธาน : มันก็ขึ้นอยู่กับความคิดเรา clear ไหมเรากำลังออกแบบ เพราะฉะนั้น ถ้าความคิดเรา clear เราก็เขียนให้มันเป็นอย่างนั้น ถ้าไปทิ้งเอาไว้เขาก็ไปจัด เชิญครับ

นายเจียรชัย ณ นคร : เรียนถามท่านประธานนิดหนึ่งอย่างอำนาจหน้าที่ เราจะคงเดิมไว้หรือเปล่า หรือว่าเราจะต้องมาคิดอีกที

ประธาน : อาจารย์จะให้ผมฟังหรือจะให้ผมไม่ฟัง เรากำลังพูดถึงองค์ประกอบ อาจารย์ไปพูดหน้าที่ผมก็ไม่ฟังแล้ว

นายเจียรชัย ณ นคร : ท่านประธานครับ ผมกำลังจะคิดอย่างนี้คือถ้าเกิด อำนาจหน้าที่มันเปลี่ยนไปมันจะไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับตัวองค์ประกอบว่าจะมีสักกี่คน เพราะว่า เมื่อสักครู่นี้เปิดดูอย่างของประเทศอินเดียทั้งประเทศใหญ่กว่าเรามีแค่ ๓ คน แต่หน้าที่เขาคือ ไปทำหน้าที่เป็น guardian ในเรื่องของ free and fair election เท่านั้นเอง ทีนี้ผมก็เลยไม่แน่ใจ ถ้าเกิดว่าถ้าเราคงอำนาจหน้าที่ปัจจุบันไว้ ๗-๘ คนก็โอเคครับ

ประธาน : ณ ขณะนี้เราต้องสมมติฐานว่าอำนาจหน้าที่มันเป็นอย่างที่เป็นปัจจุบัน พอไปถึงตรงนั้นเราจะเปลี่ยนจะเพิ่มเติมอย่างไรที่ต่างกันซึ่งผมกำลังคิด เมื่อสักครู่นี้

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

คุย ๆ กันอยู่ว่าเราจะทำอะไรถึงไม่ให้เขามี กกต. จังหวัดมันถึงต้องเพิ่มตัวนี้เพื่อไม่ให้เขามี กกต. จังหวัด แต่ว่าเวลาเขาเลือกตั้งเขาอาจจะมีหน่วยงานของเขาที่จังหวัดมีเจ้าหน้าที่ของเขาได้ แต่ กกต. จังหวัดต้องไม่มี ส่วนถ้าเกิดการเลือกตั้งกันขึ้นมาเขาจะส่งคนไปหรือตั้งอะไรของเขาไป จากส่วนกลางก็โอเคไป เพราะว่า กกต. จังหวัดมันเป็นที่มาของครหานินทาเสียจนเกินกว่าที่จะรับได้แล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานครับ ความจริง กกต. จังหวัดในรัฐธรรมนูญเอง ก็ไม่ได้เขียน มันจะอยู่ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประธาน : เพราะว่าในนี้ไม่ได้เขียนอะไรที่เป็น negative ไว้เขาก็ไปออกแบบ คือตอนออกแบบผมเข้าใจว่าทางฝ่าย ส.ส. เป็นคนออกแบบให้มี กกต. จังหวัด ตอนนั้นเถียงกัน ๓-๕ คน แล้วก็พอเริ่มมีปีบเราก็จะได้ยินข่าวอะไรเลยว่าเอาเข้าจริง ๆ คนของพรรคทั้งนั้น สมมติว่า เราจะไม่มี กกต. จังหวัดเดียวเราก็ต้องเขียนอะไรที่จะทำให้เห็นว่าคุณมีไม่ได้ เพราะจริง ๆ มันผิดแล้ว ถ้ามองว่าทำไมเราถึงจะห้าม ก็เพราะว่าการเลือกตั้งมันต้องการคนซื้อสัตย์สุจริตเป็นกลางมีความกล้าหาญ แล้วต้องเลือกคัดกันอย่างเป็นแทบเป็นแทบตาย ผ่านสภามาเสร็จพอครั้นถึงเวลาทำงานจริงไปเอาใคร ก็ไม่รู้มาทำ ตกลงที่ทำโครงสร้างอะไรต่ออะไรไว้ดีมันก็ใช้ไม่ได้หมดเลยเพราะพวกนี้ไม่ได้ไปทำงานเอง ไปเยี่ยมจุกคนอื่นหายใจมันก็ไม่มีประโยชน์ ถ้าอย่างนั้น ๓-๕ คนไปเอาใครมาก็ได้แต่ไปคัดเลือก อัยยโน้นที่จังหวัด

นางจุรี วิจิตรวาทการ : จะมีวิธีอะไรใหม่ที่จะช่วยเสริมให้บุคลากรของแต่ละ องค์กรอิสระเข้มแข็งกว่าที่เป็นอยู่ บางทีดิฉันก็เห็นใจกรรมการขององค์กรอิสระเพราะว่าท่านอยาก ทำโน้นทำนี่อะไรต่ออะไร แต่คนที่มา support มันไม่มีมือเท้าที่จะช่วยทำงานได้เต็มทีหรือถึงแม้จะ ไปเรียนปริญญาโทบ้างอะไรต่ออะไรบ้าง แล้วบางครั้งอย่าง ป.ป.ช. พอไปทำ ป.ป.ช. จังหวัด คนข้างในก็ไปครองตำแหน่งข้างนอกหมดเพราะมันได้ซีสูงขึ้นก็ขาดคนที่ทำงานจริงจึง ประเด็นเหล่านี้จะมีวิธีการอย่างไรใหม่ แล้วถ้าสมมติไม่มี กกต. จังหวัดอีกประเด็นหนึ่งที่ดิฉันคิดว่า ๘ คนก็ไม่มากไปถ้าสามารถจะทำงานร่วมกันไม่ใช่เป็น silo อย่างที่อาจารย์ศุภชัยว่า เพราะว่า อาจจะต้องเดินทางไปดูการไปจับคนอะไรต่ออะไรแบ่งเป็นภาคเป็นอะไรที่ช่วยกันดูแลก็น่าจะโอเค เพราะว่าการเลือกตั้งมันใช้คนเยอะแล้วก็ต้องมีอะไรเยอะนะคะ

ประธาน : เชิญครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านอาจารย์ครับ ให้ข้อมูลนิดหนึ่งผมเข้าใจว่าอย่าง กกด. ทางประเทศออสเตรเลียเคยมาให้ข้อมูลเราในช่วง สปช. ของเขาก็มีคนเดียว เขาก็บอกว่า กกด. เขาอาจจะเปรียบเทียบกับ ป.ป.ช. ที่ท่านอาจารย์จี้ว่า คือ ป.ป.ช. เคยมาชี้แจงปรากฏว่าการชี้มูลอย่างที่ท่านอาจารย์ว่าคือตั้งแต่ ๑ สลึงไปกระทั่งถึง ๕๐,๐๐๐ ล้านบาท ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ทุกคนต้องเข้าไปที่กรรมการชี้มูลหมด เพราะฉะนั้นในส่วนของกรณีประเทศออสเตรเลียที่มา เขาก็บอกของเขามีหน้าที่กำกับดูแลในเรื่องของนโยบายในการจัดการเลือกตั้งให้มันจัดได้ว่า ด้วยวิธีการอย่างไรใช้คนอย่างไรก็เป็นเรื่องผู้บริหารดำเนินการ ก็คือส่งอำนาจไปให้พูดง่าย ๆ ว่า คนที่รองลงไปไม่ใช่ว่าทุกอย่างรวมศูนย์อยู่ที่ ๙ คนหรือ ๗ คนหรือเท่าไรก็แล้วแต่ก็เลยให้ข้อคิด เพราะฉะนั้นถ้าเราจะทำอะไรเราก็อาจจะต้องมีเรื่องของความไว้วางใจอย่างที่ท่านอาจารย์ อาจจะเคยพูดว่าต้องกล้าตัดสินใจหรือว่ากล้าที่จะใช้อำนาจในบางส่วนให้ได้ ก็อาจจะต้องมอบ อำนาจนี้ให้กับข้าราชการประจำในบางส่วนมากขึ้นครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตท่านประธานครับ ผมขอให้ข้อมูลเกี่ยวกับ เรื่องกระบวนการในการจัดการเลือกตั้งเล็กน้อย คือในส่วนของ กกด. ๕ ท่านตั้งแต่ชุดแรกมาก็จะทำในลักษณะคมนโยบาย ออกระเบียบอะไรต่าง ๆ เพื่อให้การเลือกตั้งมีมาตรฐานเหมือนกันทั่วประเทศ พอในการปฏิบัติงานในการจัดการเลือกตั้งแต่ละครั้งอย่างที่ผมได้เรียนแล้วในกรณีที่เป็น การเลือกตั้ง ส.ส. ทาง กกด. จะตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขต ถ้ามีการเลือกตั้ง ๓๗๕ เขตก็ตั้งคณะกรรมการประจำเขตจำนวน ๓๗๕ เขต กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตมี ๕ คน เขาจะรับผิดชอบในการจัดการเลือกตั้งในเขตของเขาในกระบวนการต่าง ๆ ที่จะเกี่ยวกับ กระบวนการการเลือกตั้ง บัญชีรายชื่ออะไรต่าง ๆ ถ้าเป็นการเลือกตั้งท้องถิ่นซึ่งมีอยู่ทั้งหมด ๗,๘๐๐ แห่ง กกด. ก็จะต้องตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมีปลัด ขององค์กรนั้นเป็นกรรมการและเลขานุการ ถ้าในกรุงเทพมหานครก็คือปลัดกรุงเทพมหานคร ก็จะเป็นกรรมการ ๑ คนและเป็นเลขานุการ กรรมการชุดดังกล่าวเหล่านี้เป็นชุดที่มีอำนาจจัดการ เลือกตั้ง กกด. ๕ คนไม่ได้ลงไปจัดเลย แล้ว กกด. ๕ คนไปสั่งเขาก็ไม่ได้ด้วยเขาเป็นคนรับผิดชอบ ในหน่วยงานที่เขารับผิดชอบตั้งไปแล้วอยู่ประมาณ ๓-๔ เดือนตามภารกิจ พอหมดการเลือกตั้งจบ ยุบจบ ในคณะกรรมการอีกส่วนหนึ่งซึ่งมีความสำคัญสูงสุดคือคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำหน่วย หน่วยเลือกตั้งเมื่อปีที่ผ่านมาสมัยรุ่นผมอยู่ปี ๒๕๕๔ มีประมาณ ๙๐,๐๐๐ กว่าหน่วย กรรมการเลือกตั้งประจำหน่วยมีกรรมการอยู่ ๙ คน กรรมการประจำหน่วยตามกฎหมาย

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ในการเลือกตั้ง ส.ส. มี ๙ คน มีผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำหน่วย ๑ คน เป็น ๑๐ คน แล้วมี ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอีก ๒ คน เป็น ๑๒ คน เรามีหน่วยเลือกตั้งทั่วประเทศ ๙๐,๐๐๐ หน่วย กกต. ต้องหาคนมาเป็นกรรมการประจำหน่วย ๑,๐๘๐,๐๐๐ คนอย่างน้อย ๆ ยังไม่รวมถึงกรรมการซึ่งอยู่ในจังหวัดอะไรต่าง ๆ สรุปแล้วเลือกตั้งแต่ละครั้งต้องใช้บุคลากร ประมาณ ๑,๒๐๐,๐๐๐ คน ฉะนั้นกระบวนการจัดการเลือกตั้งมันเป็นกระบวนการเดียวกัน แล้ว กกต. ๕ คนไม่ได้เป็นคนลงไปทำ เวลาทำอะไรไม่ถูกต้องกรรมการการเลือกตั้งประจำเขต กรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเป็นผู้รับผิดชอบ ถ้าเกิดมีการทุจริตมีอะไรที่ทำไมเปลี่ยนหีบบัตร หรือเปล่า กกต. ก็จะถูกพวกนี้ก็เหมือนกับ กกต. ไปกำกับดูแลไม่ใช่ลงมือทำโดยตรง แต่ที่ทำ โดยตรงนี่คือการออกกระเปียบว่ากระบวนการจัดการเลือกตั้งต่าง ๆ จะต้องเป็นอย่างนี้ ฉะนั้น ท่านไปเข้าที่หน่วยเลือกตั้ง ๙๐,๐๐๐ หน่วย ท่านจะเห็นได้ว่าทุกคนปฏิบัติเหมือนกันหมดเลย ซึ่งเป็นภารกิจที่หนักมาก แล้วท่านจะไปจัดการกรรมการการเลือกตั้งมาทำอีกส่วนหนึ่งเหมือนกับที่ อาจารย์บรรศักดิ์ร่างครั้งแรกใช้ไหม ตอนแรกเอากระทรวงมหาดไทย เอากระทรวงศึกษาธิการ มาจัดก็ฝ่ายบริหารจัดการแล้วมาอยู่ภายใต้บังคับบัญชา กกต. แล้วจะไปคุมเขาอย่างไรนักการเมือง ก็แทรกแซง ขนาด กกต. ๕ คนเขายังมีคนพูดว่า กกต. ของเรา แล้วถ้าเกิดเป็นภาคที่เป็นอยู่ ได้รัฐบาลจัดอย่างนี้ในหน่วยงานของรัฐจัดแล้วมันไม่ดีกว่า ฉะนั้นต้องเข้าใจ concept กระบวนการการเลือกตั้งก่อนว่า ไม่ใช่ กกต. ๕ คนลงไปจัดเขามีคนรับผิดชอบอยู่แล้ว คือถ้าเรา ไม่เข้าใจกระบวนการเราคิดผิดเลยคือเราจะเข้าใจภาพรวมไม่ถูก

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ขอเรียนถามว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ กว่าคนเราจะคัดกรอง เขามาอย่างไรเรื่องคุณภาพของเขา เราเป็นคนวางระเบียบวางกฎคือ monitoring ติดตามดูใช้ไหม แต่ว่าเขาเป็นคนดำเนินการจริง ๆ เราจะรู้ได้อย่างไรว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ กว่าคนนี้ใช้ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ถูกต้องครับ คนที่จะตั้งกรรมการประจำหน่วย คือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตอย่างที่ผมได้เรียนแล้ว ฉะนั้นคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำเขตจะมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเลยในเขตของเขา เขาจะตั้งคณะกรรมการประจำหน่วย ในเขตของเขา รวมทั้งบัญชีรายชื่อ รับผิดชอบทั้งหมดเรื่องบัตรเลือกตั้งไปเก็บที่ไหนทำอย่างไร ทาง กกต. ก็คือไปตรวจดูว่าคุณทำเรียบร้อยไหมระบบมันเป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว คือจริง ๆ ในกระบวนการการเลือกตั้งประกอบด้วย ๒ ส่วนด้วยกัน ส่วนแรก electoral process คือกระบวนการจัดการเลือกตั้งซึ่งเป็นกระบวนการเดียวกัน ตั้งแต่การลงคะแนนมันต่อเนื่องกันมาหมด

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

จนเป็น กกต. กลาง ซึ่งส่วนใหญ่ ๕๐ กว่าเปอร์เซ็นต์ของโลกมันอยู่ในกระบวนการเดียวกันรวมทั้งประเทศออสเตรเลียด้วย ส่วนที่ ๒ electoral justice คือกระบวนการยุติธรรมในการเลือกตั้งที่ให้ใบเหลือง ใบแดง หรือการดำเนินคดีต่าง ๆ ในส่วนนี้บางประเทศเขาแยกเขาอาจจะเป็นศาลเลือกตั้งเป็นอะไรต่าง ๆ เขาแยก แต่บ้านเรายังทำไม่ได้เขาเลยให้ กกต. ให้ใบเหลือง ใบแดงอยู่ถ้าสามารถทำได้ส่วนนี้อาจจะแยกไปต่างหาก ถึงอธิบายให้ฟังว่ากระบวนการมันเป็นแบบนี้ แล้วยังในประเทศอื่น ๆ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซียมันก็เป็นแบบที่เราทำแล้วก็มีประสิทธิภาพ แล้วในส่วนของการจัดการเลือกตั้ง กกต. ผมคิดว่าที่ผ่านมาจัดการเลือกตั้ง ส.ส. มา ๒ รอบ ส.ว. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๗,๘๐๐ แห่งเลือกมา ๒ ครั้ง ก็คิดว่าเรียบร้อยพอสมควรก็เป็นงานที่ไม่ใช่น้อย คือถ้าจะเปลี่ยนอะไรขอให้ดูว่ามันเปลี่ยนแล้วมันดีกว่าเก่าหรือเปล่านี่ผมพูดในฐานะที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องอะไรกับ กกต. ด้วยนะครับ

ประธาน : เพิ่มแล้วดีไหม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็คือเมื่อตอนร่างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ก็มีคนเพิ่มอย่างนี้เหมือนกัน ในที่สุดก็มีคนยก กกต. ประเทศอินเดีย ๓ คนคลุมหมดเลย เพราะว่าคลุมหมดก็คือทำอย่างที่เราทำเขาก็ตั้งอย่างนี้ รัฐนี้ก็ต้องคนนี้รับผิดชอบไป ฉะนั้นประเทศอินเดีย ๓ คนเขาพอเขาก็ออกระเบียบเหมือนกับเรา ๕ คน แต่ถ้าท่านจะเพิ่มเป็น ๗ คนหรือ ๙ คนนี้ก็แล้วแต่ไม่ได้มีปัญหา

ประธาน : ผมกำลังนึกอย่างนี้ที่เมื่อสักครูเราพูดกันมาว่าจะมีส่วนหนึ่งมาจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาที่ให้เขาเป็นคนเลือก ผมกำลังคิดว่าจะให้เขาเลือกมาสัก ๓ คนหรือ ๔ คนเพื่อให้พวกนี้มาทำหน้าที่ตรวจสอบการเลือกตั้งแล้ววินิจฉัย เมื่อเขามาจากศาลมันก็จะได้มีความ mind เขาถูก set มาให้เป็นธรรมอยู่แล้ว แล้วเขาก็จะรังเกียจการทุจริต เพราะฉะนั้นถ้าพวกนี้มาที่เราตั้งใจว่าเราจะทำให้มันเข้มข้นในการตรวจสอบการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นเราก็คิดว่ามันต้องเพิ่มคนเพื่อที่จะไปทำเรื่องพวกนี้โดยเฉพาะ พวกนี้ก็จะทำหน้าที่ตรวจสอบส่วนอะไรพวกนี้เขาก็จะไปหาลูกมือมาได้ แต่กระบวนการเลือกตั้งเก่าที่มีอยู่ก็ไปทำจะจับกลุ่มอย่างไรก็ไปจับกลุ่มก็แล้วแต่เขา แต่ว่าเราไม่อยากจะให้เขาแยกเป็นส่วน ๆ แล้วรับผิดชอบไปโดยเด็ดขาดคนอื่นเข้าไปก้าวก่ายไม่ได้ อย่างที่เป็นอยากให้เขาทำงานเป็นคณะ จริง ๆ กกต. มันต้องทำงานเป็นคณะ แต่ ป.ป.ช. มันต้องทำงานเดี่ยว ๆ เจอที่ไหนก็จัดการได้เลยคนเดียวแล้วต่อเมื่อเวลาที่จะมีปัญหาทางกฎหมายหรือจะวางกฎเกณฑ์อะไรอย่างนั้นมันเข้ากัน ประเทศทั้งหลายที่มันตรวจเรื่องทุจริตได้สัมฤทธิ์ผล

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

เพราะอำนาจ ป.ป.ช. แต่ละคนมันมีในตัวของมันเอง ป.ป.ช. ของเรากลับไม่มีไปเป็นคณะ เพราะฉะนั้นเรื่องชี้มูลราชั้หมาแห่งก็ต้องผ่านกระบวนการ ๓ ขั้นตอน คือ ๑. มาถึงลงรับเรื่อง ๒. รอเรื่องไว้ ๓. เจ้าหน้าที่ทำสรุปสำนวน ๔. แล้วดูว่ามันพอจะมีเข้าเค้าไหม แล้วที่สำคัญคือ เซ็นแล้วต้องไปเสนอ ป.ป.ช. เพื่อที่จะดูว่าจะรับหรือไม่รับ ซึ่งอันนี้มันกว่าถ้าจะสุกงามันใหม่ มันต้องสามารถสอบเบื่องต้นได้เลย เสร็จแล้วตอนจะพาดพิงเขาเราจึงค่อยไปหาคณะกรรมการ คณะกรรมการก็จะได้ดูแลความยุติธรรมให้ แต่วัฒนธรรมมันทำกันมาอย่างนั้นแล้วพูดอย่างไร ะ ก็ยากที่จะเปลี่ยน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : แต่ถ้าท่านจะเพิ่มเป็น ๗ คน คือในการเสนอแต่งตั้งมา จะมี ๒ ส่วน คือส่วนหนึ่งจากกรรมการสรรหากับส่วนที่ ๒ คือที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ก็อาจจะเพิ่ม ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ๓ คน คณะกรรมการสรรหา ๔ คน อะไรก็แล้วแต่เนะครับ

ประธาน : ผมให้ถึง ๙ คน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เพิ่มเยอะก็ต้องเพิ่มห้องทำงาน เพิ่มรถประจำตำแหน่ง

ประธาน : ไม่เป็นอะไร กกด. สตางค์เยอะ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ผู้ช่วยเลขานุการอะไรทั้งหลาย

ประธาน : เศษ ๆ เหลือจากการจัดการเลือกตั้งก็เป็น ๑๐๐ ล้านบาทแล้ว ลอง ๗-๙ คนนี้ไว้ก่อนแล้วถ้าเมื่อมันขาดหรือเกิน

นายภัทรระ คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ขอความรู้จากท่านประพันธ์กับ ท่านอภิชาติครับว่า ๗ คนกับ ๙ คนเวลาลงมติเกี่ยวกับเรื่องออกใบสั่งต่าง ๆ กับ ๕ คนผมว่ามันมีความสำคัญอยู่ มันจำนวนขนาดไหนมันถึงจะเหมาะสมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตท่านประธานครับ คือมติในการลงคะแนน จะอยู่ในพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง คือใน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งเมื่อครั้งแรกปี ๒๕๔๑ ๕ คนต้องใช้มติเอกฉันท์เลย คือพอบอกใช้มติเอกฉันท์พอใครคนใดคนหนึ่งไม่เห็นด้วยปั๊บ ไม่มีผลเลย ก็เลยกลายเป็นบอกว่า ๑ คนสามารถ overrule หหมดเลย ฉะนั้นในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ แล้วมีการออกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ก็เลยใช้มติเสียงข้างมาก ยกเว้นกรณีซึ่งเป็นการให้ใบเหลืองใบแดงก่อนประกาศผลต้องใช้เสียง ๔ ใน ๕ มันต้อง ๔ คน แล้วถ้าเกิดเป็นการให้ใบแดงของ ส.ส. ต้องส่งไปที่คณะกรรมการกฤษฎีกา

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ที่ประชุมประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาคุยด้วยว่าที่ กกต. ให้ใบแดงก่อนประกาศผลที่ประชุมของประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาท่านเห็นชอบหรือไม่ ความจริงก็ไม่ได้มีผลบังคับเพียงในทางปฏิบัติพอประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาท่านแย้งกลับมา กกต. เขามักจะยอม อย่างเคยมีคดีที่บอกว่าไปยื่นชู้วอย่างนี้ กกต. ให้ใบแดงถือว่าหาเสียงหน้าหน่วยในวันเลือกตั้ง ปราบกฏที่ประชุมของคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าอย่างนี้ยังไม่ผิด กกต. รู้สึกชุตันทานวาสนาท่านก็ยอมอะไรอย่างนี้ ก็มติดอยู่ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้วเหตุที่บอกว่าใช้เสียงข้างมากแล้วก็เพราะว่าอะไร เพราะว่าในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ หลังจากประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว กกต. ต้องไปยื่นคำร้องที่ศาลแล้วคือมันไม่ได้อยู่ที่ กกต. แล้ว ฉะนั้นเสียงข้างมากก็ถือว่าโอเคใช้ได้แล้วเพราะว่าในที่สุดก็ยังไม่ผลเพราะว่าคุณจะต้องไปยื่น ถ้าเป็นของ ส.ส. ส.ว. ต้องไปยื่นศาลฎีกา ถ้าเป็นของท้องถิ่นต้องไปยื่นศาลอุทธรณ์มันก็ไม่ใช่อำนาจเด็ดขาดก็ใช้เสียงข้างมาก ๓ คนก็คิดว่าเพียงพอ องค์กรคณะผู้พิพากษา ๓ คนตัดสินประหารชีวิตเลยนะครับ

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ขออนุญาตนิดหนึ่งท่านภัทรคงเข้าใจแต่เดิมมันต้องได้เสียงเอกฉันท์ เพราะฉะนั้นถ้าหากเขาไปวิ่งใครสักคนก็เลยกลายเป็นเสียงเดียวมาชนะเสียงอื่นอีก ๔ เสียง

เลขานุการ : ผมขออนุญาตท่านประธานให้ข้อมูลจาก website กกต. ตั้งแต่ปี ๒๕๔๓-๒๕๕๘ มีเรื่องทั้งหมด ๑,๙๖๗ เรื่อง ทั้ง ส.ส. ส.ว. แล้วก็ท้องถิ่น เป็นใบเหลือง ๘๐๐ ใบ ใบแดง ๑,๑๖๗ ใบ รวมแล้วก็ ๑,๙๖๗ ใบ ที่นี้หารปีลงมาเฉลี่ยประมาณปีละ ๑๐๙.๐๒ เรื่องครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

วชิรี ๖/๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ประธาน : เอาไหม คิดเร็ว ๆ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็ให้สิ่งเลือกตั้งใหม่ได้ แต่กรณีผูกเพิกถอนสิทธิก็ให้ไปยื่นศาลหลังประกาศผลแล้วก็ได้ใช่ไหมครับ

ประธาน : คือทั้งก่อนและหลังนั้นละ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ทั้งก่อนและหลัง

ประธาน : ก็ไปยื่น ที่นี้มันจะมี ๒ ขั้นตอน ขั้นตอนแรกคือถ้าพอรับส่งศาลปีศาลเห็นว่าหลักฐานพอสมควรทำให้เชื่อได้ว่าการทุจริตให้ศาลสั่งระงับการใช้สิทธิสมัครไว้ก่อนยังไม่เพิกถอน ก็แปลว่าคนนั้นลงไม่ได้เหมือนกับใบแดงแล้วก็ดำเนินคดีไป ตอนนี้อ้อถ้าได้ความปีก็สั่งเพิกถอนสิทธิ พอสั่งเพิกถอนสิทธิปีมันจะมีผลทำให้คนนั้นลงไม่ได้อีกเลยตลอดชีวิต

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตครับ ในกรณีเพิกถอนสิทธิไปให้ศาลสั่งก็มีเหตุผลนะครับ เพราะว่าเป็นกรณีเหมือนกับว่าสิทธิเขาถูกระงับ อันนี้ก็มีเหตุผลนะครับ

ประธาน : แต่ว่าสิทธิในการที่จะสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ให้อยู่ที่ กกต. เพราะว่า กกต. เป็นคนทำ มันรู้ Sense อยู่แล้วว่าอันนี้มันใช่หรือไม่ใช่

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาต คือในการให้เลือกตั้งใหม่หรือให้ใบเหลืองมันไม่กระทบสิทธิผู้สมัครเขาสามารถลงได้ เพราะฉะนั้น กกต. จะสั่งให้ใบเหลือง สั่งเลือกตั้งใหม่ก็เหมือนกับว่าที่ดำเนินการมายังไม่ถูกอะไรก็สั่งเลือกตั้งใหม่ อันนี้ก็มีเหตุผลนะครับ

ประธาน : แม้ว่าเจอทุจริตก็ต้องสั่งเลือกตั้งใหม่ เพียงแต่ว่าจะยังไม่ตัดสิทธิก็ให้รับไปยื่นฟ้องศาล ศาลก็พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๗ วัน แล้วก็ดูหลักฐานจาก กกต. ให้ศาลเป็นคนดูเหมือนกับที่เอาไปให้ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะดูหลักฐานเท่าที่ดู แล้วก็ให้เหตุอันควรเชื่อได้ว่าการทุจริตก็ระงับไว้ยังไม่เพิกถอนสิทธิ ระงับสิทธิไว้ก่อน แต่ก็ยังเป็นคำสั่งของศาลใช่ไหม มันถึงจะทันการณ์ไม่อย่างนั้นคนนั้นก็ลงจับได้คาหนังคาเขาว่าแจกเงินถ้าคุณยังไม่มีอำนาจที่ไปเพิกถอนสิทธิเขาเขาก็ลงมาอีกได้ไหม ท่านอื่นว่าอย่างไร

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : แล้วใบแดงเขาให้ใหม่ครับท่าน ใบแดง กกต. ยังให้ใหม่ครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ประธาน : เดียวลี คืออันนี้มันจะไม่ใช่ใบเหลืองใบแดงมันมีแต่สั่งให้ไปเลือกตั้งใหม่
ใช่ไหม แล้วปัญหาว่าคนนั้นลงได้หรือไม่ได้ ถ้า กกต. ไม่ติดใจมันก็ลงได้ ถ้า กกต. ติดใจเห็นว่าคนนี้เป็น
เป็นตัวการทุจริตให้ กกต. ยื่นต่อศาลเลย แล้วให้กระบวนการพิจารณาของศาลเสร็จภายใน ๓ วัน ๗ วัน
ดูแต่เฉพาะหลักฐานว่ามีพออันสมควรไหม ควรเชื่อได้ไหมว่าคนนี้น่าจะทุจริต แล้วระงับสิทธิการสมัคร
รับเลือกตั้ง พอระงับสิทธิคนนี้ก็ลงสมัครไม่ได้แต่ว่ายังไม่ถูกเพิกถอนสิทธิพลลงสมัครคราวนั้นไม่ได้
ก็ให้ศาลดำเนินคดีกันต่อไป จนกระทั่งศาลตัดสินว่าผิดหรือไม่ผิด

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตครับ อันนี้ให้ไปศาลรัฐธรรมนูญหรือว่าศาลยุติธรรม

ประธาน : ศาลยุติธรรม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ศาลยุติธรรมนะครับ ที่นี้ในการยื่นต่อศาลเราคงไป
บังคับศาลไม่ได้ว่าต้องตัดสินภายในกี่วัน

ประธาน : ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ๗ วันนี่คงไม่ได้กระมังครับ

ประธาน : ได้ ก็เราบังคับคนอื่นได้ เราก้บังคับศาลได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เพราะว่าศาลในทางปฏิบัติเขาจะต้องไต่สวน เขาจะต้อง
ให้โอกาสจำเลย

ประธาน : ไม่ อันนี้เราไม่ได้ให้ไต่สวน เพราะเดิม กกต. เป็นคนวินิจฉัยให้ใบแดงเอง
โดยไม่ได้ไปศาลถูกไหม ถ้าภายใน ๓๐ วันก่อนประกาศผลเลือกตั้ง กกต. ให้ใบแดงเองใช่ไหม
ถูกไหมครับ ก่อนประกาศผลไม่ได้ไปศาลเลย คราวนี้เราให้หลักประกันมากขึ้นว่าเอาไปให้ศาล
ดูเสียหน่อยว่าคุณทำกันมาอี่ลู่ฉุยแฉกกันหรือเปล่า ถ้าศาลเขาดูแล้วหลักฐานมันพอควรเชื่อได้
เขาไม่ต้องไปไต่สวนอะไรอีกเขาก็ดูเพราะฉะนั้นถึงกำหนดวันได้ ให้ดูพอเป็นหลักฐานพอน่าเชื่อว่า
มีการทุจริตก็ให้ระงับการใช้สิทธิ ไม่ใช่เพิกถอนการใช้สิทธิ ของเดิม กกต. เพิกถอนการใช้สิทธิเลย
ให้ใบแดงใช่ไหมครับ แต่คราวนี้เราให้ศาลดูให้ เหมือนกับไปให้กฤษฎีกาดูให้

นายธนวัฒน์ สังข์ทอง : แล้วถ้าศาลสั่งระงับการใช้สิทธิ แล้วศาลพิจารณาต่อว่า
ควรเพิกถอนไหม ถ้าเกิดผลต่อมามบอกว่าเขาไม่มีส่วนแล้วเราไประงับเขาสั่งเลือกตั้งใหม่ไปแล้ว
เขาก็ลงไม่ได้เลย

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ประธาน : ไม่ เขาก็ต้องรับรู้ผลเหมือนกับเวลาที่ ป.ป.ช. ซ้ำมูลบับต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ แล้วพอไปถึงสุดท้ายแล้วเป็นอย่างไร สุดท้ายศาลอาจจะยกฟ้องก็ได้ถูกไหม แต่คุณถูกระงับการใช้สิทธิ กระบวนการเป็นอย่างนี้ก็ต้องหยุดไว้ก่อน คือถ้ามันมีมูลเหตุพอที่จะเชื่อได้ว่าคนนี้ทุจริต มิฉะนั้นคุณจะไปทำกระบวนการเดินทางต่อไปได้อย่างไร นี่ก็เหมือนกันคนนั้นก็ลงไม่ได้ แต่ว่าแทนที่ กกต. จะไปเพิกถอนสิทธิเขากระงับสิทธิ แล้วให้สิทธิเขาดำเนินคดีต่อไปเขาก็จะได้รับความเป็นธรรม เพราะเดี๋ยวเราจะเขียนว่าใครถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเพราะการทุจริตจะลงอีกไม่ได้เลยตลอดชีวิต เพราะฉะนั้นเราก็จะต้องให้เขาไปสู่กันจน ๓ ศาล ก็ปีเราก็ไม่ว่าเอาเถิดสู้กันไป แต่ตอนนี้ระหว่างนี้ก็กระงับสิทธิเขาไว้ก่อนชั่วคราวแล้วก็ไปเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตนะครับ ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ถ้าหลังประกาศผลแล้ว กกต. ต้องไปศาลหมด

ประธาน : ต้องไปศาลหมด ซึ่งผมเห็นว่ามันไม่มีเหตุผล ไม่มีตรรกะ ก่อนหน้านั้นใน ๓๐ วัน กกต. รีบ ๆ ร้อน ๆ ให้อำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดบอกเพิกถอนได้เลย ครั้นมีเวลาตรวจสอบสำนวนมานานอีก ๖ เดือน ๗ เดือนกลับบอกว่า กกต. ไม่มีอำนาจไปให้ศาลชี้ ตรรกะมันไม่มีนี้เราให้ไปศาลเลยให้ศาลดูก่อน สำรวจสำนวนเสียก่อนว่าคุณชู้กันหรือเปล่า ถ้าคุณไม่ชู้เขาก็ OK ไปมีหลักฐานพอสมควรก็ใช้ได้ เพราะว่าจริง ๆ ตามรัฐธรรมนูญมันไม่ได้ต้องการหลักฐานถึงขนาดปราศจากข้อสงสัยมันใช้คำว่า มีหลักฐานตามสมควรอันเชื่อได้ว่า เท่านั้นเอง แต่ว่า กกต. เองก็ไม่ค่อยกล้าใช้ตรงนี้ ก็อาจจะมัดให้มันแน่นมันหนามันก็มัดไม่ได้เสียที

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตนะครับ คือถ้าตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ หลังประกาศผลแล้ว กกต. จะให้ใบแดงต้องไปยื่นศาล แต่พอเรายื่นคำร้องที่ศาลฎีกา ศาลฎีกาตรวจคำร้องของ กกต. แล้วว่าคำร้องถูกต้องมีมูลศาลสั่งประทับรับรองบับต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ แต่บุคคลนั้นยังเป็น ส.ส. อยู่ ถ้าเกิดศาลยกฟ้องเขาก็กลับมา ถ้าศาลตัดสินว่าทุจริตการเลือกตั้ง ให้ใบแดงก็หมดเลย เราบอกเราใช้วิธีการให้หยุดปฏิบัติหน้าที่แต่ตำแหน่งยังอยู่ แล้วก็ไม่ว่าจำนวนคนนั้นมานับเป็นองค์ประชุมของสภา เขายังเป็นอยู่ แต่ว่าระหว่างศาลพิจารณานี้หยุดใช้อำนาจ ส.ส. ไม่ได้

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ประธาน : แต่ว่าคุณก็ไปสู่อีกไม่รู้กี่ปีเลือกตั้งใหม่ไม่ได้ถูกไหม แทนที่จะทำอย่างนั้น กกต. ก็สั่งเลือกตั้งใหม่ได้ ก่อนประกาศผลเลือกตั้งสั่งเลือกตั้งใหม่ได้ ทำไมหลังประกาศผลถึงจะสั่งไม่ได้ละ ก็ใช้กระบวนการเดียวกันเสีย OK ไปให้ศาลดูเสียหน่อย พอศาลเห็นว่านั่นปีก็ไปเลือกตั้ง คนนั้นจะได้ไม่ต้องมาคาราคาซังอยู่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ที่สั่งระงับสิทธิไว้ก่อนก่อนที่คดีจะถึงที่สุดเฉพาะสิทธิสมัครเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งอย่างอื่นไปด้วยในตัว

ประธาน : สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : สมัครใช้ไหมครับ

ประธาน : แต่ลงสมัครไม่ได้ ก็เหมือนกับใบแดง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : คือเพราะของเดิมพิสูจน์มันเห็นได้ว่าเขาเป็นผู้กระทำ โดยตรงทำให้การเลือกตั้งมันเสียไปไม่สุจริตก็จึงเพิกถอนสิทธิเขาเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ แต่ใบเหลืองนี่คือพบว่าการทุจริตแต่ยังไม่รู้ว่าใคร ก็เลยต้องสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่โดยคนเดิมก็ยังลงได้ แต่อันนี้คือพอสั่งให้เขาระงับไปแล้วพอเอาลงไม่ได้แล้ว แล้วตอนหลังมาศาลบอกว่าเขาไม่ได้ผิดอะไร สิทธิเขาก็จะเสียไปตั้งแต่ต้นตั้งแต่แรก

ประธาน : มันก็เหมือนกับคุณไปจับผู้ร้ายมาคนหนึ่งแล้วไปฟ้องศาลมันก็ถูกขังอยู่อย่างนั้นละ พอไปถึงศาลฎีกา ศาลฎีกาบอกว่าไม่ผิดหรือยกฟ้อง แล้วคนนั้นมันติดคุกไปตั้งเท่าไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ก็เลยเรียนหาหรือว่าสิทธิที่ถูกระงับเฉพาะสิทธิสมัครใช้ไหม

ประธาน : ก็ใช้สิครับ สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง อย่างอื่นเราก็ไม่ได้ไปยุ่งกับเขา ยังมีสิทธิมีเงินมีทองได้ต่อไป ก็ไม่ได้สิระหว่างนั้นก็ต้องระงับสิทธิ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : อาจารย์ครับ ผมขออนุญาตกราบเรียนความอึดอัดในการทำงานของผมครับ ผมเห็นท่านอาจารย์เขียนเรื่องเพิ่มความกล้าหาญผมก็ชอบนะครับ เราควรจะทำกล้าตัดสินใจ ที่ผ่านมามีปัญหาคือในช่วงแรก ๆ ไม่ได้ห้าม กกต. งดออกเสียง ก็มีบางท่านก็งดออกเสียง แต่ต่อมาพอมาเขียนว่าต้องออกเสียง งดออกเสียงไม่ได้ก็ออกเสียงว่า สอบสวนเพิ่มเติมเป็นต้น แล้วมันได้อะไรครับ สอบสวนเพิ่มเติมมันก็ไม่มีการชี้ขาดผิดถูกมันไม่ได้จากกรรมการ กกต. ท่านนั้นเลย ผมอยากจะขอให้มื่ออะไรที่ว่าจะต้องออกเสียงไปในทางชี้ขาดปัญหา

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

จะเหลือ จะแดงจะได้ทำได้ ไม่อย่างนั้นมันเป็นปัญหา สามารถเขียนให้ชัดเจนไปได้ให้ กกต. ทุกท่าน ออกเสียงไปในนั้น

ประธาน : ต้องการทางเขียนให้ imply ให้รู้ว่าเราต้องการคนกล้าหาญ ในการใช้ดุลยพินิจ

นายธิตีพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ศาลนี้เขาอย่างไรครับ คือศาลต้องวินิจฉัยชี้ไหมครับ ทำไมสามารถที่จะออกไปในลักษณะอย่างนั้นได้

ประธาน : เพราะหน้าที่ของเขาต้องวินิจฉัย

นายธิตีพันธุ์ เชื้อบุญชัย : คืออย่าง กกต. เขียนลักษณะทำนองเดียวกันกับศาลได้ไหม คือใช้ถ้อยคำแบบไหนให้สื่อไปเลยว่าก็ต้องลงมติ

ประธาน : แต่ที่นี้ถ้าสมมติไปบังคับว่าต้องลงมติ yes หรือ no พอสำนวนยังไม่สมบูรณ์ ก็เลยลงมติว่าให้ไปสอบสวนเพิ่มเติมมาใหม่มันก็จะไม่ได้ แต่ที่นี้พอเราบอกว่าให้ไปสอบสวนเพิ่มเติม มาใหม่ได้คนที่ไม่กล้าก็สั่งสอบเพิ่มเติมทุกวันทุกครั้งไป

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ การที่บอกว่าบังคับให้วินิจฉัยก็มีศรีธัญชัย บางคนบอกว่าการที่ไม่วินิจฉัยคือวินิจฉัยแล้วก็มีครับ

ประธาน : ซึ่งอันนั้นเดี๋ยวต้องไปเขียนไว้ในศาลรัฐธรรมนูญ ผมเห็นหลายครั้งแล้ว ลงมติว่ามีอำนาจหรือไม่มีอำนาจพวกที่กลัว ๆ กล้า ๆ ก็มักจะบอกว่าไม่อยู่ในอำนาจศาลรัฐธรรมนูญ แล้วพอเพื่อนเขาเขียนคำวินิจฉัยคนนี้ก็ไม่ต้องเขียนเพราะบอกว่ามันไม่อยู่ในอำนาจเลยไม่เขียน ซึ่งผมคิดว่าอันนั้นมันสอนเด็กก็ไม่ได้ หลักประชาธิปไตยมันเสี่ยงข้างมาก พอเขาตกลงว่า อยู่ในอำนาจปัจจุบันก็ต้องเขียนความเห็นของคุณว่าถ้ามันอยู่ในอำนาจแล้วมันผิดหรือไม่ผิด เชิญครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ เดี่ยวเล่าให้ฟังประเด็นมัน ๑ ๒ ๓ มันควรจะเป็น ๑ ๒ ๓ บางทีกระโดดข้ามไปวินิจฉัยประเด็นที่ ๓ ก่อน แล้วบอกถ้าวินิจฉัย ประเด็นที่ ๓ แล้วประเด็นที่ ๒ ไม่ต้องวินิจฉัยก็มีอย่างนี้

ประธาน : บางทีมันก็อาจจะเป็นอย่างนั้นได้ เชิญอาจารย์อุดม

นายอุดม รัฐอมฤต : ผมเป็นห่วงว่า กกต. จะถูกฟ้องเยาะนะครับ คือมีความกล้าหาญ ในการตัดสินใจ แต่ว่าที่ผ่านมามีคนที่มีดุลยพินิจในการที่จะวินิจฉัยอะไรแล้วแต่ ตรงนี้จริง ๆ มันก็เป็นกึ่ง ๆ ศาล ผมยังสงสัยว่ามันจะมีอะไรที่จะคุ้มครอง กกต. บ้างไหม ถ้าเกิดว่าเราให้อำนาจเขา

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ในส่วนนี้ถ้าเขาเห็นว่ามีหลักฐานแล้วแต่เขาจะต้องไปขึ้นคดี ต้องไปถูกฟ้องศาลแก้ต่างอะไรต่าง ๆ ในแง่ของว่าเป็นคดีอาญาก็ดี หรือว่าเป็นคดีปกครองอะไรก็ดี ผมอยากจะให้มีอะไรที่กันในส่วนนี้ของเขาไว้ไม่อย่างนั้นผมว่าคดีจะพัวพันเขาเยอะมาก

ประธาน : ก็มีป้องกันอยู่แล้ว มีเขียนป้องกัน แต่ถ้าไม่พอก็ป้องกันให้มากขึ้น แต่ป้องกันมากนักเดี๋ยวก็ยอมใจทำอะไรได้ทุกอย่าง คือมันยากเวลาที่จะทำอะไรให้มันพอดี ๆ แต่ว่าเราก็พยายามเท่าที่เราจะทำได้

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานขอถามนิดหนึ่งนะครับ พอดีเห็นในสื่อพูดเรื่องศาลเลือกตั้งหรือครับ อันนี้เราก็ไม่ต้องมีใช่ไหมครับเราก็ใช้ศาลธรรมดา

ประธาน : เราก็ใช้ศาลธรรมดา ถ้าเขาจำเป็นเขาก็ไปตั้งแผนกเลือกตั้งของเขาเอง คือเวลานี้ใคร ๆ ก็นึกว่าศาลเฉพาะทางมันจะเป็นก้าวสารพัดนึก พอนึกว่าตั้งศาลเฉพาะทางแล้วคนนั้นจะชำนาญไม่หกรอก ศาลก็ระบบเหมือนที่อื่นนั่นละ คือมาอยู่ตรงนี้พักหนึ่งแล้วเดี๋ยวเขาก็ขยับของเขาไปขึ้นไปเรื่อย ๆ ในที่สุดเขาก็ไปถึงศาลฎีกาสุดท้าย เพราะฉะนั้นมันไม่มีใครที่จะอยู่ตรงนั้นไปถาวรได้หรอก แล้วเขานึกว่าถ้าตั้งศาลเฉพาะทางแล้วมันจะทำให้คดีเร็วขึ้นมันก็ได้ทำให้เร็วขึ้นมันไม่ใช่ว่าพอตั้งศาลแล้วมีผู้พิพากษา ๕๐ คนเสียเมื่อไรละ มันก็มาทีละ ๕ คน ๘ คน ๑๐ คนก็ได้เท่าไรก็เท่านั้นละ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : เพราะฉะนั้นถ้าถูกถามเหตุผลก็คือว่าการตั้งศาลเฉพาะทางตามที่มีพูดกันในสื่อก็ไม่ได้ทำให้กระบวนการตัดสินเรื่องนี้มันเร็วขึ้น

ประธาน : ไม่ได้ทำให้เร็วขึ้น และที่สำคัญก็คือว่ามันอาจจะก่อให้เกิดความรู้สึกว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากกระบวนการทั่ว ๆ ไป เพราะฉะนั้นเราก็ใช้กระบวนการยุติธรรมทั่วไปนี้ละ ชาวบ้านเขาไปกันอย่างไรก็ไปกันอย่างนั้นละ แต่ว่าเราอาจจะมีการรอบไว้เฉพาะตอนต้นให้ดูอะไรเชิญครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ผมเรียนถามเพื่อความรู้นะครับ เมื่อ กกต. เขามาจากการเห็นชอบของวุฒิสภา ทีนี้ในการทำงานของเขามันจะมีการเชื่อมโยงในลักษณะที่ว่าวุฒิสภาอาจจะต้องมาดูแล มาตรวจสอบ หรือมาดูว่าเขาทำงานมีประสิทธิภาพหรือเป็นไปตามที่ทางอำนาจหน้าที่ที่เขาทำหรือไม่ครับ เพราะว่าที่ผ่านมาสังคมก็เหมือนกับง ๆ ว่า

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

แล้วใครมาดูแลว่า กกต. ทำงานได้จริงหรือไม่จริง หรือมีแต่ข่าวลืออะไรต่าง ๆ อย่างนี้ ก็เลยเรียนถาม ท่านประธานว่าจำเป็นจะต้องยึดโยงกับคนที่เห็นชอบที่มาของเขาไหมครับ

ประธาน : มันก็ขึ้นอยู่กับว่าเราจะให้ไปอยู่ที่อำนาจใครหรือไม่ เพราะถ้าไปยึดโยง อย่างนั้นก็แปลว่าอยู่ที่อำนาจเขาละ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ถ้าเราไม่ยากให้ยึดโยงกับวุฒิสภาอีกนะครับ แต่ก็เหมือนไม่มีกลไกอะไรที่จะมาตรวจสอบหรือว่ามาดูแล มาประเมินเพื่อจะบอกแก่สาธารณชน

ประธาน : เดิมเขามีการถอดถอนได้ แต่ผมคิดว่าระบบการถอดถอนมันไม่ได้ใช้ เพื่อที่จะถอดถอนออกไป ที่ผ่านมาระบบการถอดถอนมันใช้เพื่อชู้ กกต. หรือชู้พวก ป.ป.ช. นั่นละ ที่จะใช้ไปทำหน้าที่ ถ้าอย่างนั้นเราอาจจะคิดกลไกใหม่ว่าในการควบคุมจะทำอย่างไรที่ไม่ใช่ถอดถอน เพราะว่าเรากำลังพูดถึงกันถึงวุฒิสภาแล้วถ้าวุฒิสภาที่มาไม่มีตรรกะในการที่จะไปควบคุมคนอื่น ที่จะถอดถอน เราอาจจะเลิกกระบวนการถอดถอนก็ได้ แต่ว่าตรงนั้นยังไม่ถึงก็ยังไม่รู้ว่าจะถอดถอน หรือไม่ถอดถอนเพราะหน้าตาวุฒิสภาเป็นอย่างไรเรายังไม่รู้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตนะครับ คือคณะกรรมการการเลือกตั้งพอถึงปี จะต้องทำรายงานการปฏิบัติงานต่อวุฒิสภา ซึ่งวุฒิสภาเขาก็จะมีอำนาจซักถามว่าอันนี้ทำอะไร มีปัญหาอะไร ควรจะปรับปรุงอะไร ซึ่งเขาก็จะชี้แนะเราอยู่เรียกว่าควรจะทำโน่น ทำนี่ อะไรนี่นะครับ ซึ่งเราก็พยายามที่ว่า จะปฏิบัติให้ดีที่สุดตามที่เขาแนะนำอะไรอย่างนี้นะครับ แต่ถ้าจะให้ มีคณะกรรมการประเมินก็อาจจะต้องมีกฎหมายกลางฉบับหนึ่งแล้วก็ประเมินทุกองค์กรอิสระเลย แต่ว่ากรรมการประเมินต้องเที่ยงธรรม มีเกียรติภูมิเชื่อถือได้ แล้วตรวจทุกองค์กรเลย ประเมินทุกองค์กรไปเลยเป็นกฎหมายเฉพาะไปเลย

ประธาน : กกต. เท่านั้นพอไปเขียนได้ใช่ไหม แล้วอย่างอื่นก็มันเอนเอบ้าง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ที่มานี้เขาอภิปรายไปเยอะนะครับ

ประธาน : ก็จัดไว้อยู่แล้ว ที่นี้ที่เราพูด ๆ กันบางส่วนมันจะไม่ได้อยู่ในรัฐธรรมนูญ มันจะต้องไปเขียนเพราะฉะนั้นจดเอาไว้ให้ดี เพราะถึงเวลาถ้าเราไปทำกฎหมายลูกเราจะได้อำนาจไปใส่ไว้ในที่ตรงนั้น โดยเฉพาะพวก กกต. จังหวัด หรือกระบวนการในการทำงานของเขาที่เราไม่ยาก ให้เขาทำงานแยกส่วน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

นายภัทร คำพิทักษ์ : ข้างบนตัวที่ศาลจะเพิ่มขึ้นอีกไหมอาจารย์ครับเรื่องที่มา

ประธาน : นี่หรือ จากศาลฎีกา ๓ คน จากสรรหา ๖ คน ก็ ๙ คน หรือว่าถ้าไปตกลงว่า ๗ คน เดียวก็ค่อยไปลดตามสัดส่วนลงมา

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ผมขออนุญาตอีกนิดหนึ่งนะครับ ผมลืมพูดไปครับ เรื่องการแสดงวิสัยทัศน์ ผมอยากเรียนฝากไว้ว่ามันน่าจะมีในชั้นพิจารณาของ กกต. ไม่ว่าจะในระดับส่วนกลางหรือว่าจังหวัดก็ตามนะครับ อย่างพวกผมเมื่อต้องให้วุฒิสภาเลือกก็ให้คนที่ได้รับคัดเลือกในรอบแรก ๑๐ คนไปแสดงวิสัยทัศน์ต่อวุฒิสภาประกอบการพิจารณาของท่านได้ ไม่อย่างนั้นจะไม่รู้จักใครเลย อย่างนี้ถ้าหากว่าเราไม่ให้มีการแสดงวิสัยทัศน์ในทุกๆระดับแม้กระทั่งในที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกาจะต้องคัดเลือกก็ให้แสดงวิสัยทัศน์ผมว่าน่าจะดีกว่า อย่างน้อยก็จะได้เห็นว่าท่านมีแนวความคิดอย่างไร การเตรียมการอย่างไร เห็นหน้าเห็นตากันแล้วก็ท่านจะได้ตัดสินใจได้ง่ายขึ้นนะครับ ขอเรียนฝากไว้ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : จริง ๆ เวลาเราพูดถึงวิสัยทัศน์เราก็มักจะตามแนวความคิดในการที่จะพัฒนางานที่จะอะไร งานเหล่านั้นไม่ใช่งานของ กกต. เป็นงานของเลขาธิการ กกต. งานของ กกต. ไม่ต้องแสดงวิสัยทัศน์เขามีอยู่แล้วไม่ก็อย่าง สิ่งที่จะต้องแสดงให้ปรากฏก็คือว่า ถ้าจะต้องถามกันนะครับ ๑. คุณต้องซื่อสัตย์สุจริตจริงไหม ๒. คุณกล้าใช้ดุลยพินิจไหม ถาม ๒ อย่างนี้เท่านั้นแหละแล้วก็ตัดสินใจได้เลย อย่างอื่นไม่เป็นไร คิดบริหารองค์กรไม่เป็นประเด็นไปจ้างคนอื่นมาบริหารองค์กรได้ สิ่งที่เราต้องการคือ ๒ อันนี้เท่านั้นแหละ เพราะถ้าซื่อสัตย์แต่ไม่กล้าก็ไม่มีประโยชน์ กล้าแต่ไม่ซื่อสัตย์หนักเข้าไปอีก

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ คือพูดกันหลายคนแสดงว่ากระบวนการสรรหาต้องใส่อะไรลงไปที่อาจารย์ว่านิดหนึ่งนะครับ

ประธาน : ใช่ คือต้องให้หนักถึงคนเหล่านี้ให้ได้มาก

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ กรรมการสรรหา ๖ คนที่เมื่อสักครู่นี้ท่านประธานบอกว่ามีองค์กรอิสระกับศาลรัฐธรรมนูญเลือกกันใช่ไหมครับ แสดงว่าอำนาจหน้าที่ของประธานศาลรัฐธรรมนูญมันก็ต่างกับปี ๒๕๕๐ ใช่ไหมครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

วชิรี ๖/๙

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ประธาน : ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ประธานครับ คือให้ตัวองค์กรเขาประชุมปรึกษา แล้วก็ไปเลือกใครคนข้างนอกมาคนหนึ่ง ไม่ใช่เลือกตัวเองนะ เลือกคนข้างนอกที่ไม่เกี่ยวข้องกับตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอีก ๕ องค์กรด้วย

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : อันนี้มันก็ต่างกับปี ๒๕๕๐ ที่ว่าประธานศาลรัฐธรรมนูญ คนเดียวเลยที่อยู่ในกรรมการสรรหา เป็นหนึ่งในกรรมการสรรหา

ประธาน : อันนี้เราไม่ให้เป็น

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ไม่ให้เป็นแล้วใช้ใหม่

ประธาน : ไม่ให้เป็นแล้ว

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : แสดงว่าลด

ประธาน : ไม่ใช่ครับ เพราะว่าตัวศาลรัฐธรรมนูญเองก็มาจากกระบวนการสรรหา อย่างนี้ เพราะฉะนั้นจะไปเป็นกรรมการสรรหาคนอื่นเขามันก็จะมองดูไม่ดี แต่ถามว่าแล้วทำไม ประธานศาลยุติธรรมกับประธานศาลปกครองถึงมาที่เพราะ ๒ คนนั้นเขาเป็นอาชีพ เขาไม่ได้ มาจากการสรรหา ตัวประธานศาลรัฐธรรมนูญมาจากการสรรหาเหมือนกัน เพราะฉะนั้นก็ไม่ควร ลงมาเป็นคนสรรหาคนอื่น แต่ว่าให้ตั้งคนข้างนอกที่เป็นกลางมาเป็นคนสรรหา

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตท่านประธานนิดหนึ่ง คือคณะกรรมการ การเลือกตั้งจะแปลกกว่าคณะกรรมการอื่นนะครับ เพราะว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งมาเป็นชุด แล้วไปทั้งชุด ถ้ามีตำแหน่งว่างคนที่มาที่คือมาแทนไม่เหมือนกับทาง ป.ป.ช. ศาลรัฐธรรมนูญ คือเฉพาะคนเลยครับ คือถ้าเกิดตำแหน่งว่างสรรหามาได้คนนั้นก็อยู่ไปตามวาระเลย ของ กกต. มาเป็นชุดแล้วก็ไปเป็นชุด เวลาที่มีตำแหน่งว่างคนที่มาแทนบางที่มาแทนแค่ ๒ ปี อย่างท่านสุเมธ มาแค่ ๒ ปีไปอะไรอย่างนี้ ควรจะไปแบบเฉพาะตัวใหม่ แบบ ป.ป.ช. ใหม่ หรือไปเป็นชุด

ประธาน : มันจำเป็นจะต้องมาเป็นทีมใหม่ละ อย่าง ป.ป.ช. ไม่จำเป็นจะต้องมาเป็นทีม แต่ละคนเขา มาเมื่อไร ไม่รู้ก็ไปอยู่ ๙ ปี ศาลรัฐธรรมนูญก็เหมือนกันเขาก็ไม่จำเป็นจะต้องมาเป็นทีม เขาอยู่มาถึงเมื่อไรไม่รู้เขาก็อยู่ ๙ ปี แต่ถ้า กกต. คิดว่าไม่ต้องมาเป็นทีมจะเอาอย่างนั้นก็ได้อันเป็น อย่างนั้น แต่ผมสังเกตดูเห็นมากันเป็นทีม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : มาเป็นทีม ไปเป็นทีม

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ประธาน : ไม่ ก็เอาความเป็นจริงที่คิดว่ำนั่นสิ เพราะถ้ามันทยอยกันมาแล้วทยอยกันออกมันทำงานได้ไหม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คงไม่น่ามีปัญหาเพราะว่าจำนวนท่านก็จะเพิ่มอยู่แล้ว ก็คิดว่าไม่น่ามีปัญหาหะครับ

ประธาน : ถ้าคิดว่าอยากจะให้แต่ละคนเขาอยู่ได้ตามสิทธิของเขาก็ใส่ได้ มันก็อาจจะอธิบายได้ว่า การที่มากันแบบนี้แล้วไม่ต้องออกกันทีเดียวทั้งชุดมันจะได้มีคนทีพอรู้เรื่อง แล้วก็ต่อเนื่องกันไปได้ ก็อธิบายได้ถ้าความจำเป็นมันไม่มีเหตุที่จะต้องมาเป็นทีม

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ เหตุผลอันหนึ่งที่ว่ามาเป็นทีม ไปเป็นทีม อาจจะสู้แบบที่ว่าคนที่ต้องออกไปวาระการดำรงตำแหน่งเขาเหลือน้อยมันไม่ทำให้คนสนใจที่จะมาสมัครใช่ไหมครับ คนดี ๆ ก็มาสมัครน้อย ก็เหลือว่า ๒ ปี ๓ ปี เขาก็เมินไม่ยอมมาสมัครแล้ว เพราะว่ามันเหลือน้อยแล้ว

ประธาน : ก็เลยไม่ต้องมาเป็นทีม ก็ได้ไม่มีปัญหา

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็เขียนไปเหมือนกับ ป.ป.ช. ศาลรัฐธรรมนูญหะครับ

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ขออนุญาตครับ ในความเห็นส่วนตัวผมว่าน่าจะให้

ประธาน : ต่างคนต่างมา

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : เอาเปลี่ยนแปลงดีกว่าหะครับ ให้ต่างคนต่างมาน่าจะดีหะครับ

ประธาน : เราก็อธิบายได้ไม่มีปัญหา

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : อธิบายได้ครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : อันนี้ผมก็คิด ไปเรื่อยเราต้องช่วยกันคิดด้วยหะครับ หรือคอยท้วงด้วย เพื่อเป็นแนวให้เขาไปเขียน พอเวลาเขาเขียนเสร็จแล้วก็ต้องกลับมาดู เพราะว่าบางทีมันก็ไม่ได้รอบคอบอะไรเท่าไร ผู้ตรวจการแผ่นดินตอนนี้มีกี่คน มีคนเดียวพอไหม ombudsman ส่วนใหญ่ เขาก็มีคนเดียว ประเทศแคนาดาก็คนเดียว ประเทศนิวซีแลนด์ก็คนเดียว

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตครับ ผู้ตรวจการแผ่นดิน ๓ ท่าน ผมก็คิดว่าเหมาะสมแล้ว เพราะตอนหลังงานเขามากขึ้นด้วยที่เข้ามา

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

วาระที่ ๖/๑๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ประธาน : ก็เอางานที่ไม่จำเป็นไปใส่ให้เขา ทำไมเราถึงจะคิดว่าผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นคนเดียวที่รู้เรื่องจริยธรรม ทำไม ป.ป.ช. ไม่รู้เรื่องจริยธรรม กกต. ไม่รู้เรื่องจริยธรรมหรือ น่าจะเกิดจากการว่าหันซ้ายหันขวาเห็นคนอื่นเขางานเยอะแล้วผู้ตรวจการแผ่นดินยังไม่ค่อยมีงานทำเลยเอาใส่เข้าไปให้ ตอนนี้มีประธานแล้วใช่ไหมครับแต่ก่อนเขาไม่ยอมให้มีประธานไม่ใช่หรือ แต่ก่อนคล้าย ๆ ๓ คนต่างเป็นใหญ่ แล้วตอนนี้เขาเริ่มให้มีประธานแล้วใช่ไหมครับ

- ๗/๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานครับ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีประธาน
ผู้ตรวจการแผ่นดินตอนที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐

ประธาน : ทะเลาะกันเยอะ อันนี้ก็ร่างอย่างของเดิมไปพลาทก่อนก็ได้แล้วค่อย
มาดูอีกที เอาปี ๒๕๕๐ ก็ได้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ เมื่อสักครู่นี้ดูเหมือนว่าเราจะหารือกัน
มีอยู่ ๒ ประเด็นว่า อันที่ ๑ ผู้ตรวจการแผ่นดินเราจะให้ไปขึ้นอยู่กับสภาหรือเปล่า หรือจะให้
อยู่ข้างนอกอย่างนั้นอันนั้นเป็นอีกประเด็นหนึ่ง เหมือนอย่างฝรั่งก็ขึ้นอยู่กับสภาใช้ไหม แล้วอันที่ ๒
ก็คือการทำหน้าที่ของเขาที่ผ่านมาที่ไปคาบเกี่ยวกรรมการสิทธิแล้วก็ไปเถียงอะไรกันแล้วก็
ไปลงรายละเอียดเยอะมากเลยแทนที่จะไปดูในเรื่องของระบบการทำงานไปชี้ว่าผิดถูกอย่างไร
ก็ลงไปจนถึงเรื่องของรายบุคคลหรือกลุ่มต่าง ๆ เรื่องร้องเรียนเต็มไปหมด อันนี้ไม่ทราบว่าจะ
หารือกันอย่างไร ท่านประธานผมขอความรู้ครับ

ประธาน : เอาไปคุยตอนที่เวลาเขาไปลอกมาเสร็จแล้วเราไปดูตรงนั้นมันจะ
ง่ายกว่ากัน เพราะว่าถ้าพูดตรงนี้แล้วเราก็ไม่รู้ว่าจะติดต่อตรงไหนมันก็จะทำให้มองไม่เห็นภาพ
คือให้เขาไปลอกของเก่ามาก่อนแต่ไม่ได้แปลว่าจะเป็นอย่างนั้น พอเราเห็นตัวร่างเราก็จะรู้ว่า
จะติดต่ออย่างไรได้ ส่วนที่ว่าจะไปไว้ได้สภาก็พอถึงตรงนั้นเราก็ดูได้ว่าจะเปลี่ยนหรือไม่เปลี่ยน
คือต้องไปชั่งน้ำหนักดูให้ดีว่าพอได้สภาแล้วมันจะเกิดอะไรขึ้น ป.ป.ช. มีอะไรจะเปลี่ยนไหม
เขาขออะไรนะครับ

นายอัชพร จารุจินดา : ว่าไม่ต้องไปศาลคำวินิจฉัยเป็นเด็ดขาดให้ศาลถือตาม
ข้อเท็จจริง

ประธาน : คงไม่ได้เพราะกระบวนการเขาก็หลวมอาจจะดีกว่าสำนวนของ
กต. นิดหน่อย

นายอัชพร จารุจินดา : จริง ๆ แล้วพอไปดูคำวินิจฉัยที่ว่าเราไปถึงศาลจริงแล้ว
มันจะเห็นว่าสำนวนมีจุดอ่อน

ประธาน : แต่ผมคิดว่าส่วนหนึ่งที่จะต้องแก้ก็คือว่ากำหนด priority ในการทำงาน
ของเขา เช่นถ้าเป็นกระบวนการตรวจสอบการทุจริตของฝ่ายการเมืองต้องทำก่อนแล้วเสร็จเร็ว
แล้วก็ส่วนอำนาจสำหรับคนที่ต่ำกว่านั้นให้เขามีสิทธิมอบไปให้ ป.ป.ท. ทำได้ ป.ป.ท. เขาไม่ได้อยู่ในนี้
อันนั้นไปตัดอำนาจเขาซึ่งไม่ถูกต้อง เพราะว่าการตรวจสอบการทุจริตมันเป็นถึงศาลแล้วมันต้องเป็น

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

องค์กรที่อยู่ในรัฐธรรมนูญเวลาไปมอบให้คนอื่นมันมอบได้ภายใต้การกำกับขององค์กรนี้ แต่ถ้าคุณไปแยกปั๊มน้ำมันเท่ากับให้อำนาจนั้นไปอยู่ที่องค์กรหนึ่งทันทีเลยโดยเบ็ดเสร็จเด็ดขาดไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบของอันนี้มันถึงไปไม่ได้ เพราะอยู่ ๆ คุณออกกฎหมายสร้างศาลกึ่งศาลขึ้นมาได้อย่างไรนี่ก็ออกใหม่ เพราะฉะนั้น ป.ป.ท. มันคล้าย ๆ กับ ป.ป.ช. กระบวนการมันจะคล้าย ๆ กัน มันมีอำนาจวินิจฉัยเสร็จแล้วหน่วยราชการก็ต้องถือปฏิบัติตามเถียงไม่ได้ นั่นคืออำนาจกึ่งศาลเต็มที่เราเขียนให้มันมี ให้ทำในนาม ป.ป.ช. แล้ว ป.ป.ช. เป็นคนออกกฎเกณฑ์กำหนดเพื่อให้วิธีการในการทำแล้วกำกับดูแล เขาอาจจะเปลี่ยนแปลงความเห็นได้เพราะว่ามันก็ทำได้แปลว่า ป.ป.ช. ไปกำกับดูแล ตัวนั้นมันไม่ได้เป็นตัวเด็ดขาดมันเป็นตัวเด็ดขาดโดยอาศัยอำนาจของ ป.ป.ช. เชิญครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ท่านเคยพูดว่า ป.ป.ช. มีลักษณะกึ่ง ๆ ตำรวจ เพราะฉะนั้นการทำงานเป็นองค์กรคณะมันน่าจะทำงานมันยืดหยุ่น ผมคิดว่าก็น่าจะมีวิธีการทำงานอะไรที่มอบหมายเขาว่าเขาจะไปทำงานลักษณะแบบนี้ไม่ได้ เพราะถ้าเป็นองค์กรคณะมันทำงานเหมือนกับศาลที่ผมคิด กับอีกประการหนึ่งที่ผมอยากให้ตัดออกก็คือ ป.ป.ช. จังหวัด ซึ่งอันนี้ผมคิดว่าเป็นเรื่องที่มีปัญหา

ประธาน : เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ เมื่อสักครู่นี้คิดตามเรื่อง ป.ป.ช. เรื่อง ป.ป.ท. ไม่รู้ว่ามันดีหรือเปล่านั้นถ้ามีการกำหนดว่าเวลาที่เขาต้องตั้ง ป.ป.ท. ต้องให้ได้รับความเห็นชอบหรืออะไรจาก ป.ป.ช. ด้วย คือฝ่ายการเมืองเปลี่ยนคนได้ตามอำเภอใจ ไม่รู้จะดีหรือเปล่านั้นก็ขึ้นมาเร็ว ๆ เท่านั้นเอง

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ที่อาจารย์ศุภชัยพูดมาเป็นความจริงที่ผ่านมาก็คือฝ่ายบริหารเปลี่ยน ป.ป.ท. เลขาธิการได้เสมอ เพราะว่าเมื่อไรไปทำในเรื่องที่เขาไม่เห็นด้วยเราเห็นเปลี่ยนบ่อย แต่ที่นี้ปัญหาที่ว่า ป.ป.ท. เขาก็เชื่อว่าเขาสามารถจะทำอะไรได้บางอย่างดีกว่า ป.ป.ช. ในแง่ที่เขาใช้มาตรการทางบริหารได้ ซึ่ง ป.ป.ช. ใช้ไม่ได้ ป.ป.ช. เป็นองค์กรอิสระอยู่นอกระบบอันนี้ก็เป็นอย่างที่นึกถึง ที่นี้ ป.ป.ท. ทำเฉพาะซี ๘ ลงมาแล้วถ้าสูงกวานั้นไปที่ ป.ป.ช. ที่บางเรื่องมันเป็นภูมิเดียวกันหมด ทุจริตใหญ่เล็กมันเป็นเรื่องเดียวกัน อันนี้ก็เป็นอย่างที่นึกถึงเหมือนกันว่ามันควรจะแบ่งอย่างนี้หรือไม่คะ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

นางกิริธนา สุมาวงศ์ : ท่านประธานคะคือเดิมที ป.ป.ท. มีอำนาจแค่สี่ ๘ พวกปกครองท้องถิ่นด้วย แต่ตอนหลังหลังจากที่มีการปฏิวัติแล้วท่านนายกรัฐมนตรีได้ติดตามให้ คือดูได้ทั้งหมด แต่ที่นี้ปัญหาอย่างที่ท่านจรีพุดว่ามีการสลับตำแหน่งเลขาธิการมีอะไร คือถ้ารู้ว่า พรรคอะไรเข้ามาก็เปลี่ยนเลขาธิการตามใจ อย่างคราวก่อนโน้นก็เปลี่ยนเอาคนมาไว้ของพรรคหนึ่ง แต่ตอนนี้ก็เป็นคนของอีกพรรคหนึ่ง ก็เพื่อนกันแต่ก็เอาสลับขึ้นเพราะเห็นว่าการฝึกฝั ทางการเมืองมากหรืออะไรก็เลยเปลี่ยนคนปัจจุบัน ดิฉันคิดว่าตรงนี้ทำอย่างไรที่จะป้องกัน ไม่ให้มีการสลับสับเปลี่ยนอย่างนี้มันเป็นการไม่ถูก จริง ๆ แล้วเป็นเรื่องที่เราฟ้องศาลปกครองได้ ถ้าตัวเขาโดนแล้ว แต่มันมีปัญหาว่าลำบากในการปฏิบัติงานแล้วตัวเขาเองก็คงไม่ยอมฟ้อง มันก็มีเรื่องมาตลอดเวลา

ประธาน : พุดถึง ป.ป.ท. ใหม่

นางกิริธนา สุมาวงศ์ : พุดถึง ป.ป.ท. ค่ะ

ประธาน : ป.ป.ท. มันเริ่มต้นผิดตอนมันก่อกำเนิดมันได้คนผิดมา ผิดทั้ง ตัวเจ้าหน้าที่และผิดทั้งตัวกรรมการด้วย เพราะว่าตอนนั้นการเมืองเขาไปกำหนดตัวแล้วเหตุผลที่ตั้ง ก็คือเพื่อแบ่งเบาภาระของ ป.ป.ช. ให้มันเร็วขึ้น แต่ในความตั้งใจของฝ่ายการเมืองตอนนั้นก็คือ เอาไว้เล่นงานคนที่ตัวไม่ชอบแล้วก็ได้ดำเนินการเล่นงานไปตามสมควร เพราะฉะนั้นเมื่อตอนที่ตั้ง กรรมการ ป.ป.ท. มาแล้วจึงปรากฏว่ามันเกิดอะไรไม่รู้แล้วทำงานไม่ได้ ตัวเจ้าหน้าที่ระดับสูง ก็มีทัศนคติที่ผิดเพราะไปปรับใช้ฝ่ายการเมืองเสียจนกระทั่งออกมาพูดบอกว่าตัวเขามีหมวก ๒ ใบ ใบหนึ่งคือเป็นลูกน้องรัฐมนตรีอีกใบหนึ่งเป็นคนทำงานให้กับกรรมการ ป.ป.ท. เมื่อยังไม่มี ป.ป.ท. เขาก็ต้องไปทำงานตามที่รัฐมนตรีสั่ง แปลว่าในตอนนั้นคนมันฮึกเหิมเสียจนกระทั่งไม่สนใจใยดีว่า กฎหมายเขียนไว้ว่าอย่างไร แล้วคนอย่างนั้นกำลังจะไปตรวจสอบจับผิดข้าราชการทั้งปวง ผมนั่งเสียวไส้บ้านเมืองเราและทะเลถึงขนาดนี้ที่เดียวหรือ ก็ในกฎหมายมันเขียนไว้ชัดเลขาธิการ ป.ป.ท. มันไม่ได้มีอะไรมากไปกว่า ยิ่งกว่าเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเวลาเขาลงคะแนนกัน เลขาธิการสี่ ๑๑ ก็จริงแต่ลงคะแนนกับเขาได้ที่ไหนก็ต้องทำงานตามที่เขาสั่ง แต่อันนี้ดันไปบอกว่า ต้องทำงานหมวกอีกใบเพื่อที่จะไปจับอะไรต่ออะไรหรือไม่จับอะไรต่ออะไร แต่ว่าเลขาธิการ คนปัจจุบันคนนี้ดีหน่อยดูท่าทางเข้าท่า เราก็เลยได้โอกาสแก้กฎหมายของ ป.ป.ท. ให้เขาเป็นอิสระ ไม่รู้เข้าสภาไปหรือยัง ออกหรือยัง เพราะว่าแก้ระบบทำงานให้ ป.ป.ท. เพื่อให้เกิดความคล่องตัว แล้วหวังว่า ป.ป.ช. จะมาดูแลระบบที่นี้เพื่อที่จะได้ไปทำงานที่ ป.ป.ช. เพราะ ป.ป.ช.

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ทำแบบอย่างที่อาจารย์อุดมว่ากว่าถ้าจะสูงงาก็ไหม้แล้วก็อยู่กับคาราคาซังกันอยู่อย่างนั้นแล้ว ป.ป.ช. ส่วนใหญ่ที่อึดมั่นก็อาจจะเป็นเพราะเราหาคนซื่อสัตย์มามั่นก็คือไม่ค่อยยอมอะไรง่าย ๆ ผมก็บอกเขาบอกว่าคุณไม่เป็นธรรมคุณไปตั้งคนที่สอบสวนข้าราชการแล้วก็วินิจฉัยว่าผิดเอาอายุนั้นมาเป็นอนุกรรมการไต่สวนของคุณ บอกอายุนั้นมันผิดเพราะอายุนั้นมันรู้มาตั้งแต่ต้นแล้วมันลงโทษอายุนั้นมา พอคุณมาตั้งอายุนั้นแล้วข้าราชการมันจะไปเหลืออะไร ก็คนที่มาเป็นอนุกรรมการมันสอบวินัยมาที่หนึ่งแล้ว เขาบอกไม่อย่างนั้นจะไปเอาใครที่รู้เรื่อง บอกคุณก็ต้องไปหาคนอื่นที่รู้เรื่อง เหมือนศาลถ้าพิจารณาคดีชั้นต้นแล้วไปศาลอุทธรณ์เขาก็ไม่ให้เขาก็ไม่เอาแล้วถึงขนาดตอนหลังเนื่องจากเขาถือว่ากฎหมายของเขา เขาต้องเป็นคนแก้เขาก็เลยไปแก้เขียนหนักลงไปอีกเลยว่าคนที่สอบมาแล้วให้มาเป็นกรรมการได้ ผมว่ามันคือกันจริง ๆ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : พูดถึงคุณสมบัติของกรรมการ ป.ป.ช. ตอนนี้เราเห็นว่ามันมีนักกฎหมาย มีผู้ว่า มีตำรวจ แล้วมีนายแพทย์ด้วย ตอนนี้ผมก็เห็นว่าถ้าเราจะต้องการให้ ป.ป.ช. ปฏิบัติภารกิจอย่างที่ว่าสมกับภารกิจของเขาที่ว่าเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของกรรมการ ป.ป.ช. ให้มันสอดคล้องกับภารกิจของเขา อย่างเช่น เรื่องการสอบสวนสืบสวน เรื่องของการที่จะดูแลการทุจริตภาครัฐ ภาคเอกชน หรือว่านักการเมืองต่าง ๆ คุณสมบัติของ ป.ป.ช. ปัจจุบันผมไม่แน่ใจเขามีโควตาหรือเปล่าว่าในคณะกรรมการนั้นจะต้องมีนักกฎหมายกี่คน นักรัฐศาสตร์กี่คน นักสังคมศาสตร์กี่คน ถ้าเราจะกำหนดคุณสมบัติของกรรมการ ป.ป.ช. เลยให้สอดคล้องกับภารกิจเราจะทำได้แค่ไหนครับ

ประธาน : ก็ได้เพียงแต่ว่าเราคิดครบไหมเท่านั้น ป.ป.ช. มันมี ๙ คน มันจะ cover หมดทุกสาขาหรือเปล่า

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ผมไม่ทราบว่าจะอย่างไรนายแพทย์มันอยู่ในสาขาไหน สังคมศาสตร์หรือว่าวิทยาศาสตร์ เพราะถ้าเราได้ไม่ตรงกับภารกิจคนที่ชำนาญทางด้านหนึ่งมาทำงานอีกด้านหนึ่งซึ่งไม่ตรงกับความรู้ความชำนาญของตนมันจะทำให้การทำงานผมว่ามันไม่สอดคล้องแล้วก็มันไม่ราบรื่นเท่าที่ควร เพราะไม่เข้าใจในภารกิจของตัวเองที่ ป.ป.ช. เท่ากับคนที่มีความรู้หรือว่ามีการทำงานนั้นมาก่อนนะครับ

ประธาน : เขาถืออย่างนี้ว่ามันดูจากหลักกฎหมายถ้าทุจริตแล้วไม่ว่าอาชีพอะไร มันก็ถือว่าทุจริตเหมือนกัน แต่บางคนเขาเถียงว่าเรื่องบางเรื่องที่คุณทั่วไปดูว่าทุจริตแต่ในอาชีพของเขาเขาไม่ถือว่าทุจริตเพราะเขามีวิธีการทำกันมาแบบนั้นอะไรอย่างนี้เป็นต้น อันนี้เขาเถียงกันยาก

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กัลยาณี ๗/๕

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

นายศุภชัย ยาวะประภาช : ท่านประธานครับแล้วที่จะให้ link กับ ป.ป.ท. นี้จะทำได้ไหม

ประธาน : ได้เราก็เขียนให้เขามีอำนาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ทำนองนี้ดูแลภายใต้การกำกับของ ป.ป.ช. เราก็เขียนอย่างนั้นได้ คือเป็นอำนาจของเขา ในการที่จะมอบคือในที่สุดเขาก็ต้องมอบ

นายศุภชัย ยาวะประภาช : แล้วปัญหาเดิมที่ว่าเขาเปลี่ยนเลขอาธิการบ่อย ๆ แล้วเราจะจัดการปัญหานั้นได้ไหมครับ

ประธาน : ตามกฎหมายใหม่เราตั้งคณะกรรมการสรรหาแบบเดียวกับ ป.ป.ช. แต่ว่าใช้คนมีเกียรติภูมิที่เชื่อถือได้เป็นคนสรรหาแล้วก็ไม่ต้องอยู่ใต้อาณัติของรัฐมนตรี เราแยกออกมาให้แล้วให้อิสระพอสมควร

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านแยกได้อย่างไรในเมื่อเขาก็ยังอยู่ภายใต้กระทรวงยุติธรรม

ประธาน : แต่ว่าไปปลดก็ไม่ได้

นางจรี วิจิตรวาทการ : ปลดไม่ได้

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับผมเรียนถามความเข้าใจคือ ป.ป.ท. ยังอยู่ภายใต้กระทรวงยุติธรรม ป.ป.ช. อยู่ข้างนอกอิสระ ทีนี้เมื่อคดีบางอย่างมอบให้ ป.ป.ท. พิจารณาแต่ ป.ป.ช. ต้องรับผิดชอบอยู่ต่อผลของการกระทำนั้น

ประธาน : เขายังชำเลืองดูได้ พอสอบสวนเสร็จต้องรายงานให้เขารู้ถ้าเขาเห็นว่า อ้ายนี้ช่วยกันเขาก็เรียกสำนวนไปสั่งใหม่ได้

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ : ต้องเขียนให้ชัดไม่อย่างนั้นเดียวไปบีบมันก็ไม่กลับมาแล้ว ผมเข้าใจแล้วเพราะว่ามันคนละสังกัดกันก็กลัวว่าประเทศไทยมันชอบจะมี ศรีธนญชัยเยอะ

ประธาน : คือบังเอิญอย่างนี้อันนี้เราอาจจะต้องกลับไปแก้กฎหมาย ป.ป.ช. บ่อย เพราะว่าเป็นปี ๒๕๕๐ ผมก็เพิ่งรู้ว่าเขาไปเขียนแบบนั้น เพราะฉะนั้นกฎหมาย ป.ป.ช. ก็เลยตัดทางปล่อยวัด ป.ป.ท. ไปแล้วโดยที่เราเองก็ไม่ว่า ซึ่งมันผิดเพราะว่าเขาไปเขียนรัฐธรรมนูญอย่างนั้นเราก็ไม่รู้

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานขอเรียนถามตรงนี้นิดหนึ่งว่า
อย่าง ป.ป.ท. กับ ป.ป.ช. ป.ป.ช. เรื่องระบบบริหารงานบุคคลก็คงแยกออกมาต่างหาก แต่ ป.ป.ท.
คนที่ทำงานภายในยังเป็นข้าราชการแล้วก็รับเงินเดือนแบบข้าราชการพลเรือนทั่วไปใช่ไหมครับ

ประธาน : เขาจะได้รับค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นแบบเดียวกับ ป.ป.ช. แล้วเขาก็มี
พนักงานนอกที่ไม่ได้เป็นข้าราชการบางส่วนเหมือนกัน กลไกกฎหมายของเขาใกล้เคียงกับ ป.ป.ช.
ที่สร้างไปให้ใหม่ ไปเขียนมาแล้วก็จะได้อามาดู เชิญครับ

นายอัชพร จารุจินดา : ท่านประธานนิดหนึ่งครับมันมีอีกเรื่องหนึ่งว่า ป.ป.ช.
เขาจะฟ้องต้องส่งเรื่องผ่านอัยการถ้าอัยการไม่ทำถึงจะฟ้องคดีเองได้ มันทำให้ปัญหาที่ผ่านมา
มันเกิดข้อขัดแย้งกันโดยตลอดแล้วสังคมค่อนข้างจะไม่เข้าใจว่าทำไมอะไรกันแน่ ยังจะให้เขา
ฟ้องเองได้อีกไหมหรือว่าจะต้องเข้าหาอัยการเสมอ

ประธาน : มันก็ยากเวลาฟังจาก ป.ป.ช. เขาก็ว่าอัยการก็ยก ไปฟังจากอัยการ
อัยการเขาว่าสำนวนไม่ได้มาตรฐานของเขาทำให้เขาไม่อยากจะฟ้อง แต่ว่าพอเอาเข้าจริง ๆ
พอเวลาที่ ป.ป.ช. ไปฟ้องเองอัยการก็บอกว่าแพ้เสียส่วนใหญ่ แต่ ป.ป.ช. เขาบอกว่าส่วนใหญ่
เขาชนะผมเลยไม่รู้ตกลงจะเชื่อใคร แต่มันมีบางเรื่อง ป.ป.ช. เขาชนะแต่บางเรื่องก็แพ้ เพราะฉะนั้น
ลองไปดูก็ได้ว่าจะทำกลไกอย่างไรให้ตัวมัน smooth ขึ้นให้มันมีทางออก เชิญครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ปกติแม้ ป.ป.ช. จะฟ้องเองได้แต่ว่ากฎหมายอัยการจริง ๆ
อัยการเขาสามารถเข้าไปดูแลคดีได้ คือผมไม่ค่อยเห็นด้วยที่จะให้ไปฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจริง ๆ แล้ว
ทั้ง ๒ ฝ่ายเป็นกลไกของรัฐด้วยกันทั้งคู่ ทีนี้ปัญหาก็คือคนเสนอว่าถ้าเกิดมันมีข้อขัดแย้งอย่างนี้จริง
มันจะตั้งให้ใครชี้ให้ในเบื้องต้นจะดีไหม อย่างเช่นว่าให้ศาลหรือว่าใครชี้ในเบื้องต้นว่าเหมือนกับ
มีการไต่สวนมูลฟ้องว่ากรณีนี้สมควรที่จะดำเนินการต่อไปได้ อันนี้คือข้อที่ผมคิดว่ามันควรจะ
หาข้อยุติไม่ใช่ว่าต่างคนต่างไปแบบนี้

ประธาน : ก็เป็นแนวคิดอีกทางหนึ่ง สมมติว่า ป.ป.ช. ยืนยันให้ฟ้องก็ให้อัยการ
ยื่นฟ้องแล้วให้ศาลไต่สวนมูลฟ้องเป็นการประจักษ์กันไปในตัวเลย ถ้าศาลไม่รับฟ้องก็ประจักษ์
ป.ป.ช. ถ้าศาลรับฟ้องก็ประจักษ์อัยการ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตท่านประธานครับความจริงตามรัฐธรรมนูญ
ป.ป.ช. สอบสวนแล้วเป็นคดีอาญาก็ส่งอัยการสูงสุด ทีนี้ถ้าอัยการสูงสุดเขาเห็นว่าพยานหลักฐาน
มันไม่พอหรืออะไรก็ต้องมาตั้งกรรมการร่วม แล้วตั้งกรรมการร่วมนี้ถ้าเกิดอัยการสูงสุดว่า

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ไม่ขอฟ้อง ป.ป.ช. ก็ฟ้องเอง ความจริงก็ไม่ได้ถึงกับขัดแย้งอะไรเป็นเรื่องของความเห็นไม่ตรงกัน เพียงแต่ว่าตอนตั้งกรรมการร่วมอะไรทั้งหลายระยะเวลาทำงานมันควรจะมีกำหนดใหม่ ของ กกต. จะมีกำหนดเลยว่าถ้าอัยการสูงสุดไม่ยื่นยุบพรรคภายในเท่าไร ๓๐ วันหรือ ๖๐ วัน อะไรอย่างนี้ ก็หมายความว่า กกต. ยื่นเองเลย แต่ทางปฏิบัติเราก็ไม่เคยยื่นเพราะเราก็เชื่ออัยการ ที่นี้ในส่วนนี้ก็อาจจะต้องดูเวลาว่าต้องมีกรอบเวลาพอสมควรไม่ใช่ทิ้งมันเป็นปี ๆ อะไรอย่างนี้ ในช่วงที่คดีค้างกันอยู่อย่างนี้ แล้วก็สำนวนที่อัยการสูงสุดเห็นว่าหลักฐานไม่พอฟ้องแล้ว ป.ป.ช. ไปยื่น ท่านลงไปดูสถิติก็ได้ว่าประสบความสำเร็จก็เรื่องขอให้ไปดูของจริง แล้วคดีที่ว่าศาลตัดสินตาม ป.ป.ช. ความจริงศาลตัดสินตาม ป.ป.ช. มีก็เรื่อง บางที่อัยการสูงสุดเขาบอกว่าคนนี้ไม่พอฟ้อง ก็ไม่เชื่อก็ฟ้องไปแล้วศาลก็ยกคนที่เขาแนะนำว่าไม่ขอฟ้อง แต่ ป.ป.ช. เขาบอกว่านี่เขาชนะ ก็ต้องไปดูรายละเอียดขอให้ไปดูตามข้อเท็จจริง แต่พูดถึงว่า ป.ป.ช. กับอัยการสูงสุดเขาขัดแย้งกัน ถึงขนาดรุนแรงแตกหักก็ไม่ถึงขนาดนั้นไม่ได้มีปัญหาอย่างนั้น

ประธาน : ก็ค่อนข้างจะขัดแย้งคู่แข่งแล้วก็มองหน้ากันไม่ค่อยสนิทเท่าไรหรอก จริง ๆ มันเกิดมาจากการเมืองเพราะว่า ป.ป.ช. ก็ระแวงว่าที่อัยการไม่ให้ฟ้องเป็นเพราะว่าฝึกฝึ ส่วนอัยการเขาก็บอกว่าเขารักษาความเป็นธรรมไม่ว่าข้างไหนเขาก็ต้องให้ความเป็นธรรม แต่ว่าบังเอิญสังคมมันกระตุ้นมากขึ้น ป.ป.ช. ก็ร้อน ตรงนี้อาจจะต้องไปหาทางสร้างกลไกอะไร ที่มันจะหาจุดยุติได้โดยไม่ต้องทะเลาะกัน แต่ว่ามันอาจจะต้องไปเขียนไว้ในกฎหมายของ ป.ป.ช. ก็ Note ไว้แล้วกันว่าข้อนี้จะต้องเขียน

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับผมเรียนว่าไม่อยากให้ ป.ป.ช. ฟ้องเอง เพราะว่ามันมีค่าใช้จ่ายด้วยเพราะว่าโดยปกติจะต้องไปจ้างทนาย ซึ่งผมคิดวาก็ต้องเป็นระดับ ล้านบาทขึ้นไปเพื่อจะดำเนินคดีใหญ่ ๆ ทั้งหลาย ฉะนั้นผมถึงมองว่าถ้าอัยการเขาเป็นคนทำ อันนี้เขาทำหน้าที่ของรัฐอยู่แล้ว แต่ว่าถ้าต้องไปจ้างทนายทำผมเข้าใจว่าอันนี้มันมีค่าใช้จ่ายมีภาษี ของประชาชนเข้ามาอีก

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะดิฉันคิดว่าเราไม่ควรไปปิดช่องทางนี้ ถึงแม้ในหลักการเห็นด้วยกับอาจารย์อุดมแต่มันควรจะเปิดช่องให้เขาบ้าง เพราะว่าการเมือง มันไม่มีความแน่นอนในบางยุคบางสมัยมันมีความจำเป็น เพราะที่ ป.ป.ช. อยู่ได้แรงกดดัน จากสังคมด้วยว่าทำไมไม่ทำเรื่องนี้หายไปไหน เขารู้สึกว่าเป็นจำเลยของสังคมเขาก็อยากจะฟ้องเอง ถ้าเราไปปิดหมดเลยมันไม่มีช่องทางอีกช่องทางหนึ่งที่จะไปได้ ที่นี้ดิฉันขอหารืออันนี้อยากเรียนถาม

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ท่านประธานและคณะกรรมการว่าสิ่งที่ค้างคาใจมาว่าบทบาทหน้าที่ของ ป.ป.ช. โดยหลักแล้วจริง ๆ คือจะต้องทำเรื่องทุจริตใช่ไหม แต่ว่าบางทีเขาก็โดนมอบหมายให้ทำเรื่องเกี่ยวกับมาตรา ๑๒๗ ที่ว่าอะไรที่มันประพฤติมิชอบในลักษณะที่เป็นเรื่องของการบริหารการปกครอง ไม่ใช่เรื่องของทุจริตเราควรจะต้องตัดอันนั้นทิ้งใหม่ เพราะว่าเขาจะได้ไป concentrate ใช้พลังทั้งหมดไปเน้นเรื่องของทุจริตจริง ๆ แล้ว ป.ป.ช. เองอาจจะกระจายพลังงานออกไปทำหลายเรื่องหลายอย่างอย่างเรื่องป้องกันเป็นสิ่งที่สำคัญดิฉันเข้าใจ แต่ว่าถ้า ป.ป.ช. ไม่มีความสามารถและไม่มีคนบุคลากรที่จะทำเรื่องได้มันน่าจะ outsource ให้หน่วยงานอื่นคนอื่นไปทำเขาจะได้สรรพกำลังทั้งหมดมาทำเรื่องทุจริตไม่ทำให้ล่าช้าอย่างที่เราเห็นอยู่ เราก็มีความรู้สึกว่ามันไม่มีการแก้ไขปัญหาที่เรารู้สึกว่าอยู่ในสังคม มาตรา ๑๒๗ ก็น่าจะให้หน่วยงานเองทำหรือว่าอะไรต่าง ๆ หรือว่าไปทางอัยการ ศาลไปดูแลแต่ไม่ใช่ ป.ป.ช. ป.ป.ช. บางทีไม่ชำนาญมันก็อาจจะไม่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องของมาตรการทางการบริหารจัดการค่ะ

ประธาน : ป.ป.ช. เขาบอกมันผิดมันก็ผิด มันเป็นการประพฤติมิชอบก็อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเขาเขาก็เลยทำไปหมด แต่เมื่อกฎหมายเขียนให้เขาทำหมด แต่ที่นี้ตอนหลังกฎหมายมันเปิดช่องแล้วเราบอกว่าถ้าเห็นเป็นความผิดเล็กน้อยจะส่งไปให้เจ้ากระทรวงเขาทำก็ได้ แต่ที่นี้กว่ากลไกของ ป.ป.ช. จะรู้ว่ามันเป็นความผิดเล็กน้อยมันใช้เวลาไป ๓ ปีแล้วจนกระทั่งจะจบแล้ว มันก็เลยคิดว่าไหน ๆ มาแล้วก็เอาเข้ากรรมการเสียเพื่อที่จะได้ฟันไปเสียเลย เพราะว่ากว่าด้วยกลไกของเขา จริง ๆ ด้วยวัฒนธรรมที่เขาสร้างกันมามันสร้างมาผิดทางอย่างไรก็ไม่รู้มันทำให้ทุกคนอยากจะกอบสิ่งอะไรทั้งหลายทั้งปวงมาไว้ในอำนาจของตัวเองแล้วก็ตืออกดีใจเมื่อเวลาชี้มูลคน ผมเคยคุม ป.ป.ป. อยู่สมัยนั้นยังเป็น ป.ป.ป. ผมก็บอกเขาบอกว่าคุณควรจะร้องให้ทุกครั้งที่คุณชี้มูลเพราะอันนั้นมันเพื่อนข้าราชการคุณ แปลว่ากลไกรัฐเรามันต้องเกิดอะไรขึ้นสักอย่างเพื่อนคุณถึงต้องทุจริตได้ เวลาคุณไปทำงานคุณจะได้เกิดสำนึกอะไรบางอย่างขึ้นมาไม่ใช่จะไปแกล้งเขา เคยเล่าให้ฟังหรือยังเรื่อง ป.ป.ป. ไปจับเจ้าท่าเล่าให้ฟังแล้วใช่ไหม ลักษณะแบบนั้น ผมว่าก็คงต้องเขียนอะไรไว้สักอย่างหนึ่ง

นายศุภชัย ยาวะประภาช : ท่านประธานยังไม่ได้เล่าเลยครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : เล่าแล้วครับเรื่องลำโพงเอามาประกอบกัน ผมเรียนท่านอาจารย์จूरูอย่างนี้ ท่านประธานผมเห็นด้วยว่าความเห็นของอัยการกับ ป.ป.ช. อาจจะเห็นไม่ตรงกันได้แต่น่าจะมีกระบวนการที่ไม่ใช่เรื่องแยกทางกันเดินหลังจากที่มีประชุมคณะทำงานแล้ว

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กัลยาณี ๗/๙

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ก็ยังไม่สำเร็จ เดิมเขียนไว้ว่า ป.ป.ช. ก็ไปฟ้องเองได้ ผมคิดว่ากระบวนการนี้มันไม่สุ่มมันเหมือนกับว่า กลไกของรัฐทั้ง ๒ องค์กรเห็นไม่ตรงกัน คือมองในมุมของประชาชนอาจจะไม่มีใครแพ้ชนะคนหนึ่ง แต่ว่ามันก็จะเสียหายกับอีกองค์กรหนึ่งแน่นอน เพราะว่าเห็นไม่ตรงกันพอไปฟ้องจะชนะหรือแพ้ ไม่รู้มันจะมีฝ่ายหนึ่งที่คิดผิด เพราะว่าผลของการไปดำเนินคดีมันจะออกมาแบบนั้น เพราะฉะนั้น ผมคิดว่ามันควรจะจบในส่วนของการหรืองานของรัฐเสียโดยวิธีการ ถ้าเกิดว่าเราใช้ศาล ในการกำหนดว่าเรื่องนี้ควรจะเดินมันก็จะได้ไม่มีข้อขัดแย้งว่า ป.ป.ช. หรืออัยการใครแน่กว่ากัน ผมมองในมุมนี้แต่ว่าอยากให้จบ คือคงไม่ใช่เหมือนที่ท่านประธานว่าจะไปประจานอีกฝ่ายหนึ่ง แต่ว่าอยากให้มันเป็นกระบวนการภายในที่ทำให้รู้ว่าเรื่องนี้มันจบได้ด้วยเพราะเหตุที่ว่า กระบวนการของรัฐได้ตรวจสอบแล้วคิดว่ามันควรจะเป็นเช่นนั้น ขอขอบคุณครับ

- ๘/๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

นางกิริระณา สุมาวงศ์ : อาจารย์คะ ขอแชร์หน่อยนะคะ คือบางครั้งเราก็มองว่า อัยการมีหน้าที่เป็นทนายของรัฐ เพราะฉะนั้นจะต้องฟ้องให้กับ ป.ป.ช. แต่ตอนนี้พอ ป.ป.ช. เขามีอำนาจอยู่ในมือเขาเหมือนกันเขาก็ฟ้องของเขาเอง แต่ในบางครั้งเราต้องพยายามคิดอยู่เหมือนกันว่า อำนาจที่อยู่ในอัยการบางครั้งมันก็มีพิษ เพราะว่าบางครั้งถ้าสมมุติว่าเขาเป็นคนทำสำนวนฟ้อง ถ้าเขาฟ้องอยู่คนเดียวเขาอาจจะทำสำนวนอ่อนก็ได้ แล้วศาลก็ต้องตัดสินตามสำนวนนั้น ไม่ทราบว่ามันประธานจะคิดอย่างไร อาจจะทำให้มันอ่อนไป หรืออะไรไปนี่นะคะ หรือเวลาในการถามจำเลย ถามโจทก์เอาไม่ให้เกิดประเด็นมากอะไรมาแล้วทำให้มันอ่อนหรือจะมีปัญหา นี่ก็กลัวเหมือนกันนะคะ กลัวว่าอัยการถ้าในยุคสมัยไหนที่อยู่ภายใต้การกำกับครอบงำของพรรคการเมืองที่เขาสามารถจะเอื้อมไปถึงก็จะทำให้เกิดปัญหาแพ้เพราะว่าทำสำนวนอ่อนนะคะ อันนี้ก็เป็นไปได้ แล้วมาพูดถึง ป.ป.ช. พวก ป.ป.ช. จริง ๆ แล้วเขาก็คงนึกว่าเขา competence เขามีความสามารถ เพราะเขาก็ประกอบไปด้วยผู้พิพากษาอะไรพวกนี้เยอะแยะ แล้วก็ผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ว่าเมื่อเขามีงานเยอะเขาก็ไม่สามารถจะทำได้ แต่เขาก็พยายามจะทำ แต่ถ้าภาคประชาชนไม่แข็งแรงไม่ร่วมมือเขย่า ๆ เขาบอกว่าคดีอย่างนี้ไม่ได้ช่วยให้ขาดอายุความ ถ้าหากเขาถูกกดดัน พวกเราต้องมีส่วนไปจัดการกับเขาด้วยให้เขาจัดการให้เสร็จ เพราะฉะนั้นทั้งนั้นและทั้งนี้มันอยู่ที่เราด้วยประชาชนของเรา ต้องเข้าไปร่วมแล้วก็ผลักดันเขา ส่วนเรื่องจะเปิดโอกาสให้เขาเข้าไปฟ้องศาลเองดิฉันคิดว่าถูกต้องอย่างที่ท่านประธานว่านะคะ ถ้าเขาไปฟ้องแล้วเกิดแพ้ขึ้นมาที่สมน้ำหน้าก็ประจានนั้นละจริง ๆ ว่าไม่ competence เลย ไม่น่าจะมาเป็น ป.ป.ช. เลย เพราะว่าเธอก็มีทั้งผู้พิพากษาหลายคนนั่งอยู่ทำไมปล่อยให้สำนวนอ่อนอย่างนี้อะไรอย่างนี้นะคะ แล้วจริง ๆ หนึ่งในนั้นก็เคยเป็นอธิบดีศาลอาญาด้วย ก็ไม่เอ่ยชื่อหรือด้วยความเคารพท่าน แต่ว่าท่านก็งานเยอะอะไรเยอะ ก็อยากจะเรียนว่ามันก็มี pros and cons ในกรณีอย่างนี้แต่เราต้องหาวิธี แล้วก็เรื่องไปจ้างทนายก็เหมือนกันอีกนะคะ เพราะว่าทนายก็ว่าความตามนั้น แต่ว่าเราควรจะต้องทำสำนวนให้มันแข็งแรงเสียก่อนก่อนจะให้ทนายเขาไปรับรู้ไปฟ้องด้วย เพราะบางครั้งสำนวนในคดีมันไม่แข็งพอที่จะไปลงโทษผู้กระทำผิด เพราะฉะนั้นเราก็อย่างว่าละเอาอย่างไรก็เอากัน พวกเรานี่ละต้องไปเขย่าเขาแล้วก็ตรวจสอบความประพฤติเขาอยู่ตลอดเวลา ขอบพระคุณท่านค่ะ

ประธาน : คืออย่างนี้ถ้ามองในแง่สุจริตต่างคนต่างสุจริตทาง ป.ป.ช. ก็มองว่าสำนวนเขาทำมาดีแล้ว ถ้าคนนั้นสุจริตก็ไปสู้กันที่ศาลสิ แต่ว่าอัยการเขาก็มองอีกแง่มุมหนึ่งว่า

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

การไปดำเนินคดีอาญากับคนในศาลกว่ามันจะพิสูจน์ได้คนนั้นแทบตาย เพราะฉะนั้นก็ต้องระมัดระวัง ดูให้มันชัดเจนแน่นอนว่ามีหลักฐานเพียงพอจึงค่อยไปฟ้อง แต่วามันมองคนละแง่ นี่มองในแง่สุจริต ต่างคนต่างสุจริตมันมองคนละแง่ ทาง ป.ป.ช. โอ้โฮสอบมาตั้ง ๕ ปี ๗ ปี รวบรวมพยานหลายเชิงแล้วแล้วยังจะบอกว่าไม่พอก็ฟ้องก่อนแล้วไปสู้เอา แต่ทางอัยการเขาก็บอกว่ากว่าคนนั้นจะสู้เสร็จ มันก็ตายใช้ไหม เราไม่เคยโดนฟ้องเราก็จะไม่รู้ว่ามันหนักหนาสาหัสคุณจะเป็นทุกข์ไปจนกว่าคดี มันจะจบ แล้ว once for all ฟ้องแล้วมันหยุดไม่ได้ ศาลชั้นต้นว่าอย่างไรก็ต้องไปศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ว่าอย่างไรก็ต้องไปศาลฎีกาทุกคนต้องไปถูกไหม มีหรือที่จะยอมหยุด ถ้าสมมุติว่า ศาลชั้นต้นยกฟ้อง ป.ป.ช. หยุดได้ไหม อัยการหยุดได้ไหม หยุดไม่ได้ก็ไปอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ ยกฟ้องถ้ายังมีฎีกาได้ก็ต้องไปศาลฎีกา เพราะฉะนั้นพอเริ่มต้นนับหนึ่งปีกระบวนการมันเดินหน้า แล้วทุกคนมันถูกบังคับไปหมด อัยการเขาก็ระวังเรื่องนี้เขาก็ไม่มองในแง่สุจริต แต่ถ้ามองในแง่ของ สังคมต่างคนต่างก็ระวังว่าพวกใครมันก็เลยเกิดปัญหา

นายเจียรชัย ณ นคร : คือจริง ๆ ฟังแล้วจะคล้อยตามอาจารย์อุดมมากกว่า คือจริง ๆ ผมคิดว่าสมมุติให้ ป.ป.ช. มีอำนาจในการฟ้องคดีเอง คือหมายความว่าต้องฟ้องเองแต่ไม่ใช่ไปจ้าง ทนาย ผมคิดว่าถ้าเขาจะฟ้องคดีเองคือแบบว่าอาจจะต้องมีกฎหมายให้อำนาจว่าให้เจ้าหน้าที่ของ ป.ป.ช. ทำหน้าที่ไปฟ้องคดีเองแต่ไม่ใช่ให้เขาไปจ้างทนาย เพราะไปจ้างทนายปีมันจะกลายเป็น เรื่องของ cost ที่มันเกิด แล้วก็กลายเป็นว่าสำนักงานทนายความเอกชนได้ประโยชน์จากคดีซึ่งรัฐ ควรจะต้องไปเป็นคนไปดูแล เพราะฉะนั้นถ้าเป็นอย่างที่ผมคิดอย่างนี้นะครับ คือ ป.ป.ช. ต้องไป ฟ้องเองไม่ใช่ไปจ้างทนายจะเป็นอย่างที่ท่านประธานพูดนะครับ คือคุณฟ้องไปคุณก็ประจานตัวคุณเอง ถ้าคุณแพ้สำนวนคุณอ่อนคุณก็โดนของคุณไป อะไรทำนองนี้นะครับ

ประธาน : ลองไปดูเพราะพวกนั้นจะต้องไปเขียนไว้ในกฎหมายลูกทั้งนั้น แต่ว่า note เอาไว้ก็แล้วกันว่าถึงเวลา

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : ผมขออนุญาตท่านประธานไว้คนเดียวครับ คือเรื่อง การฟ้องหรือไม่ฟ้องผมเห็นด้วยกับท่านอาจารย์อุดมคือว่ากระบวนการยุติธรรมของไทยมันเป็น กระบวนการยุติธรรมที่เป็นพนักงานอัยการเป็นคนฟ้องโดยระบบของมันเอง ที่นี้พอเราเริ่มเปลี่ยนต่าง ๆ ระบบมันจึงเริ่มผิดแผกแล้วก็สร้างปัญหาขบกันขึ้นมา เพราะฉะนั้นขออนุญาตให้เป็นข้อมูลไว้

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

เท่านั้นเองครับว่า จริง ๆ แล้วระบบการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทยต้องผ่านอัยการทั้งสิ้น

ประธาน : แต่เขาก็ไม่ได้ห้ามผู้เสียหายฟ้อง ก็ OK ไปดูพวกนี้เราก็คงรับไว้

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ผมมี ๒-๓ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ป.ป.ช. บางส่วนอาจจะอยู่ในรัฐธรรมนูญ บางส่วนอาจจะอยู่ในกฎหมายลูก ผมว่าเรื่องการบูรณาการ การทุจริตที่เขาพูดวันนั้นผมว่าเป็นประเด็นมากครับ คือว่าระหว่างหน่วยงานเราเปลืองทรัพยากร เยอะแยะไปหมดแต่แล้วเราไล่จับไม่ได้ แต่ทำอย่างไรมันถึงจะมีการบูรณาการกันซึ่งผมคิดว่า ตอนนั้นฟังเขาแล้ว ๆ มันน่าจะมีอีกหน่วยหนึ่งที่เอา คตง. เอาอะไรต่ออะไรมา synchronize กัน ผมว่าอันนี้น่าจะเป็นของใหม่ที่ น่าสนใจมาก แล้วมันจะทำให้การปราบปรามการทุจริตได้ผลนะครับ

อันที่ ๒ ก็คือว่าหลักการของการเปิดให้มันโปร่งใสตรวจสอบได้ตลอดสาย ซึ่งท่านอาจารย์ บอกว่าไม่จำเป็นต้องเปิดเผยหมดหรอกมันจะเป็นอันตราย แต่ว่าคุณต้องให้แสดงให้ยื่นเอาไว้ ผมว่าอันนี้สำคัญ

แล้วอันที่ ๓ ที่ผมคิดว่าเป็นปัญหาของเขาอยู่แต่ผมคิดว่าเป็นเรื่องที่น่ารับฟังแต่ว่า ผมก็ไม่รู้วิธีการเหมือนกันในทางกฎหมายทำอย่างไร คือเรื่องคำพิพากษาของศาลปกครองที่แย้ง อยู่กับ ป.ป.ช. ผมว่าอันนี้เป็นประเด็นเหมือนกัน

ประธาน : คำพิพากษาอะไร

นายภัทร คำพิทักษ์ : ของศาลปกครองนะครับ

นายอัชพร จารุจินดา : เรียนท่านประธานนิดหนึ่งครับ เมื่อสักครู่นี้คุยกับอาจารย์อุดม ความจริงอาจจะเขียนไว้ก็ได้ว่า ป.ป.ช. นั้นน่าจะใช้อำนาจที่เน้นหนักไปในทางป้องกันมิให้เกิด การทุจริตไปวางระบบให้เกิดขึ้น ไม่ใช่เขาไปเน้นเรื่องผลงานเป็นคดีไปนั่งไล่จับคน ไปนั่งไล่จับอะไร พวกนี้ ถ้าเขาวางระบบได้สำเร็จน่าจะถือว่านั่นละคือความสำเร็จของ ป.ป.ช. มากกว่า

นางจรี วิจิตรวาทการ : จริง ๆ แล้วเห็นด้วยนะคะ เพราะ ICAC ของประเทศฮ่องกง เขาปราบปรามเขาก็ทำ แต่ว่าป้องกันเขาก็เก่งเขาทำได้เยอะมันก็เลยเห็นผลเร็ว ของประเทศสิงคโปร์ ก็เหมือนกัน แต่ว่าของประเทศไทยถ้าจะให้ ป.ป.ช. เป็นอย่างนั้นต้องหาคนใหม่ ต้องหาเจ้าหน้าที่ใหม่

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

มาทำงาน รวมทั้งกรรมการด้วยมันต้องคิดในเชิงอีกแบบหนึ่ง อาจจะต้องไล่คนออกเอาคนใหม่เข้าอะไรต่ออะไร ซึ่งเราไม่รู้ว่าจะทำได้ไหม เพราะว่ามันเป็น skill set คนละอย่าง mindset คนละอย่าง

ประธาน : เขาจะทำอย่างนั้นได้ก็ต่อเมื่อเขาปราบปรามสำเร็จก่อนถึงจะมีเวลาไปทำตัวนั้น ที่ประเทศฮ่องกงใคร ๆ ก็ทำเรื่องป้องกันได้เพราะเขาปราบปรามจนกระทั่งมันซงัก แต่ของเรามันมีทั่วทุกหัวระแหง เพียงแต่ว่าคุณจะไปจับมันลงไปตรงไหน แล้วจับผิดที่แย่นั้นก็คือว่า ป.ป.ช. เขาก็กางระเบียบแบบเดียวกับ สตง. กางระเบียบเขาไม่ดูเจตนา เพราะฉะนั้นคนที่จะถูกจับผิดมันจึงมักจะเป็นคนที่ชื่อ ๆ เซ่อ ๆ ที่มันไม่ค่อยได้ไปคดโกงอะไรเขาหรอก เพราะว่ามันก็ไม่ว่าให้ทำอย่างนี้มันก็ทำดีกว่าเบิกได้มันก็เบิก แต่คนที่มันโกงจริง ๆ มันก็เตรียมหลักฐานไว้ของมันเรียบร้อย ป.ป.ช. ไปสอบก็ไม่เจอ เพราะฉะนั้นลักษณะมันก็เป็นอยู่อย่างนี้ ต้องอีกสัก ๑๐๐ ปีมันจะได้ถึงจะได้ทำงานป้องกัน เพราะอะไรไม่รู้ไหม เพราะว่าถ้าเราปฏิรูปการศึกษาที่เราเขียนไปเมื่อ ๒-๓ วัน ๓ ประโยคนั้นไม่สำเร็จอันนี้ก็เป็นอยู่อย่างนี้ละ แล้วนับวันจะมากขึ้น ๆ เด็กรุ่นใหม่มันก็จะบอกก็ไม่เห็นเป็นไรนี่แล้วมันก็ยังรวดตืออยู่ ไปไหนมาไหนมีคนเคารพนับถือมันก็ซึกจะเอาอย่างบ้าง เดี่ยวเหลืออีกอันหนึ่ง คตง. สตง. ปัญหาของ คตง. สตง. ที่วันนั้นเขามาผมคิดว่ามันเนื่องมาจากการไม่รวมกันระหว่างตัวผู้ว่าการกับตัว คตง. จริง ๆ จะไปให้ผู้ว่าการอยู่ภายใต้ คตง. เต็มที่ก็ลำบาก เพราะเขาก็ต้องมีอิสระ แต่ว่าการไปเขียนให้ผู้ว่าขึ้นตรงต่อประธานมันก็ทำให้คณะกรรมการหมดความหมาย เพราะฉะนั้นต้องเปลี่ยนใหม่ ตัวผู้ว่าการจะเป็นส่วนหนึ่งของ คตง. ก็ได้ แต่ว่าต้องทำงานรับผิดชอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ แล้วอำนาจของประธานทั้งหมดหรืออะไรก็อยู่ที่คณะกรรมการ แล้วเวลาจะเซ็นประธานก็เซ็น ก็เหมือนคณะกรรมการเป็นคนคิดแต่เวลาเซ็นผมก็เซ็นคนเดียวไม่เป็นไรอำนาจไม่ได้อยู่ที่ผม แต่ที่นี้ที่สำคัญอีกอันหนึ่งก็คือว่าคณะกรรมการลองดูให้ดีกว่าอำนาจหน้าที่ที่เขากำหนดเอาไว้มันครอบคลุม มันควรจะเป็นคณะกรรมการเป็นตัววางมาตรฐาน กำหนดทิศทางแนวนโยบายในการตรวจสอบแล้วก็กำกับดูแลผู้ว่าการ แล้วให้ผู้ว่าการเป็นคนไปตรวจสอบคดีใหญ่ คดีน้อยไปตรวจเถิด แต่แกต้องตรวจตามมาตรฐาน ตามแนวทาง ตามอะไรไปเลือกปฏิบัติไม่ได้ เมื่อไรเลือกปฏิบัติคณะกรรมการต้องมีอำนาจเข้าไปหยุดหรือไปสั่งให้ทำการที่มันไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ เพียงเท่านี้ผมคิดว่าก็น่าจะทำงานด้วยกันต่อไปได้ ส่วนอำนาจที่เขาขอให้เขาส่งสำนวนไปได้เลยผมคิดว่าไม่ได้ เพราะว่าตอนนี้ผู้ว่าคนนี้เป็นคนจบกฎหมาย เสร็จแล้ว

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

เขาก็เห็นแกตัวเลขมา พอเป็นปีก็นึกว่าคนนี่มันโง่งนเรื่อยไป ผมเคยเห็นสำนวนเขา อย่าว่าแต่ไปฟ้องเลย แค่ไต่สวนมูลฟ้องก็ไม่ผ่านแล้ว แต่เขามั่นใจของเขามาก เพราะฉะนั้นด้วยความหวังดี เขาก็อยากจะมีส่วนที่จะขจัดคนทุจริต ผมคิดว่าถ้าให้ไปทุกอัน ๆ ทุกคนมันปั่นป่วนหมด ก็ถ้าเขาพบทุจริตลองดูว่าให้เขาส่งไป ป.ป.ช. แล้ว ป.ป.ช. สอบต่อ แต่ว่าให้ทำเป็น first priority หรืออย่างไรก็ได้เพื่อว่ามีฉะนั้นทุกวันนี้เขาก็บอกว่าส่งไป ป.ป.ช. ๑๐ ปีแล้วถึงจะมาอะไรอย่างนี้ หรือส่งไปอัยการ อัยการก็ใหม่ทิ้งไว้ ก็อาจจะเขียนอะไรที่บังคับว่าให้อยู่ในลำดับต้น ๆ ของการพิจารณา เขาก็อาจจะ happy ขึ้นบ้าง เชิญครับ

นายธีรชัย ณ นคร : มีประเด็นหนึ่งท่านประธานที่ฟังเขาพูดแต่ว่าอาจจะเขียนรัฐธรรมนูญไม่ได้นี่นะครับ คือวันนั้นที่ฟังดูที่เขาบอกว่าหน่วยรับตรวจเขามีประมาณ ๗๐,๐๐๐ กว่าแห่ง แต่เขามีคนประมาณ ๓,๐๐๐ คน แล้วก็ผมคุยกับทางตำรวจผู้ว่าเขาก็บอกว่าแต่เขามีกำหนดการของเขาว่าวกรอบที่จะตรวจให้ครบก็คือประมาณ ๕ ปีให้ครบ ๗๐,๐๐๐ หน่วย คราวนี้ผมไม่แน่ใจว่าตัวนี้มันเป็นตัวที่สะท้อนในลักษณะของประสิทธิภาพการทำงานหรือเปล่า หรืออะไรสักอย่างเลย หรือเปล่า เพราะถ้าเกิดว่าตอนนี้เหมือนกับว่าจริง ๆ เขาไป concentrate ในบางเรื่อง เช่นตอนนี้ก็เริ่มไป concentrate เรื่องของ pre-audit อะไรอย่างนี้ จริง ๆ แล้ว post-audit ก็ยังทำได้ไม่สมบูรณ์ก็เลยเป็นห่วง ไม่แน่ใจว่าจะทำอะไรให้ทำงานตรงนี้ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นครับ

ประธาน : มันก็ยาก เพราะว่าเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีตั้งเท่าไร ๗,๐๐๐ ไร่ใหม่ ส่วนราชการกระทรวง ทบวง กรม อีกร้อย รัฐวิสาหกิจอีกเท่าไร เพราะฉะนั้นมันยาก เพิ่งมีคนมาเล่าให้ฟังเมื่อเช้านี้ว่ารัฐวิสาหกิจใหญ่ ๆ ซึ่งตามกฎหมายเขาให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นคนตรวจ หรือหน่วยผู้ตรวจสอบอิสระที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นชอบด้วย อันไหนใหญ่ ๆ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินก็จะเป็นคนไปตรวจเขาก็จะได้ค่าตรวจ เขามีค่าตรวจตอบแทน เงินตัวนี้เป็นเงินสวัสดิการที่เขาไว้ใช้กัน เพราะฉะนั้นเขาก็เสียคนไปกับหน่วยรัฐวิสาหกิจใหญ่ ๆ เยอะเลย เพราะพวกนี้เป็นบริษัทมหาชนทั้งนั้นเอกสารมันเยอะต้องเสียคนไปนั่งเฝ้ากันอยู่ที่นั่นรับทำเอกสารอะไรให้เขาเสร็จเรียบร้อย พอได้สตางค์เขาก็เลยไปทำของเขาเสร็จเลย มันก็เท่ากับว่าผู้สอบบัญชีเป็นคนไปทำให้ แล้วในขณะที่เดียวกันผู้ว่าเองมุ่งมั่นที่จะขจัดทุจริตในท้องถิ่น มันก็ลงไปจับแต่เล็ก ๆ น้อย ๆ เสียจนกระทั่งเปลืองคนไปหมด ทีนี้ถามว่าแล้วมันเกิดได้อย่างไร ก็เพราะว่าผู้ว่าเขามีอำนาจเต็ม คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งเป็นคณะก็ไม่ว่าจะอย่างไร

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ทำอะไรเขาไม่ได้ จะไปกำหนดก็ไม่เคยกำหนดกันมาก่อน ผมก็เลยบอกเขาว่าทำไมคณะกรรมการมาถึงมันก็ต้องรีบกำหนดนโยบาย กำหนดแนวทาง เขาก็บอกว่าประธานไม่เอาด้วย เพราะว่าในกฎหมายดันไปเขียนไว้ว่าผู้ว่าขึ้นตรงต่อประธาน เพราะฉะนั้นประธานกับผู้ว่า ๒ คนเขาก็ joint กัน คณะกรรมการก็นั่งดูตาปริบ ๆ เลยไม่รู้จะอย่างไร เพราะฉะนั้นผมก็คิดว่ามันถูกจับฉลากไปตอนนี้เราก็จับมารวมเสียมันอาจจะดีขึ้นแล้วเขาก็จะได้ทำงานด้วยกันได้ ที่นี้ส่วนที่ว่าบูรณาการผมคิดว่าดี แต่คงไม่ต้องไปตั้งองค์กรใหม่ลองเขียนอะไรที่ไหนสักแห่งว่าการดำเนินการให้มันมาร่วมกันทำงานได้

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ เมื่อ ๔ วันที่ผ่านมา ๔ เข้าที่ผ่านมา เราจัดอบรม อันนี้เป็นโครงการภายใต้ คตช. ที่มีการปลุกฝังจิตสำนึกให้กับข้าราชการท้องถิ่น ก็ฟังเขาระบายความทุกข์ของเขา รวมทั้งฝ่ายการเมืองที่เลือกตั้งมากับข้าราชการประจำ ของท้องถิ่น เขาก็มีหลายสิ่งหลายอย่างที่เขารู้สึกว่า สดง. ไม่ยุติธรรมกับเขามาก อย่างเช่น ถูกกระตุ้นให้ทำนวัตกรรม ให้ทำโน่นทำนี่ แต่พอเขาทำกิจกรรมบางอย่างเพื่อประชาชนต้องการ สดง. เขาบอกว่าผิดระเบียบทำไม่ได้ต้องคืนเงิน เขาส่งคนไปเรียนหนังสือก็ต้องคืนเงิน คือทุกอย่างใช้ระเบียบกลาง แล้วก็ดูตามแต่ละข้อโดยไม่ได้ดูถึงเจตนารมณ์ว่ามันโกงหรือไม่โกง แต่เป็นประเด็นที่พัฒนาตัวเองยกระดับอะไรต่าง ๆ อันนั้นเป็นส่วนหนึ่งที่เขาบ่น อีกส่วนหนึ่งที่เขาเล่าให้ฟัง เขาบอกว่าเด็กเพิ่งจบใหม่ ๆ สดง. ส่งไปตรวจเขาแล้วเขาพยายามบอกว่าเด็กก็ 모르ทำอย่างไรบอกว่าขอให้ใส่ไปหน่อยว่าผิด เพราะว่าไม่อย่างนั้นเดี๋ยวไม่มีผลงาน มาที่นี้ก็ขอให้มื่ออะไรสักหน่อยได้ไหม อะไรต่ออะไรที่เขาเล่า เท็จจริงหรือเปล่าดิฉันไม่ทราบ แต่ว่าในเรื่องของขาดความยืดหยุ่น ทุกอย่างแปลตามตัวอักษรหมดอาจจะไม่เหมาะสมกับการปกครองแล้วพื้นที่แต่ละพื้นที่มันก็มีความแตกต่างกัน ไม่เหมือนกัน ความจำเป็น ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมันก็ไม่เหมือนกัน ที่นี้บางอย่างมันน่าจะมื่ออะไรที่จะแก้ได้ไหม หรือว่าจะต้องตั้งงบประมาณพิเศษให้เขาไปใช้ดุลยพินิจโดยไม่ผิดระเบียบ แต่ให้เขียนระเบียบขึ้นมาให้ท้องถิ่น operate ได้ ถ้าเป็นกฎหมายตอนนี้ของ สดง. เขาลำบากมาก แล้วเขารู้สึกว่าเราก็ไปว่าเขา เขาก็อยากเป็นคนดี เขาอยากทำอะไร ๆ บ้าง ไม่ใช่ทั้งหมดส่วนหนึ่ง แต่ตรงนี้มันก็เป็นประเด็นที่น่าคิดเหมือนกันว่า สดง. จะยื่นบทบาทว่าจะจับผิดตลอดมันก็ออกไปโดยการจับผิดจริง ๆ นะคะ

ประธาน : เรื่องมันลึกลับซับซ้อนกว่านั้นหน่อย คือเวลาที่เขามาเล่าเขามักจะเล่าส่วนจุดที่มันดูมีตรรกะ แต่ความจริงเวลาที่ สดง. ไปจับมันทำกันทั่วละ เช่นสมมุติว่าให้ทุนการศึกษา

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

ลูกหลานของพวกนี้ได้ทุนการศึกษาไป แล้วก็ไม่มีข้อผูกมัดอะไรไป แล้วก็ใช้เงินของหลวง มันมาก ๆ เข้า เขาเจอก็เอาเสียทีหนึ่ง แต่ที่นี้ถามว่าเรื่องหลายเรื่องมันอยู่ในวิสัยที่ท้องถิ่นจะทำได้ไหม เขาตอบว่าได้ เพียงแต่กระทรวงมหาดไทยไม่เคย aware เรื่องเหล่านี้ ก็นึกว่าตัวเป็นเจ้าของท้องถิ่นเหมือนอย่าง สมัยก่อน ก็สั่งสิ สั่งเรื่อยเลย เขาเรียกว่าหนังสือเวียนสั่งการสั่งเรื่อยเลย เพราะอะไรที่กระทรวงมหาดไทยสั่ง ท้องถิ่นก็ต้องทำ ทำแล้วก็ไปรับผิดชอบกันเอง กระทรวงมหาดไทยก็นึกว่าเราสั่งมันไปทำก็ต้องเบิกได้ แต่พอไปถึง สตง. อ้าวไหนระเบียบว่าด้วยการเบิกเรื่องนี้อยู่ไหน ก็ปรากฏว่าไม่มี เพราะจริง ๆ ในกฎหมายของท้องถิ่นมันจะบอกว่าเงินรายได้เอาไปจ่ายอะไรได้บ้าง แล้วมันจะมีข้อสุดท้าย รายจ่ายอื่นตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด แต่กระทรวงมหาดไทยไม่ได้กำหนด กระทรวงมหาดไทยใช้วิธีสั่งการ ก็มาตีความอยู่เรื่อยกองผมเป็นคนตีความมากที่สุดเรื่องพวกนี้ ผมก็บอกอ้าวก็ไม่ได้สั่งเขา ไม่ได้ออกระเบียบแล้วอยู่ ๆ ไปให้เขาสั่งจ่าย เขาก็จ่ายไม่ได้ คตง. เรียกเงินคืนก็ถูกแล้ว ทำไมกระทรวงมหาดไทยไม่สั่ง เคยมีครั้งหนึ่งถึงขนาดต้องไปหาทางออก ให้เขาเพื่อออกระเบียบ เพื่อให้ cover ย้อนหลัง เพราะมันทำกันมาตั้ง ๓๐ ปีโดยไม่มีระเบียบ กระทรวงมหาดไทยสั่งกันต่อ ๆ มาทุกยุคแล้วไม่มีระเบียบ ต้องไปออกระเบียบย้อนหลังให้เขาแบบนี้ คือกระทรวงมหาดไทยไม่พัฒนา พวกนั้นก็เลยลำบากเขาถึงดินรน เขาถึงดินรนว่าจะมาอยู่ สำนักงานรัฐมนตรี มาอยู่กับคณะกรรมการกระจายอำนาจ ผมก็บอกว่าคุณดินรนผิด คือมาอยู่ที่นี้คุณนึกว่าคุณจะเจออะไร คุณก็จะมาเจอเสียอย่างเดิมนั่นละ อาจจะมียิ่งกว่าเก่า เพราะว่า สำนักงานรัฐมนตรีไม่รู้เรื่องการปกครองภูมิภาค กระทรวงมหาดไทยชั่วดีถี่ห่างยังรู้ เพียงแต่ มันทำงานไม่เป็น มันไม่ทำงานกัน ทุกวันนี้มันมั่วแต่วิ่งเต้นเกาะรัฐมนตรีกันเสียจนกระทั่งมันล้ม ทำงาน เพราะฉะนั้นบอกอย่าไปย้ายมันเลยย้ายมาคุณจะมีลำบาก ก็ไปเขียนมาแล้วเรามาดู เชิญครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ไหน ๆ จะเขียนแล้ว ผมขอมีเรื่อง ของท้องถิ่นอันหนึ่งก็คือว่าเกี่ยวกับเรื่องเงินนี้ละครับ เพราะตามกฎหมาย สตง. ต้องเป็นผู้รับรองบัญชี ตรวจสอบบัญชีให้กับท้องถิ่นทุกแห่ง แต่ทางปฏิบัติเขาไม่ได้ทำ เขามอบให้กรมดูแลแทนให้ ซึ่งผมไม่รู้ว่า ถูกต้องหรือเปล่าทางกฎหมาย แต่ปรากฏว่าท้องถิ่นแต่ละแห่งกว่าจะปิดบัญชีได้มันล่วงไป ๓ ปี ๔ ปี ๕ ปี ทุกวันนี้ก็เลยไม่รู้รายได้หรือรายจ่ายที่แท้จริงของท้องถิ่น งบกันไปทั้งประเทศว่าจ่ายเท่าไร อย่างไร เพราะมันไม่ commit เสียที ก็เลยเป็นจุดอ่อนว่าก็เลยคิดหาต้นทุนการทำงานมันก็ไม่ได้ เพราะไม่มีตัวเลขก็ไปสุ่มเอาเป็นที่ ๆ แต่ก็ไม่ใช่ของจริง ก็เลยเรียนฝากไปทางนี้ด้วยว่า

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

จะไปทำอย่างไรกับเขา เพราะว่ามันตั้ง ๗,๐๐๐ กว่าแห่ง แล้วนับวันก็จะเพิ่มเขาก็ไม่มีคนทรอกครับ เพราะกฎหมายมันเขียนอย่างนั้น แล้วจะให้แต่ละแห่งไปจ้างผู้ตรวจบัญชีเอง อบต. เล็ก ๆ มันก็ไม่มีสตางค์ หรือมันไม่รู้จะไปจ้างใครด้วยมันอยู่ในป่าในเขาโน่น ก็เลยฝากประเด็นไว้เฉย ๆ ว่า เพื่ออย่างไรประเด็นนี้ถ้ามันไปเกี่ยวข้องกับ note ไว้นะครับ ถ้าจะต้องไปยุ่งกับกฎหมายของเขาก็อาจจะต้องช่วยคลี่คลายแล้วไปโยงกับเรื่องท้องถิ่นด้วยครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ก็เขียนในกฎหมายลูก แต่จริง ๆ มันคืออย่างนี้ที่ สตง. เขาพบก็คือว่าพวกนั้นเอกสารหลักฐานมันมีไม่ครบมันเลยปิดบัญชีไม่ได้เขาก็ตรวจไม่ได้ เขาก็เร่ง ๆ คือทุกอย่างมันไม่ได้ทำถูกต้องกันมา เอานะ เขาจะได้ไปเขียนได้แล้วก็ได้เดียวเรามาดู เชิญครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ เรื่องตรวจเงินผมคิดว่ามันมีภาระเยอะ เพราะฉะนั้นมันก็มี ๒ อย่างที่จะแก้ไขได้ก็คือ ๑. เรื่องของการสร้างโครงสร้างภายในองค์กรที่จะต้องมีการกลไกในการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็ง เพราะอย่างไร สตง. คงไปตรวจให้แบบพันทุกรอบในทุกหน่วยงานได้ยาก กับอีกทางหนึ่งก็คือเรื่อง outsource ที่คิดว่ามันมีหน่วยอิสระอะไรที่ถ้าจะเป็นภาคเอกชนหรือว่าเป็นส่วนไหนที่ไว้วางใจได้ก็น่าจะให้อำนาจเขาในการที่จะไปดำเนินการในเรื่องนี้ ผมไม่ทราบนะครับว่าถ้ามองในมุมนี้ก็อาจจะจะเป็นวิธีการเพื่อจะช่วยแบ่งเบา คือนอกจากสร้างโครงสร้างให้องค์กรภายในมีโครงสร้างในการตรวจสอบที่ดีแล้ว ผมคิดว่าเรื่อง outsource อาจจะเป็นแนวทางหนึ่งที่ดีได้ ผมมีอีกประเด็นหนึ่งครับที่วันนั้นที่มีการคุยกันแล้ว ทางศาลปกครองก็กังวลใจคือเรื่องของการสร้างคณะกรรมการวินัยการเงินและการคลัง คือในชุดของท่านอาจารย์วรศักดิ์ให้อำนาจในการพิจารณาเรื่องนี้ไปอยู่ที่ศาลปกครอง แต่ดูเหมือนว่าทาง สตง. ก็อยากจะให้มีกลไกตรงนี้อยู่ใน สตง. คือให้มีอำนาจในการที่จะสั่งปรับ สั่งอะไรต่าง ๆ ซึ่งจริง ๆ เขามีอยู่แล้ว เพียงแต่ว่ากลไกตรงนี้ยังเป็นเรื่องที่ไม่ไปสัมพันธ์กับศาลปกครองว่าจริง ๆ แล้วใครควรจะมีอำนาจอย่างไรในแง่ของการตรวจสอบและการชี้ขาด หรือวินิจฉัยในแต่ละชั้น แต่คราวนี้ผมคิดว่าน่าจะมีการพูดไว้ในขั้นนี้ด้วยว่าอำนาจในการที่ คตง. จะมีอำนาจวินิจฉัยเรื่องวินัยงบประมาณและการคลังว่าจะต้องไปถึงศาลด้วยหรือไม่ครับ

ประธาน : พอถึงตอนนั้นเราคงต้องเริ่มไปคิดว่ามันอาจจะไปศาลธรรมดาที่ไม่ได้จะตั้งศาลวินัยการเงินการคลังก็มากเรื่องเกินไป มันอาจจะต้องไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเสียกระมัง เพราะวินัยการเงินการคลังบางทีมันก็จะเกี่ยวกับการเมือง เพียงแต่ว่าอาจจะต้อง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

สร้างกลไกในการให้ศาลรัฐธรรมนูญชี้ว่า เช่น ฟังจาก สตง. จากกระทรวงการคลังมาประกอบกัน แล้วจึงค่อยชี้ขาดอะไรทำนองนั้น คือให้ ๒ หน่วยนั้นเป็นคนชี้ก็ได้ เพราะว่า สตง. นั้นมันก็มองไป อีกมุมหนึ่ง กระทรวงการคลังมันก็มีความจำเป็นอีกมุมหนึ่ง ฟังทั้ง สตง. กระทรวงการคลัง แล้วแบ่งกัขาดอะไรอย่างนี้

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ : ท่านประธานครับ ในประเด็นนี้ผมเข้าใจว่าวันนี้ที่ สตง. เขามาขอเขาไม่ได้ปฏิเสธอำนาจศาลปกครองโดยสิ้นเชิง เพียงแต่ว่าเขาขอให้คณะกรรมการวินัยการเงินการคลังของเขาซึ่งมีอยู่แล้วทำหน้าที่คล้าย ๆ กับเป็นศาลชั้นต้นในกรณีที่มีการอุทธรณ์ ให้อุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดได้โดยตรง ซึ่งมันก็สอดคล้องกับเรื่องศาลบัญชีอยู่เหมือนกัน ซึ่งมันก็ได้ไม่ต้องตั้งอะไรใหม่เท่าไร

ประธาน : ถูกหรือเปล่าเขามีหน้าที่กำกับวินัยการเงินการคลังจริงหรือเปล่าพอ สตง. ตรวจสอบบัญชีเราก็ไม่รู้ละ มันคืออะไรบ้างก็ไม่วินัยการเงินการคลัง ใครเป็นนักเศรษฐศาสตร์ ท่านสมชัยใช้ไหมครับ ไว้ว่าง ๆ ว่าเอาท่านสมชัยมานั่งเล่าให้เราฟังสิมันคืออะไร

นายอัชพร จารุจินดา : เตียวเอาร่างมาให้ดูก็ได้ เอาร่างวินัยการเงินการคลัง

ประธาน : มันบอกใหม่คืออะไร

นายอัชพร จารุจินดา : บอกครับ

ประธาน : บอกหรือ ลองมาดูก็ได้ ยาวไหม

นายอัชพร จารุจินดา : ถ้าเนื้อหาที่มีหลายเรื่อง แต่ว่าในตัวบทแรกหรือมาตราแรก ๆ จะพูดถึงอะไรคือวินัยการเงินการคลัง

ประธาน : เอาตัวนั้นมาดูหน่อย OK ครับ

นายอัชพร จารุจินดา : เรียนท่านประธานครับ ตอนแรกนึกว่าวันนี้จะได้พิจารณาตัวร่างที่ยังเหลืออยู่อีก ๑๐ มาตรา แต่ที่นี้ไม่ได้พิจารณา

ประธาน : พรงนี้

นายอัชพร จารุจินดา : ท่านจะให้ต่อพรงนี้ใช้ไหมครับ

ประธาน : พรงนี้

นายอัชพร จารุจินดา : ตอนแรกจะให้ของด แต่ก็ยังมี

ประธาน : ต่ออันนั้นเสียหน่อยหนึ่ง สักชั่วโมงสองชั่วโมงก็ยังดี

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

วชิรี ๘/๑๐

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตท่านประธานครับ ขออนุญาตตั้งอนุกรรมการ
นิติบัญญัติเพิ่มเติมเพื่อไปทำงานในรายละเอียดต่อเนะครับ ขออนุญาตตั้งนายดุษฐ์ พิรสุขสวัสดิ์
รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ๒. นายเมธา ศิลาพันธ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการ
การเลือกตั้งครับ

ประธาน : ก็เห็นชอบไปเนะครับ ขอบคุณครับ ขอปิดประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๘.๑๕ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๔

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข